

חגיגת האחדות
המצררי-לובי

נציג מצרים וקוב הסכימו אתמול שבניגוד לרשימתו של הקולונל קדא... מלא בין שתי המדינות. מסתבר, שי מצרים דחה לא רק את דרישתו העיקרית של שלוש לוב לאחד מידי ומלא. אלא הסתייגה גם משני טעמים חשובים אחרים בהכנת הלובי:

ELŐFIZETESI DIJ
HAVONTA 17.- FONT
Tel Aviv, POB. 831.
Postabank: 4-04444-6
HAIFA

Hirdetések felvétele:
Sachar,
Shapira u. 13.
8-20 óráig, tel.: 662-453
után hirdetések:
Grünberger,
tel.: 52 70 10
Levontin u. 24., I. em.
Postabank: 4-26984-2
JERUZSÁLEM
Előfizetés és hirdetések:
Erdős,
Telefon: 33 47 23,
délután 4-6 között

A SÉRUT - TAXISOK
SZERVEZETE, amely Tel-Aviv ban a 4-es és 5-ös vonalokon tartja fenn a járatokat, 30 százalékos tarifaemelés követel. A taxisok már két hónap előtt is akarták emelni a viteldiját, de nem kapták meg az engedélyt. Most felújították azt a régi követelésüket is, hogy engedélyezzék kilenc utas szállítást a mini-buszokon, amelyekben ennyi ülőhely van, míg eddig csak két utas szállításra kaptak engedélyt.

Az egyiptomi-libiai
egység elhalasztása

Egyiptom és Líbia megbízottjai tegnap megállapodtak abban, hogy Gádafi ezredes követeléseivel ellentétben, szeptember 1-én nem hirdetik meg a két állam közötti teljes egységet. Kiderült, hogy Egyiptom nemcsak a libiai diktátort legfontosabb, központi követelését utasította el az azonnali és teljes egység proklamálására, de nem tette magáévá a libiai terv két másik fontos szakaszát sem:

1. Egyiptom elvetette a libiai követelést, hogy a Korán képezze a majd létre jövő állam-szövetség törvényének alapját.

2. Ugyancsak elutasították Kai ró megbízottjai azt a libiai követelést, hogy Egyiptomban is állítsák fel a „Forradalmi Népi Bizottságokat” a különböző állami intézmények vezetésére.

Most már nyilvánvaló, hogy Gádafi ezredes várakozásaival ellentétben, szeptember 1-én mindössze arra kerül majd sor, hogy elvén meghirdetik az egyiptomi-libiai egységet és bejelentik annak főzokat, fizikában történt megvalósítását.

Az egyiptomi-libiai egységülési tárgyalások úgy tűntek - még mielőtt az egység megszületett volna - máris a nagyratörő Gádafi ezredes csufos kudarcát bizonyítja. Ismét bezonyosodott, hogy sokkal könnyebb bombasztikus nyilatkozatokat tenni, mint gyakorlatilag megvalósítani a két állam egységét.

Hétfőn nyitják meg
a hatodik
Zsidóság-tudományi
Világkongresszust

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától) - Efráim Kácir professzor, államelnök jelenlétében nyitják meg Jeruzsálemben hétfőn este a hatodik Zsidóság-tudományi Világkongresszus. A megnyitást esten professzor Urbach, a Kongresszus elnöke tart előadást a zsidóság-tudomány jelenlegi feladatáról.

Valószínű, hogy a kongresszusra Magyarországról is érkeznek kiküldöttek, akik előadást fognak tartani. Magyar-zsidó vonatkozású témáról a kongresszus második érdemi ülése napján, kedden reggel 8.30 órakor a Jeruzsálemi Egyetem épületében professzor Mose Kármili - Dr. Weinberger Mózes volt kolozsvári főrabbi, a new-yorki Jesiva Egyetem tanára tart előadást. Professzor Kármili a magyarországi héber költészet egyik korszakát ismereti előadásában.

A „Moszad” főnöke
a külügyi bizottság
előtt

A Kneszet külügyi- és hadügyi bizottsága tegnap ülést tartott. A bizottsági tagok közül az ülésen részt vett Golda Měir miniszterelnök, valamint a hírszerzés és különleges feladatokkal megbízott intézmény (Há-moszad) főnöke.

J. KAVHÁN
SZÖRMEZLET
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 286-701

— CEMENTHIÁNY MIATT a jövő héten be kell szüntetni a munkát a Tel-Avivon keresztül-vezető Ajalon exprezs-uton. Az Ajalon-terv öt hidjának építésével megbízott Rámet vállalat igazgatója, Dávid Alperin közölte, hogy a kormány cement-bizottsága erre a hónapra egyetlen zsák cementet sem utalt ki számára, bár havi 6-700 tonnára van szüksége. Ha nem fejezik be idejére az építkezést, a téli áradások ismét elmosnák a nyáron végezt földmunkákat eredményt.

— A TELEVIZIÓBAN ismét minden előzetes bejelentés nélkül „szankciókat” vezettek be a technikusok, akik nem hajlandók este 10.30 után dolgozni. Emiatt elmaradt a szerda estére kitűzött film vetítése („Egyik repülőgépek nem tért vissza”). A technikusok részleges sztrájkja már a hét elején kezdődött, de eddig nem érintette a műsorokat és a TV vezetés, régi rossz szokás szerint titokban tartotta a dolgot. Az igazgatóság a munkabeszakítást elutasította.

SPORT

Juvál Visniczer újabb rekordot állított fel

5000 méteres síkfutásban 13:51.27 perces eredményt ért el, vagyis 11.53 másodperccel javította meg saját, előző rekordját. Visniczer, aki Stockholm, Svédország fővárosában vesz részt a már hagyományossá vált évi „Augustus játékok”-on, az 5000 méteres síkfutásban 13:51.27 perces eredményt ért el, vagyis 11.53 másodperccel javította meg saját, előző rekordját. Visniczer, aki Stockholm, Svédország fővárosában vesz részt a már hagyományossá vált évi „Augustus játékok”-on, az 5000 méteres síkfutásban 13:51.27 perces eredményt ért el, vagyis 11.53 másodperccel javította meg saját, előző rekordját.

A HÉJCHÁL SZIGET

vezetősége ezután közli, hogy az alábbi két vasárnapi napon: AUGUSZTUS 12-ÉN ÉS AUGUSZTUS 19-ÉN ESTE 6-9 ÓRA KÖZÖTT ügyfél-fogadás lesz a Héjchál Szigeten, Tel-Aviv, Rech. Bezalet 7. (Bloch u. mellett).

Ezuton is felkérjük a t. chávérokat, hogy mindazok, akik a ros-hásánakor megjelenő újságunkban cikket, vagy ünnepi hirdetést óhajtanak közzétenni, legkésőbb 1973 szeptember 10-ig küldjék be szerkesztésüköz.

AZ ANGOL-MAGYAR KIS SZÓTÁR ismét kapható a Gondos könyvkereskedésben, Haifa, Bét-Hákránat.

NŐI TÁSKÁK kiállításban

ismét kapható a Gondos könyvkereskedésben, Haifa, Bét-Hákránat.

GERVAI
FURS SAJON
TEL-AVIV
BEN JEHUDA 68
tel. 226724

Tátesz, tiffin, mezuma, imakönyvek magyar fordításban legolcsóbban kaphatók UNGAR MOISE-nál, Tel-Aviv, Allenby-Hár-Szináj sarok, a nagytemplomnál. Magyar nyelvű cégtábla.

KUPFERSCHMIED MIRJAM EMLÉKÉRE

Az idő múlásával rendszerint csökken a nagy bánat, melyet az élk sorából eltávozott egyén iránt érez az ember, de sokszor hosszú évek múltával sem szűnik meg a sebzett szíven ütött sajtó fájdalom. A fel-szabadulás utáni években is, élete végéig humánus cselekedetek végzésére szentelte minden szabad idejét. Erősítője volt a csüggedőknek, anyja az árváknak, lelki vigasztalója az örökléte szenderülőeknek. Az első unoka születését még megértte, de igazi öröme csak most lett volna, ha a kislány-unokát a televízió képernyőjén is látna, aki most fedezték fel a szakértők, mint briliáns tehetséggel megáldott gyermekzínészt, ki a jövő egyik nagy ígérete.

TRÁGER RÓBERT

élete 27-ik esztendejében, feladata teljesítése közben, tragikus körülmények között elesett. A temetés ma, augusztus 10-én déli 12.30 órakor lesz az ásdodi temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

Barry Lebovicsof elengedték Hollandiába

Barry Lebovicsof, a Hápoél Tel Aviv kosárlabda csapatának kiváló játékosa az elkövetkező két évben a holland Lous-Flamengo Harlem csapatában játszik majd. A tel-avivi csapat titkársága úgy döntött, hogy lehetővé teszi Lebovicsof részére, hogy a holland csapatban játsszon azzal a feltétellel, hogy a két év leteltével visszatér egyesületébe, a Hápoél Tel-Avivhoz.

AUGUSZTUS ELSEJÉVEL EMELTÉK A NÉPJÖLÉTI JÁRADÉKOT

Kibővítették a hadiövezetek járadék-jogát - Özvegyvé vált férfiak is kaphatnak járadékot. Augustus 1-től kezdve keréken 24 ezer család, illetőleg egyedülálló személy kap magasabb népjóléti járadékot. A pénz ügyminisztérium és a népjóléti minisztérium között létrejött megállapodás alapján 6 százalékkal emelik a járadékokat, kárptólás-ként a drágulásért. A sokgyermekes családok ennek megfelelően növelt járadékot kapnak a Társadalombiztosítól.

Egyedülálló személyek számára 161-ről havi 171 fontra emelkedik a pótlék, házaspár 274 fontot kap az eddigi 258 helyett. Egy három személyből álló család számára 342, négy személy részére 438 és öttagú család számára 445 font lesz a havi pótlék.

Előnyös változás állt be az el-lenséges akciókban megölt személyek özvegyeinek jogaiban is. Az április 1-vel, tehát vissza-

Ben-Tovim nemzetközi zárlatban

Éhud Ben-Tovim, a Bné Jehuda labdarugója tegnapielőtti ki-töltötte a nemzetközi zárlatra vonatkozó úrlapot és benyújtotta azt a Labarogó Szövetség tel-avivi irodájának, valamint a FIFA zürichi kirendeltségének. Ben-Tovim azzal magyarázza lépését, hogy minden erőfeszítése ellenére sem sikerült megegyezésre jutnia csapata vezetőségével további szereplése ügyében. A Bné Jehuda szurkoló-gárdája most igyekszik pénzt összegyűjteni és azt Ben-Tovimnak juttatni, hogy ezáltal segítsenek a futballistán és meggyőzzék el-határozásának megmástitásáról.

ARANYKOR-KLUB

Ben Áni u. 12 - Beilinson u. 9, sarok. Telefon: 59603. Figyelem! Figyelem! Jubileumi kirándulás sorozatunk egyik fő attrakciója az AUGUSZTUS 9-i reggel 9:47 a tel-avivi Chen mozi elől induló Készárja, Tiberiás (fürdés), Názáret, Názáret-Iljt kirándulásunk!

HOH Petách-Tikva

A Hitachdur Oléj Hungária petách-tikvai szniffe kellő-számu jelentkező esetén 3 NAPOS KIRÁNDULÁST RENDEZ a gázai övezet, Szináj nevezetességei, Abu-Rodesz, Sárm El-Sejk, Elját, Beér Séva megtekintésére augusztus 26-27-28-án. Magyarajku ide genvezetők. Jelentkezés Klein, Alíjja könyvtár, Mohlíver 11. Telefon 912755.

„TISZTELGÉS IZRAELNEK”

Hires személyiségek, a nyugati világ társadalmának csillagai érkeznek ma és holnap Izraelbe, hogy résztvegyenek a „Tisztelgés Izraelnek” című programban, amelynek bevételét Golda Měir miniszterelnök közoktatási alapja kapja meg. Cary Grant, Arlene Dahl és Argyl hercegnője vannak a vendégek között. A Jediot Achronot munkatársnője, Mirá Avrech által kezdeményezett program központi eseménye szombaton este Készárjában zajlik le, ahol szabad éj alatti diszvacsera után, a londoni Királyi Balett együttes tart előadást Rudolf Nurejev fellépéssel. Golda Měir miniszterelnök jelen lesz. Vasárnap Teddy Kolek jeruzsálemi főpolgármester az óvárosban, Dávid tornyában rendez diszfogyatás a vendégek tiszteletére. Itt is megjelenik Golda Měir miniszterelnök, valamint Jigál Álon közoktatásiügyi miniszter, aki a program rendezőbizottságának elnöke. Az idegenforgalmi minisztérium is résztvesz ennek megrendezésében. A bizottság tagjai között van Ogeden Reid kongresszusi képviselő, az USA volt izraeli nagykövete, William Levitt, az ismert építkezési mágán, Angier Biddle Duke, az amerikai külügyminisztérium volt szertartási főnöke, akinek felesége állandóan a legjobban öltözött asszonyok listáján szerepel. Az érkező vendégek között lesz Susann Strassberg és Josephine Baker is.

HAIFAI MOZIK MÜSORA

ÁRMON - EROSEBBEN, BARÁTOK! RON - A NAGY KERINGO ORAH - A MEGGYOZO RI. MIRON - SZERELMES VÁGYAK AMFITEATRUM - MÜVESZEK SZABADSAGA ACMON - BOCCACCIO EISZAKÁ

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA KOZLEMENYEI

MUNKÁT KAPHAT A TEL-AVIVI HOH UTJÁN: Tel-avivi terem könyvtárában, az esti órákra, naponta 7-11-ig női segítséget állandó munkára felvevőnek. Varrógép-mechanikus állandó elhelyezkedést nyerhet Tel Aviv környékén levő üzemből.

HAIFA A HOH Haifa, Idősebbek Klubja, a Pevzner u. 2. sz. alatt 1973. augusztus 12-én, vasárnap megtartja a szokásos teadélutánját, 5 órai kezdettel. Előadó: Monostori Ada Nordau-díjas írónő: „Barangolás Európában” címmel. Mindenkit szeretettel várunk.

CFÁT Az Agudát Achin mártír-templom előjárósága ezúton hívja meg mind a cáfatiakat, mind a városban nyaralókat a szombat reggel 8 órai istentiszteletre, amelyeken augusztus 11-én, 18-án és 25-én Nordau-díjas írónő: „Barangolás Európában” címmel. Mindenkit szeretettel várunk. Römlötvet, kártyát hozzanak magukkal.

NATANJA „Ohe! Dávid” Templomgyűléslet a nagyműveket az ULAME „NATANJA” legűtűtes termében, Rh. Smuel Házáriz 5. sz. alatt fog imádkozni. (Asztalokat állítunk be). Jegyek kiosztását megkezdöttük a Fxier vasútiállomáson, Rh. Herzl 34.

BNÉ HERZL KÖZLEMENYE Levélcím: Tel Aviv, P.O.B. 4472 Jödekönyvecu kibővítetűtűnknek 1973. augusztus 12-én, vasárnap délután 5 órakor tartjuk Goldstein, Achád Háám 138 címen. Mindenkit szeretettel várunk. Römlötvet, kártyát hozzanak magukkal.

ARANYKOR-KLUB Ben Áni u. 12 - Beilinson u. 9, sarok. Telefon: 59603. Figyelem! Figyelem! Jubileumi kirándulás sorozatunk egyik fő attrakciója az AUGUSZTUS 9-i reggel 9:47 a tel-avivi Chen mozi elől induló Készárja, Tiberiás (fürdés), Názáret, Názáret-Iljt kirándulásunk!

HOH Petách-Tikva A Hitachdur Oléj Hungária petách-tikvai szniffe kellő-számu jelentkező esetén 3 NAPOS KIRÁNDULÁST RENDEZ a gázai övezet, Szináj nevezetességei, Abu-Rodesz, Sárm El-Sejk, Elját, Beér Séva megtekintésére augusztus 26-27-28-án. Magyarajku ide genvezetők. Jelentkezés Klein, Alíjja könyvtár, Mohlíver 11. Telefon 912755.

„TISZTELGÉS IZRAELNEK” Hires személyiségek, a nyugati világ társadalmának csillagai érkeznek ma és holnap Izraelbe, hogy résztvegyenek a „Tisztelgés Izraelnek” című programban, amelynek bevételét Golda Měir miniszterelnök közoktatási alapja kapja meg. Cary Grant, Arlene Dahl és Argyl hercegnője vannak a vendégek között.

A Jediot Achronot munkatársnője, Mirá Avrech által kezdeményezett program központi eseménye szombaton este Készárjában zajlik le, ahol szabad éj alatti diszvacsera után, a londoni Királyi Balett együttes tart előadást Rudolf Nurejev fellépéssel. Golda Měir miniszterelnök jelen lesz. Vasárnap Teddy Kolek jeruzsálemi főpolgármester az óvárosban, Dávid tornyában rendez diszfogyatás a vendégek tiszteletére. Itt is megjelenik Golda Měir miniszterelnök, valamint Jigál Álon közoktatásiügyi miniszter, aki a program rendezőbizottságának elnöke. Az idegenforgalmi minisztérium is résztvesz ennek megrendezésében.

A bizottság tagjai között van Ogeden Reid kongresszusi képviselő, az USA volt izraeli nagykövete, William Levitt, az ismert építkezési mágán, Angier Biddle Duke, az amerikai külügyminisztérium volt szertartási főnöke, akinek felesége állandóan a legjobban öltözött asszonyok listáján szerepel. Az érkező vendégek között lesz Susann Strassberg és Josephine Baker is.

SZOMBATI NAPTAR

5733. év hó 12. 1973. augusztus 10., péntek. 5733. év hó 13. 1973. augusztus 11., szombat.

GYERTYAGYIJTAS Jeruzsálemben 5:51 Tel Avivban 6:09 Haifán 7:19

SZOMBAT KIMENETELE Jeruzsálemben 7:07 Tel Avivban 7:05 Haifán 7:10

A HETI SZIDRA VOETCHANEN

TEL-AVIVBAN Péntek: Frenkel, Hámleeh George 28, tel. 223721. Nordau, Ben Jehuda 183, tel. 242673. Szombat: Moskovits, Hámleeh George 28, tel. 222659. Guttman, Achád Háám 91, tel. 225305. Truza, Dizengoff 217, tel. 223488.

RAMAT-GANBAN Péntek: Herzl, rechov Herzl 32, tel. 723372. Szombat: Negba, rechov Negba 38, tel. 743159.

CHOLONBAN Péntek: Assuta, Trumpelder 4. Szombat: Neot Sosanim, Geulim 44.

BAT-JAMBAN Péntek: Gané Bat Jam, Hanevrim 3. Szombat: Ezra, Balfour 135.

HERZLIAN Péntek-szombat: Finkler, Rááná, rechov Ahuzá. NATAJAN Péntek: Hámásd. Szombat: Merkáz. BEER-SEVAN Szombat: Jona.

HABIMA

Tel Aviv, augusztus 11., szombat WINDSORI VIG NOK

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA

ELŐADÁSOK KEZDETE: 4.30 - 7.30 - 9.30 ALLENBY: A város neve pokol BEN-JEHUDA: Decameron 69 MUGRÁBI Smil a nevem STUDIO: Utolsó tangó Párizsban HÁMERKÁZ: A kínaiak jönnek MAXIM: Artisták szabadságon CINERAMA: Casaban TÖCHELET: A polgári várás titka LIMOR: Sokk-kezelés CAFON: Caesar és Rosalie RAMAT AVIV: Erősebben fiúk TAMÁR: A vidám suszter TEL-AVIV: Bajkeverő ZOHAR: Szerelmes asszony bosszúja PÁRIS: Ki a bűnös MÁTMID: Tigris-férfi DEKEL: Az üldözés EDEN: Az elegáns tolvaj ESZTER: Öntudatos férfi GÁT: Modern idők CHEN: Schwartz, a merész detektív GORDON: Szőkeség fekete cipővel HOD: Casaban OFIR: A meggyőző kft. ORLY: Elfújta a szél DRIVE-IN: Furcsa csecsemő a családban Üldözés a sivatagban PEER: A tolvaj, aki vacsorára jött

BUTOR,

mindenféle bútor felújítása politurál és formaika a könyvháza, a vevő lakásán is. Felelősségteljes munka. 82 73 92 este Beszélünk magyarul

UJKELET

Felelős szerkesztő SCHÖN DEZSŐ Kladó: UJ KELET, ITON JOMI LTD. TEL AVIV, Hárákevet 52. P.O.B. 831. Telefon: 30011.

Bal

Márác A seknék hogy a si blokkba tö egy-két kisebb az ellenkezője balra. Eddig kezett mandát kách, a komm ze. Nem tud hány baloldal letet, annyi le indult a válas a meglévő pár A szakadá singly meg le Márách. Ne róin van sző. cainak fiatal megalakította dék főként es hangosan tud telepítési ter ellen, valamint faluk lakóinak Az új balo tudtak mege ben és ketté Avnról védős csoportjuk p Maki kivált ter, ezredes harcra is kész A kommun lála óta az lyes személy nem ez az kunisz társat

AZ

Itt ülök a utcára néző son-utca, csu a Wolfson-si tegye, összek Háárhá-utra meg csak ut hetnék, mert háznak, sőt né de falusi er ilyen csendes nagy a zaj, van a terrasz és világs aknak is sze magkeresked A magker ter egyik sa nagy az a h elfoglalt, nem kereknek jü som egyik k lé és felítü Nem tudom is házbért a fő megkelté Inkább gy retik a kelet is. Ilyen na vágódik eg ját néni, ha laltot is ár hívnak, hog pen van, m is zacskóba ahol szikké tejet, Mázal laltot, ártíék Valaha h ba is, de n fős lábának

AZ U

Euró USA. Mexi Dél-A Ausz Hajó

Sálemben	5.51
Yivban	8.09
in	7.19

Sálemben	7.07
Sálemben	7.05
Sálemben	7.10

Hámelech Geor
Jordanu. Ben Jo-
973.

Hámelech
Guttmani,
22595, Truta,
22983.

Hámelech
George 72, tel.
Achád Haam

Hámelech
Ben Jehuda

Hámelech
Herzli 87,

Hámelech
Hánaszli 120,

Hámelech
Herzli 52,

Hámelech
Nesba

Hámelech
Trumpeldor 4,

Hámelech
Gottmani,

Hámelech
Jám Hánevi-

Hámelech
Guttmani,

Hámelech
Rásná-

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

Hámelech
NEN

IZRÁELI HÉTKÖZNAPOK

Baloldali szakadárak inflációja

A Máaráchtól jobbra esztőrekvé-
seknek vagyunk tanús és lehet,
hogy a Gáchálnak sikerül választá-
si blokkba tömöríteni önmagán kívül még
egy-két kisebb csoportot. Ennek pontosan
ez ellenkezője mutatkozik a Máaráchtól
balra. Eddig három baloldali párt rendel-
kezett mandátumokkal a Kneszetben: a Rá-
kách, a kommunista párt és a Háolám Há-
ze. Nem tudjuk, hogy a 8. Kneszetben
hány baloldali alakulat kap majd képvisel-
séget, annyi bizonyos, hogy hat ilyen párt
indul a választásokon és ezek közül négy
a meglévő pártokból szakad le.

A szakadarságot alighanem a Mápám
sínyle meg legjobban, s rajta keresztül a
Máarách. Nem a Mápám városi elemel-
ről van szó, hanem a Somér Hácáir kibuc-
cainak fiatal tagjairól, akiknek egy része
megalkototta az izraeli új baloldalt, és ed-
dig főként csak azzal jelentkezett, hogy jó
hangosan tudott tiltakozni az észak-kínai
telepítési tervek, beduin földel elkerítése
ellen, valamint Birám és Iritit egykori arab
faluk lakóinak visszatelepítése mellett.

Az új baloldal fiataljai úgy látszik, nem
tudták megegyezni önálló párt létesíté-
sében és kettészakadtak. Egyik részük Uri
Ávneri védőszövegét alá menekült, másik
csoportjuk pedig a kommunista párt, a
Maki kivált volt főtákarával és Mair Páil
tart. ezredessel együtt alakított választási
harca is kész csoportot.

A kommunista párt dr. Mose Szné hal-
ála óta az ellentéteket összefogó tekinté-
lyes személyiség nélkül maradt és aligha-
nem ez az oka annak is, hogy Smuel Mi-
kunisz társat keresett magának az egyte-

mi ifjuság és az intellektuelek körében nép-
szerű Mair Páil személyében. Ugyanakkor
a párt másik renitense, Eszter Vilenszka,
volt képviselő Uri Ávnerivel kötött szó-
vetséget. Ez a párt a Meri nevet (Mifla-
ga Rádikálit Jiszráel) választotta magának,
míg a másik a Mokéd név alatt indul elő-
reláthatólag nem könnyű politikai útjára.

Mi maradt a Mákiból? Ezt bizony
nehéz megmondani. A párt tagjai
nemigen nyilatkoznak és ki tudja,
hogy úgyszólván valamennyi vezető szemé-
lyiségnek elveszte után a Maki induni
fog-e a választásokon, vagy bejelenteli fel-
oszlását. Egyelőre azonban a Maki még
rajta van Izráel politikai térképén és úgy
gondoljuk, hogy legalább a hisztadruti vá-
lasztásokon kísérletet tesz létjogosultságá-
nak bizonyítására.

Még egy kis csoport, a Brit Hászmol,
amely négy évvel ezelőtt a hisztadruti vá-
lasztásokon kapott képviseletet. Jákov Rif-
tin volt Mápám-képviselő irányításával
megőrizte kétes kilátású önállóságát és nem
csatlakozott a Mérihez, vagy a Mokédhoz.
Rifitin azaz érvelt, hogy csoportja, amely
kizárólag kibuci tagokból áll, cionista szem-
léletű, a tisztá szocialista cionizmus képvil-
seli és nem hajlandó olyan csoportokkal
együttműködni, amelyek ezt az ideológiát
metagadják.

Ki ellen irányul ez a megállapítás
Rifitnek? Hiszen Mair Páil is azt
állítja magáról és mozgalmáról,
hogy cionista. Páilról nem is lehet feltéte-
lezni mást: a hadseregben a tisztá iskola pa-

rancsnoka, a hatnapos háboruban hadosz-
tályparancsnok volt, utána a tel-avivi egyte-
men adta elő a zsidó történelmet. Balolda-
li cionistának vallja magát, éppúgy, mint
Rifitin.

De nehéz a cionista felfogást megvonni
Uri Ávneritől is, alighanem rettentően
megsértődne, ha anticionizmussal vádolnák
meg. A Háolám Háze szerkesztője a hippitá-
rsadalom szószólója Izráelben, lapja dia-
dalmasan üdvözölte az első mezelen hirdé-
tést, amelyet valamelyik izraeli napilap köz-
readott, de, tagadhatatlan, hogy mint a
Pálmách harcosa kezdte, később pedig az
Écel nagy híve lett és igen sokáig a Chérut
barátjának tartották. Eszter Vilenszka,
aki vele együtt indul a választási harcban,
sokáig képviselte a kommunista pártot Tel
Aviv városi tanácsában, majd a Kneszetben.
Uri Ávnerinek, akiről leszakadt képvil-
selőtársra, Sálom Kohén, főlőttébb jól jött
a volt kommunista képviselő és az új
baloldal szakadárainak szatlakozása, ezzel
reméli pótolni azt a szavazatszámot, am-
elyet Sálom Kohén alighanem elvesztett.

Ez lesz ugyanis az ötödik szélsőbaloldali
csoport, amely a választásokon
jelentkezik. Az egyiptomi születésű
Sálom Kohén már származásánál fogva is,
hivatottnak hiszi magát arra, hogy a Fekete
Párducok vezére és védőnké legyen. Ez
a csoport úgyszólván csak belső kérdések-
kel foglalkozik, ezt is a törzsi megkülönböz-
tetés hamis jelszavával teszi. Sálom Kohén
munkatársai azok a marokkói származá-
sú szélsőséges fiatalok, akik a Fekete Pár-
ducok utcai tüntéseit kirobantották és élükön
folytatták a harcot. Ahelyett azon-
ban, hogy a megkezdett után haladva ar-
ra törekedtek volna, hogy rávegyék a kor-
mányt valóságos problémák konstruktív
megoldására, a Fekete Párducok is politikai
csoportba szervezkedtek. Nem szégyen-
ték nyilvánosan kielleníteni, hogy szerintük
a szegény negyedek lakásproblémáinak
megoldása fontosabb, mint a cionizmus.
Ez a csoport mentes kóli politikai és bizton-
sági problémáktól, legalább is mindeddig
soha nem jelentkezett véleménynyilvánítá-
sával a határok és a béke kérdésében.

A hatodik és egyelőre intaktaknak látszó
szélsőbaloldali csoport, amelyet legkevés-
bé érintett a szakadarság, a Rákách, amely-
nek a 7. Kneszetben három mandátuma
volt és nézetünk szerint nincsenek további
tömegek, hogy még egy mandátumot remél-
hetne. A Rákách főként a szélsőséges izrá-
eli arab tömegekre támaszkodik, néhány zsi-
dó intellektuel támogatásával.

A hat baloldali csoportnak számos közös
válasza van. A jobboldali alakulatokról azt
állítják, hogy a Máaráchtól egészen az
Agudáig azon versenyeznek a pártok, hogy
ki adjon vissza kevesebbet az araboknak.

A baloldalon ennek az ellenkezője törté-
nik: a nemes verseny azért folyik, hogy ki
adjon vissza többet. Ebből a szempontból
a Rákách a legszélsőségesebb, mert telje-
sen a Szovjetunió és az arab államok állás-
pontját képviseli, éspedig, hogy fenntartás
nélkül vissza kell vonulni a hatnapos há-
boruban eldögölt területekről.

A Mokéd vezetői, Mair Páil és Smuel
Mikunisz, a kormány hivatalos álláspont-
jából elfogadják azt, hogy az arab államok
valamilyen formájú békétárgyalásokat kezd-
jenek Izráellel. A Meri, Uri Ávneri és társai-
nak álláspontja ebben a kérdésben nem
enyire világos, valahol a Rákách és a
Mokéd között ingadozik, és a jelek szerint
még nem fogalmazta meg a béke és a bizton-
ság kérdésében választási propaganda-
jelszavait.

Politikai körökben ezt igyekeznek ki-
számítani, hogy az a baloldali szer-
vezkedés mennyit érthat a Mápám-
nak, illetőleg a Máaráchnak. A szélsőbal-
oldaliak közül az optimisták azt állítják,
hogy a Mápám egész ellenzéke velük fog
szavazni. A megdöntöttek szerint nem
valószínű, hogy még a tíz százalékuk is
szembeszállna a párthatározzal, s főként
azért tartják ezt nehezen elképzelhetőnek,
mert kibucnyikokról van szó, a Somér Hácáir
kibucok tagjairól, és ilyen kis közösség-
ekben igen nehéz megmaradni a politikai
fegyelm megtagadása esetén. Ha a Mápám
hét mandátumot kapna önálló indulá-
s esetén és a belső ellenzék (26 százalék)
teljesen hűtlen lenne hozzá, úgy a mandá-
tumok negyedrészét vesztené el, de termé-
zetesen ilyen veszély nem fenyegeti ezt a
pártot. Az eddigi véleménykutatások a vá-
lasztásokon jelentkező hat csoportnak csak
egy mandátummal józólnak többet, mint
a Kneszetben képviselt pártoknak van. (Rá-
kách 3, Uri Ávneri, plusz Sálom Kohén 2,
és Maki 1). Ha tehát a közvélemény-kuta-
soknak híni lehet, a baloldali szakadárak
csoportjai hét mandátumot kaphatnak a 8.
Kneszetben.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

Három év és egy merénylet

Irtá: ARAD GIDEON

Három év előtt, az emlékezetes hétfé-
napon, amikor Golda Méir érezhető felin-
dultsággal közölte a rádióban, hogy éjfélkor
élebe lép a tűzszünet a Szezi csatornánál,
senki nem merte elhinni, hogy valójában
tartós lesz — és pesszimisták sem gondol-
tak arra, hogy három évvel később sem
lép helyébe béke, vagy legalább is tartós
fegyverszünet.

A tűzszünet az izraeli haderő elszántsa-
ga és üttéréje kényszerítette ki, míg Ame-
rika szilárd kiállása megvonta Egyiptom-
tól azt a reményt, hogy szovjet beavatke-
zés segítségével érjen el katonai döntést,
Nasszer kétszeres veresége után. Három év
után még mindig haderők éberségének és
főlelmetes erejének köszönhető a teljes csend
és nyugalom, amely Szezenél, de az ország
többi határára is uralkodik.

A tűzszünet évfordulóján eskettek fel
Washingtonban az Egyesült Államok új iz-
raeli nagykövétét, Kenneth Keatinget. Willi-
am Rogers külügyminiszter — akivel a mult-
ban nézeteltéréseink voltak — az ünnepé-
lyes szertartáson azt hangoztatta, hogy
Amerika és Izráel között szorosabb jóviszony
áll fenn, mint bármikor a multban.

Ez a megállapítás is rávilágít a tartós
tűzszünet hátterére. Egyiptom a hatnapos
háború veresége után a kifulladászó hábo-
ruban is kudarcot vallva, nem tudta rá-
venni az oroszokat, hogy újabb háborus
kalandot támogassanak, nem sikerült dip-
lomáciai manőverek után kényszeríteni Iz-
ráelt egyetlen talpalatnyi terület feladásá-
ra és nem sikerült fenyegetések révén rá-
bírnia Amerikát Izráel cserbenhagyására.

Az arab hadseregek győzelmi álmainak
szerefoztlását jelző tűzszünet óta az arab
kormányok teljesen a terrorista szervezete-
kre bízta a „fegyveres harc” folytatását.
Mi az eredmény? A területeken, még a gá-
zaf sávban is, kudarcot vallott a terror,
ugyanúgy, mint Izráel belterületén. Ezen
mísem változtak az élvett incidensek, a-
melyekkel a terroristaik igazolni próbálták
létezésüket. A behatolások Jordá-
niától már csak a távoli mult emlékei —
a Jordán-hídon bekés kereskedelem és
utasforgalom honolódik le. A libanoni és
szíriai határon teljes a csend, miután had-
seregünk erősen és merész akciókkal sa-
pott le a terroristaik bázisaira mindkét or-
szágban.

A TÉVES VÉRFRÜRDŐ

A terroristaik kívánlencnek voltak áttenni
gyilkos hadiárakot külföldre. Ez még fo-
lyamatban van, de egyre kevesebb lehetősé-
get találunk izraeli célpontok elleni me-
rényletekre. Az Európa-ba küldött terrorista-
megbízottak sorozatos rejtélyes halálából
arra kell következtetni, hogy a terroristaik
ebben a küzdelemben is a rövidebbet húz-
zák.

Már régen megszűntek volna a terroris-
ta merényletek, ha az európai államok
megszivleik Izráel unos-untalan ismételt fi-
gylmeztetését, hogy a terroristaik iránti
elnyelés, vagy a gyilkosok megtérése, meg-
sejítése, végül őket teszi ki ortvadások
veszélyének. Lassar nagynehezen sikerült
elérni annyit, hogy európai államok — kö-
zöttük Franciaország is — az Izráeltől ka-
pott értesítések alapján néha letartóztat-
tak terroristaikat, elköbözök feyverek és
robannónvazok autorkománvát — de
a „palesztinai hazafiak” megbüntetésére
nem hajlandók és rendszerint beérik kito-
lencolásukkal.

Írt járt el Görögország is, amikor három
hét előtt egy kérvilkos kísérletet tett, hogy
gépírozollyal bevezessen behatoljon az El Al
irodába és „hősiesen” lekasabolja az ott-
lévő ártatlan embereket. A terroristaik, aki
a közeli szállóban tuszokat ettett foglvt,
arab nagykövetelet kíséretében kivitték a re-
pülőtérrre, hogy visszatérjen bázisára és job-
ban készüljön fel a következő merényletre.

Nem világos, milyen kapcsolat áll fenn
az Athénből udvariasan kitéssékelt terroris-
ta és a két gyilkos között, aki a tűzszünet
harmadik évfordulóján vérfürdőt rendezett
az athéni repülőtéren. Lehetséges, hogy
ugyanazon szervezet tagjai, lehetséges, hogy
kiutasított támadó csak továbbadta az
információt: számítani lehet a görögök tel-
jes megerősítésre. Ez a megerősítés meg is
hálálták a terroristaik, amikor lekasabol-
ták az Amerikába induló TWA repülőgép
utasait, akik között túlyomó többségben
voltak a görögök. A három halott közül az
egyik egy amerikai—görög fiatalasszony,
a másik osztrák polgár. Talán azt könyvel-
hetik el a gyilkosok győzelemként, hogy a
harmadik halott egy Kersten nevű ameri-
kai zsidó.

A két gyilkos azzal védekezik, hogy téve-
dés történt. Ök nem görögöket, hanem ameri-
kaiakat akartak lemszárolni, hanem zsidó-
kat, Izráelbe induló olékat. Mindennek a

görög rendtelenség az oka. Előbb szólították
beszállásra a New Yorkba induló utasokat,
nem a Ludd felé tartókat — ki is vehett
észre ezt a csekély különbséget, amikor ki-
sebb tömeggyilkosságot kell végrehajtani?

Nem lehet elkerülni a kérdést, hogy mi
történt volna, ha a két arab véletlenül köny-
leg az Izráelbe induló amerikai repülőgép
utasai között rendezett volna vérfürdőt?
(Az El Al utasait jól őrzik, azokat nem tá-
madják.)

Vajon a görög kormány akkor is összehi-
ta volna az arab diplomaatákat, hogy fi-
gylmeztessze kormányait: a terroristaik
támogatása veszélyeztetni kapcsolataikat Gö-
rögországgal? Ha zsidók, izraeliek, lettek
volna az áldozatok, akkor halált követelt
volna a gyilkosokra a görög tömeg? Akkor is
elvetemedett bűnözők alaváló tetteről, be-
szélt volna a főügyész? Akkor is halálbünte-
téről lenne szó?

Azt is meg lehetne kérdezni, hogy az ame-
rikai kormány, amelynek döntő befolyása
van a görög ezredesek kormányára, miért
csak most követele Athén erőlyes fellépését
a terroristaik ellen?

Ezekre a kérdésekre mindenki megothá-
ja a maga válaszát. Tény az, hogy az athé-
ni vérfürdőt után Görögország már nem
lesz a terroristaik szabad működési terere.
A görögök számára az athéni repülőtéren kí-
ontott vér elmosta a „palesztinai hazafiak”
meséjét. Rájöttek, hogy a terroristaik nem
egyek, mint — terroristaik, akiknél a
gyilkosság és a bombolás öncél és akiknél
nem sokat számít milven nemzetiségi bé-
kés utasokat, asszonyokat és gyermekeket
támadnak kézigránással, géppisztollyal,
bombával.

Talán azt is kérdezi most az athéniek,
hogyan lehetséges, hogy kormányuk főta-
masza, a hírhedt titkos rendőrség, a rette-
gett biztonsági rendőrség és a keményítő
szolgálat, nem vette észre a terpeszűrtérre
járó terroristaikat, a feyverek, kézigrátiók
becsompézését, nem hallgatta le a meebí-
zottak telefonbeszélgetéseit a beiruti köz-
pontokkal, nem ellenőrizte a levelezést,
nem felelte gyanus arabok állalkodását és
találkozását? — Nem így az ezredeseknek,
ha alatiában megerendül a polgárok rette-
gése a titkosszolgálatról, amely mindent
lát, mindent hall...

Az sem szilárdítja a helyzetet, hogy ez a
kormány máris lelzi halandóságát újabb
belsőhódolásra, mint 19. ó-ben, amikor szaba-
don hocsátották az El Al iroda merényletét.

Görögországon kívül is erős visszhangja
volt az eszeten, kevetlen, állatiás vérfür-
dőknek — amely talán arra emlékeztette a
világot, hogy a sokkal borzalmasabb és
kevésbé nyilvános ludd vérfürdőt után semmi
sem tett a terroristaik megfékezésére. Az
UNO bizottságaiban, más nemzetközi tö-
rumokon, még mindig vitatkoznak a ter-
ror pontos meghatározásáról, a terrorista-
kat támogató arab országok elleni lépé-
ket medie kerülik, mint forró kását — de
Athén után a terroristaik kevésbé számít-
hatnak távoli országok rokonszenvére, vagy
idegen hatóságok jóakarataira.

Az athéni merénylet vesztett csatát jelent
a terroristaik harcában, amely egyre inkább
közeledik a teljes vereséghez, úgy, mint an-
nak idején Abdul Nasszer kifulladászó hábo-
rubja. Három évvel a szejzi tűzszünet után
az ilyen eszeten, gyilkos merényletek csak
azt mutatják, hogy vezet a mai fehetetlen
arab vezetőség agyalágyult kaplódása
a közleketi probléma értelmis és józan
rendezésé eljen.

A tűzszünet negyedik évében talán ma-
guk az arabok is rájönnek erre.

HÁROM GYEREK London
egyik külvárosában betört egy
autóleraktaba, s pusztá szóra-
kozások egymásnak hajította a
gépkocsikat. Tíz vadonatúj Dat-
sun és tíz használt kocsi any-
nyira östetört, hogy a biztosító
teljes kárt állapított meg: körül-
belül húsz ezer font érték ment
veszendőbe.

A pusztítás elkövetői iskolás
gyermekek voltak. A szentanak
szerint egy 10 és két 14 év kö-
rűli gyermek roncsolta össze a
járműveket.

Mert voltak szentanak: az
utacórl többen is figyelték a ja-
tékot és — élénken biztatták a
gyermekeket.

Az akkói Wolfson-utcán

Irtá: LÖWENKOPF KÁLMÁN

Itt ülök a Wolfson-sikunka a Wolfson-
utca néző balkonján. Kis utca a Wolf-
son-utca, csupán az a rendeltetése, hogy
a Wolfson-sikunka főbőjéit hozzáférhetővé
tegye, összekösse. Nézhetek én a Derech
Háárbáá-utrá is, az előkelőbb is, ut, ez
meg csak utca, helyesebben utcika, néz-
hetek, mert annak a mentén is elterül a
házunk, sőt nézhetek a virágos pászitra is,
de falusi ember lévén, jobb szeretem az
ilyen csendes utcákat, ahol nem olyan
nagy a zaj, a forgalom. Meg aztán, itt van
a terasszal szemben két óvoda, vallás-
os és világi templom (a templom világi-
aknak is szól) és szupermarket. És egy
magkereskedés.

A magkereskedés a szupermarket előtti
tér egyik sarkában foglal helyet. Nem
nagy az a hely, amit ez a magkereskedés
elfoglal, nem több egy négyzetméternél és
kereken jár, Mázál néni tolja a Wolf-
son egyik lakásából reggel nyolc óra fe-
lé és felült az egyik szugolyban a boltját.
Nem tudom, fizet-e Mázál néni valakinek
is házbért a boltjáért, vagy csak a Terem-
tő kegyelmére bizza a dolgot.

Inkább gyerekek a kuncsajtjai, de sze-
retik a keletiek a magot felöntő korokban
is. Ilyen nagy melegeben meg mindenki
végződik egy kis hűsítő után is. Mert Mázál
néni, ha nem tevédek a nevével, fagy-
lalot is árul, csomagolva, amit itt úgy
hívunk, hogy ártik, de itt minden máské-
pen van, mint Zemplénrészen, itt a tejet
is zacskóban árulják, nem mint Ricsén,
ahol szilkében tartották. De hagyjuk a
tejet, Mázál néni nem árul tejet, csak fagy-
lalot, ártikot, csomagolva.

Valaha betologatta a boltját a város-
ba is, de ma már hosszú az ut az ő fá-
sós lábának. Néhány éve el is akadt a

boltjával az uton. Én éppen arra jártam
és hazasiettem a portékájával együtt.
Még egy marék magot is nyújtott felém,
ahogy a házához értünk, de én szépen
megköszöntem és szépen megmagyaraztam
nekki, hogy mi zemplénrészelek, sőt az e-
gész fajtabelim, nem élik vele, amit ő
sehogysé tudott bekoponyázni... De azért
jó szívvel vagyunk egymás iránt és közö-
résí viszonyba maradtunk a mai napig is.
Mose jön a Mázál néni boltja felől. A
kezében fagyalt. Hirtelen gyerekhad ve-
sz körül: — Mose, nem adsz egy nya-
lást? A multkor én is adtam neked! —
Mose — mitevő legyen — odanyújtja a
fagyaltot. Utána Gideonnak is a fagyaltot.
Utána én is adok neked, Mose,
ha az apám hazajön az imunimról, a
gyakorlatról. — Mose íósvívű gyerek és
nyújtja Gideonnak is a fagyaltot.

Mose körül szanorodik a sereg. Csak
egy lekiát, egy nyalást szeretne minde-
gyik. Istenem, egy nyalás nem a világ, de
azért busan nézi, ahogy a fagyalt fo-
gyatkozik. Mire az utolsó is kivette belő-
le a porcióját, nem maradt belőle egy
csepp se.

— Éjn dávár, nem tesz semmit, Mose,
holnap mi adunk neked — szólal meg

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

ERDEKES ASSZONYOK:

ESZTER MILIKOVSKZI

Belgium izráeli konzulátusának nyugalmazott titkárnője, aki megkapta a legmagasabb belga érdemrendet

A belga főkonzul a lakásán kis háziünnepséget rendezett a minap Eszter Milikovszki tiszteletére. Abból az alkalomból ünneplétek, hogy megkapta Belgium legmagasabb kitüntetését. Azt az érdemrendet, amelyet csak kivételes esetekben adományoz külföldieknek a belga kormány.

Hogy miért részesült Eszter Milikovszki ebben a kitüntetésben? Jó munkáját ismerte el a belga kormányzat. Ugyanis az izráeli asszony a belga konzulátus vezető titkárnője volt és beosztásában fardáhatatlanul dolgozott a két ország kapcsolatainak elmélyítése érdekében.

A kitüntetett 32 évig dolgozott Belgium helyi konzuljával. Ez már azért is említésre méltó, mert Belgiumban 28 év az állami szolgálat felső határa. Utána kötelező nyugdíjba menni. Kivétel csak ritkán tesznek.

Vele kivétel tettek, olyan nagy szükség volt a munkájára, s olyan elégedettek voltak a munkájával.

Négy évvel ezelőtt lett nyugdíjas.

— En magam kértem, hogy küldjenek már nyugdíjba mondja —, mert a férjem, aki mérnök, Amerikába utazott a munkájával összefüggésben és vele szerettem volna menni.

Miért csak négy év után érkezett meg a nyugdíj? — A belgáknál ez nem megy egyik napról a másikra. Az adminisztráció ilyen ügyekben elég megfontoltan dolgozik. Végül a külügyi kormányzat hagyja jóvá a kitüntetésre való felterjesztést, de formálisan a király, a belgák királya adományozza azt. Nos, négy év alatt jött meg a kitüntetés. Mondanom sem kell, hogy mennyire örülök a megtisztelésnek...

— Kapott korábban is belga kitüntetést? — Igen, néhány esztendővel ezelőtt, pontosabban 1960-ban, kaptam az első belga érdemrendet. Általában a belgák nem

— Hogyan jutott annak idején állásba a belga konzulátushoz? — Párizsban folytattam a tanulmányaimat. Közgazdasági és nyelvi vonalon tökéletesítettem ismereteimet. Mikor hazatértem, nagy hiány volt az országban képzett, nyelveket beszélő tisztviselőkben, így aztán könnyű volt bejutnom a belgák haifai konzulátusára. Később — 1941-ben — a konzulátus átköltözött Jeruzsálembe. Mi is átköltöztünk a férjemmel. Nem bántam meg.

— Most mivel foglalkozik, amióta nyugalomban van? — Tanulok. Olyasmiket tanulok, amire nem volt korábban időm. Olaszul — a jeruzsálemi Dante Intézetben —, és komolyan foglalkozom Tnáchismereteim kibővítésével is. Ismerem a két téma érdekelt, de nem lehet tudni, mit hoz a holnap.

"MAGDA" FÜZŐ
Tel-Aviv, Dizengoff 155., passzázs, telefon: 22 72 84
Divat-fűzők és melltartók, speciális mellprofézések operáció után, Gyógyfűzők hátfájdalmak ellen.

MESÉLJE A NAGYMAMÁJÁNAK, HOGY ÖN MÁR NAGYMAMA!

Ki hinné ilyen fiatalos, úde aró? Mi a Tayanál elhisznék, miután sikerült az ön számára két csodás, új krémet készítenünk:

Taya Deep Moisture Crem
Taya Deep Moisture Skin Food

Ezek a krémeink a tudomány legújabb vívmányainak megfelelően készültek, hogy megőrizze a bőr frissességét és egészségét. Használjon naponta, állandóan szárazság elleni krémet és meg lesz lepdőve, hogyan tér vissza

az ifjúság arcboráé. De nemcsak ez lépi meg, hanem az új készítmény forradalmi, mindenki számára megfelelő ára (6.75 IL mindössze). Ez azonban még nem minden. A Taya visszatéríti a pénzt, ha nem lesz megelégedve a készítménnyel. Ezért tegye lehetővé a Tayanak, hogy széppé varázsolja Önt, mert a Taya héber kezdőbetűi megfelelnek a „Tihji jaffá isá” (Asszonyom, legyen szép) kifejezésnek.

Hölgyeim!
Kitógastalan szabású elegáns szoknya

BINDER KONFEKCIO
Tel-Aviv, Náchlát Benjamin u. 21, tel. 623081
Rendeléseket méret utár vállalunk

KONYHA-SZEKRÉNYEK
formaika bevonattal, mérete, különböző színekben

SKOL • TEL-AVIV
Kfár Giládi utca 36
Telefon: 82 95 19

4 UJ KELET 1973. VIII. 10

OLASZORSZÁGI LEVÉL:

HOGYAN VÁLTOZIK A NŐK VILÁGNÉZETE?

Az olasz nők meg vannak győződve afelől, hogy világnézetük lényegesen különbözik az előtűnik élő nők nemzedékétől. Egyes asszonyok — akik hivatásuknak köszönve a férfikkal egyenrangú helyzetben vannak (értelmiségiek, művészek, vagy üzletemberek) — kijelentették, hogy az állás, a személyes függetlenség és talán a férfikkal való élet is fontos életcél. Ezzel szemben anyáink még ugy tar-tották, hogy életük legfontosabb célja, hogy jól férjhez menjenek.

A chieti egyetem pszichológiai tanszékének Fernando Donane tanár irányításával lebonyolított körkérdése azonban egész mást bizonyított. Abból indultak ki hogy Olaszországban a nőknek nagyobb befolyásuk van, mint bárhol máshol a világon, noha a törvényhozás és a szokások patriarchális felosztásokat tartalmaznak. A körkérdés eredményeit egy tanulmányban dolgozták fel.

Összesen 4600 asszonyt és 1900 férfit kértek meg a kérdőív kitöltésére. A körkérdés eredménye meglepő, mert a megkérdezettek közül 52-en a nők legfőbb életcéljának az anyaságot tart-

ják. Ennek a nézetnek elterjedését bizonyítja az az adat is, hogy az olasz nőknek csak 18,5 százaléka van munkaviszonyban. A megkérdezett munkaviszonyban levő nők 8 százaléka dolgozik azért, hogy független legyen. 37 százaléka pedig azért, mert férje keresete nem elég a család fenntartásához. Körülbelül 69 százalékuk (Dél-Olaszországban 91 százalékuk) sohasem hallott a nőmozgalomról. 64 százalékuk — ha újra születne, — ismét csak nő szeretne lenni. Mintegy 85 százalékuk azt állítja, hogy az utolsó két-három évtezedben könnyebb lett az asszonyok élete, és nem kívánnak nagyobb változásokat.

A megkérdezettek 54 százaléka elutasítja azt a véleményét, hogy kisebb, vagy nagyobb mértékben, felfogás tekintetében különböznek anyáiktól. Mindössze 6 százalékuk szerint nincs nagyobb különbség a két nemzedék között. A tanulmány írói szerint azonban a mai olasz nők sokkal nagyobb mértékben hasonlítanak elődeikhez, mint ahogy eddig hitték.

LABDARUGÓ ASSZONYOK

Nem mostohagyerek többé a női futball

Az Európai Labdarugó Unió (UEFA) székhelyén, Bernben, nemrég megalakították a végrehajtó bizottságban belől a női albizottságot is, ami azt jelenti, hogy az UEFA valójában legalizálta a női futballt. A női futball foglalkozás albizottság elnöke a dán Engelbrecht-sen lett, tagjai közé pedig svéd, svájci és nyugatnémet képviselők kerültek, vagyis azon országok szakemberei, amelyekben a legfejlettebb a női labdarugás.

Hosszantartó vita előzte meg az UEFA-nak ezt a lépését. S habár a szakértők véleménye még mindig eltér az azzal kapcsolatban, hogy a futball, mint játék, megfelel-e a nőknek, bizonyos tények bebizonyították, hogy nincs különösebb ok ellenezni a női focit. Nemcsak azért, mert az utóbbi években gomba módra szaporodtak Európában a női klubok, hanem azért is, mert az orvosok hosszantartó megfigyelések után megállapították, hogy futballozás közben sem éri súlyosabb sérülés a nőket, mint más sportágban (mondjuk kézilabdában).

A jövőben tehát az UEFA szervezésében is sor kerül női mérkőzésekre, sőt nincs kizár-

va, hogy hamarosan bevezetik a női BEK-et, KEK-et, vagy egyéb nemzetközi vetélkedőt.

Mindjárt kell szögezni, hogy az UEFA csak azokat a klubokat ismeri el, amelyek tagjai a nemzetközi szövetségnek. Más szóval ez azt jelenti, hogy a női futball elismerése nem kötelező az UEFA tagállamaira.

Azoknak az országoknak, amelyek szabad utat adnak a női futballnak, programszerűen kell megszervezniük bajnokságaikat, annak rendje és módja szerint vezetni a versenyek eredményeit és mielőbb hozzá kell fogni a bírók és női edzők neveléséhez. Természetesen minden ilyen irányú tevékenységre teljes mértékben kell alkalmazni a FIFA és az UEFA előírásait, szabályait.

Mint ahogy a férfiak esetében is szokás, logikus, hogy a nőknél is meg kell különböztetni a fiatalabb és idősebb korosztályt. Itt azonban nincs meghúzva éles határ, maguk a nemzeti szövetségek határoznak arról, hogy mikor, milyen feltételek mellett játszhat fiatalabb az idősebb korosztályú csapatban.

A nemzetközi mérkőzéseken a fiatalabb (tizenhat éves korú) kétszer 30 perccel játszanak, az idősebbek (16 éven felül)

SZOCIÁLPOLITIKA ÉS ZSEBPÉNZ

Írta: CHANA ZEMER

Az utóbbi hónapok legfontosabb és legmellbevágóbb okmányainak egyike az a jelentés, amelyet a miniszterelnök által kinevezett bizottság terjesztett be a nehéz sorban élő ifjúság problémáiról. Amint tudjuk, mind a Kneszet, mind a minisztertanács ülésén napirendre került az ügy.

A kivételes figyelem tökéletesen indokolt. A holnap nemzedékéről van szó és ebben a tekintetben el kell háritani minden veszélyt. Ha ma segítséget lát az ifjúság egy jelentős száma rétege, holnapra deformált lesz. Ezért nemcsak társadalmi, de nemzeti érdek is, hogy megoldják a problémájukat.

Nem akarom ebben a tárgykörben az egyéni nézeteimet ismertetni, csak arra szorítkozom, hogy megírom a dr. Jisráél Katz-al, a Nemzeti Biztosító nemrég lemondott igazgatójával való beszélgetésemet. Nem kell talán indokolnom, hogy dr. Katz a téma egy legalaposabb hozzáférése, ezért figyelemmel kell szentelnünk minden szavának.

A miniszterelnök által kinevezett vizsgálóbizottság elnöke is volt.

Mielőtt beszélgetésünk ismertetésére térek, még rá kell mutatnom, hogy a bizottság három szempont szerint állapította meg, mi a „nehéz sor” fokmértője. Az első szempont, hogy mennyit keres a családfő és hogyan oszlik meg a jövedelme a családtagok számára. A második szempont, hogy milyen lakásvizonyok között él a család, a harmadik a családfő iskolai végzettsége.

Ha például a családfő iskolai végzettsége nem éri el a hét elemi osztály szintjét és a család tagjai több, mint hárman laknak egy-egy szobában, ott az előre megállapított kritériumok szerint, a gyermek „nehéz sorban” él. Még akkor is, ha a családfő viszonylag jól keres. Ezen a ponton meg kell említenem a relativitás elvét. Indokolt az ilyen életforma nem jelent nehéz sorsot. Lehet, hogy 20 évvel ezelőtt nálunk sem jelentett még. Ma viszont a szociológusok szerint, nehéz sorban él az, aki így él.

Nálunk egyébként, dr. Katz szerint, nem lenne helyes a Stockholmban megjelent tanulmány mértékeit alkalmazni, noha 16 ország életviszonyait alapul vevő állították azt össze. Mint aha nem lenne helyes a másik kulturális nivóját sem tekintetbe venni — noha ennek a nivónak valójában rendkívül nagy jelentősége a gyerekek szellemi fejlődése szempontjából —, mert a mi viszonyaink között nehéz grádus-szeríen felmérni egyes rétegek asszonyainak iskolai végzettségét.

Ehézi problémák nincsenek Izráelben, mondja dr. Katz, de ez nem jelenti, hogy mindenki megfelelően táplálkozik. Az a baj, hogy nagyon sokan hiányos ismeretek miatt — nem az anyaghiánya miatt! — táplálkoznak rosszul.

Kiderült például, hogy egyes anyák drága almát vettek családjuknak, mert azt hallották, hogy az alma a legtáplálóbb gyümölcs. Erről persze szó sincs. Egyes rétegek téves étkezési elvek alapján állítják össze az étrendjüket és ezen csak a felvilágosítás módszere segíthet.

A legfőbb kérdés az volt, hogy helyes-e, miszerint a szociálpolitikai költségvetés gyermekjóléti célokat szolgáló tételeinek összegét közvetve juttatják el a gyerekekhez. Vagyis a szülők útján. Hol a biztosíték, hogy ezek az összegek maradjak tiszteletlenül a gyerekek javát szolgáló célra?

A rendőrségnek időbe tellett, mire a helyszínre érkezett, és megmentette a szomszédokat a nem kívánt éjjeli hangversenytől.

Antonin Kocenda, prágai orvosnak van bizonyára a legnagyobb képeslapgyűjteménye a világon. Az 1,520.000 képeslap, amelyet a világ valamennyi tájáról kapott, hét tonnáig nyom.

A szenvedélyes gyűjtőnek negyven év alatt sikerült ilyen gyűjteményre szert tenni.

Szigoruan kóser

MERKÁZ HÁAVAZ
Tel-Aviv, Hásáron 21.
Telefon: 33769 és 36863
FOYABBRA IS 4.— FONT
KG-JA A LIBÁNAK
(belsőik nélküli)

Nyitva: vasárnap, hétfő,
kedd 8—3, szerda —
csütörtök 8—6-g.

lai végzettsége nem éri el a hét elemi osztály szintjét és a család tagjai több, mint hárman laknak egy-egy szobában, ott az előre megállapított kritériumok szerint, a gyermek „nehéz sorban” él. Még akkor is, ha a családfő viszonylag jól keres. Ezen a ponton meg kell említenem a relativitás elvét. Indokolt az ilyen életforma nem jelent nehéz sorsot. Lehet, hogy 20 évvel ezelőtt nálunk sem jelentett még. Ma viszont a szociológusok szerint, nehéz sorban él az, aki így él.

Nagyon érdekes dolgokat hallottam dr. Katztól. Azt például, hogy Stockholmban megjelent egy tanulmány, amely szerint a gyerekek iskolai előmenetele inkább attól függ, hogy vannak-e könyvek az otthonában, meg hogy járatnak-e a szülei napilapokat, hetilapokat, folyóiratokat. Ez állítólag fontosabb a gyerekek szempontjából, mint hogy hány szobás a lakás, meg hogy mennyit keres a családfő.

Egy jeruzsálemi iskolában járt dr. Katz. A harmadik elemi osztállyal, tehát 8 éves gyerekekkel beszélgetett. Megkérdezte tőlük, hogy van-e valakinek ilyen, vagy olyan javaslata a Nemzeti Biztosító szolgálatának megjavítására. Az egyik kislány azt mondta, hogy juttasson a Nemzeti Biztosító zsebpénzt a szegény családok gyermekeinek és segítse őket ahhoz, hogy virágkertessel is foglalkozzanak a tanulás mellett.

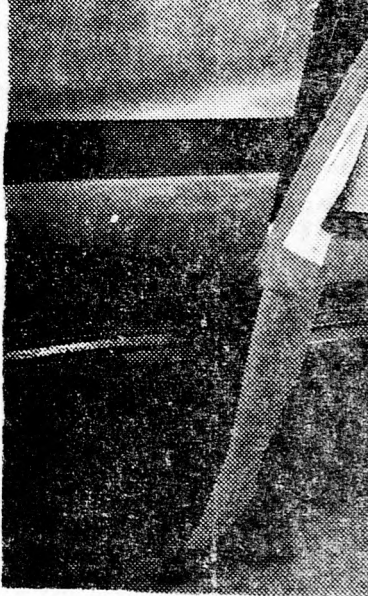
A moszkvai nemzetközi szociálpolitikai kongresszuson — a záróülésen — idézte ezt a történetet a Szovjetunió kormányának népjóléti minisztere. Azért idézte, mert megnyerte a tetszést az izráeli kislány ötlete.

Lám, egy 8 éves kislány is világosan látja, hogy inkább érzi, hogy milyen fontos a zsebpénz a kormányzat a sokgyerekes családok anyagilag, — zsebpénzre nem jut a segítségből.

Már pedig a zsebpénz is a neveléshez tartozik. Annak szerelme összegét közvetve juttatják el a gyerekekhez. Vagyis a szülők útján. Hol a biztosíték, hogy ezek az összegek maradjak tiszteletlenül a gyerekek javát szolgáló célra?

Elegáns, sötét színű szövetkabát, mindkét oldalán hordható. A széles zöld és fehér pántok emelik a hatását.

A maneken szép beige ruhát visel alatta.

Az új szerv eddiginél szélesebb tátomunka anyagilag meg egyensúlyozottabb volt. Különösen fontosak terén, földiai síkon, de a célkitűzésben, amikor a...

Katz doktor szerint ezt így nem lehet, illetve nem lenne helyes átszervezni, de jónak látta a közvetett és a közvetlen juttatási módszerek kombinációját — ahogy ezt például Franciaországban csinálják. Vagyis, a sokgyerekes családok változatlanul megkapják a segítséget a népjóléti kormányzat útján, de a rászoruló gyerekek közvetlenül is több segítséget kapnak, mint eddig.

Végül egy kedves történetet is hallottam dr. Katztól. Elmesélte ugyanazt a Szovjetunió nek, — aki történetesen az-kormányának népjóléti minisztere —, amikor a közelmúltban egy nemzetközi szociálpolitikai kongresszuson Moszkvában járt — a miniszterelnök is nagyon tetszett.

Egy jeruzsálemi iskolában járt dr. Katz. A harmadik elemi osztállyal, tehát 8 éves gyerekekkel beszélgetett. Megkérdezte tőlük, hogy van-e valakinek ilyen, vagy olyan javaslata a Nemzeti Biztosító szolgálatának megjavítására. Az egyik kislány azt mondta, hogy juttasson a Nemzeti Biztosító zsebpénzt a szegény családok gyermekeinek és segítse őket ahhoz, hogy virágkertessel is foglalkozzanak a tanulás mellett.

A moszkvai nemzetközi szociálpolitikai kongresszuson — a záróülésen — idézte ezt a történetet a Szovjetunió kormányának népjóléti minisztere. Azért idézte, mert megnyerte a tetszést az izráeli kislány ötlete.

Lám, egy 8 éves kislány is világosan látja, hogy inkább érzi, hogy milyen fontos a zsebpénz a kormányzat a sokgyerekes családok anyagilag, — zsebpénzre nem jut a segítségből.

Elegáns, sötét színű szövetkabát, mindkét oldalán hordható. A széles zöld és fehér pántok emelik a hatását.

A maneken szép beige ruhát visel alatta.

Az új szerv eddiginél szélesebb tátomunka anyagilag meg egyensúlyozottabb volt. Különösen fontosak terén, földiai síkon, de a célkitűzésben, amikor a...

Amerikában gate-fesztivál kihallgatásokkal kezdődött. Egész pontosan chard Nixon

A hónapok mozgóképeire, amely minden nyilatkozat nélkül elmondható. A látot szült, te minden gyen az El-renek megny

Az akciót nyel. Minde nyen, hogy próbálja on szá élen a gai állanak, készséges pa

Tegyük h mokrata pá republikánus

Mintha eg ne, hogy lé Richard N örülésére törj

Mindezt mány, a fiska erkölcsi

A pusztán A BEC

A Nevekvu ban nyitotta vezéséhez huen tikus viszony megnyilvánulá gazdaságával kapcsolatos fe manyozása áll pontjában.

A kezdeti roknyi tudoss munka az inter évek során ez katársai száma kutatók léptek kapcsolódtak titkáinak, az letére kiterjedt kifürkészésére, magyarajku tu rószy Ferenc, p gách Chájim, magh szemléisé

A 17 éves, sikereiben ga kutató-munka kutató Intézet hoz érkezett. A ck között fol beolvadt a N A két év óta sok eredménye tel ezelőtt jött két tudomány Jóllehet a sze — amelyet a Pinchász Száp ter irt alá — hatósága alá Kutató Intéze függetlenségét, nézetek szerint a pozitívum, t nyező.

Az új szerv eddiginél szélesebb tátomunka anyagilag meg egyensúlyozottabb volt. Különösen fontosak terén, földiai síkon, de a célkitűzésben, amikor a...

Nixonnak drukkolok

Írta: DAN OFRY

Amerikában még nem ért véget a Watergate-fesztíval. A napokban mindössze a tanúkihallgatások fázisa zárult le az ügyfelgallakozó szenátusi vizsgálóbizottság előtt. A közvéleményt formáló televízióadások és a sajtó azonban már kimondta az ítéletet. Egész pontosan, — a halálos ítéletet Richard Nixon fölött.

A hónapok óta megszakítás nélkül folyó Watergate-vizsgálat olyan légkört teremtett, amelyben minden kezdő politikus és minden nyilvánosságra vágyó kapitány, kocélzat nélkül rughat az Egyesült Államok elnöke. A Watergate-hísteria olyan hangulatot szült, amely alkalmas arra, hogy szinte minden második nap valaki kísérletet tegyen az Elnök meghurcolására és hatáskörének megnyírálására.

A legújabb amerikai divat: bírósági fórumok megszűntetése a kambodjai bombázások letiltására. Az elnök illetékességének aláásására.

Az akciók ezideig nem jártak eredménnyel. Mindez azonban nem változtat a tényen, hogy Amerika népe szadista kéjjel próbálja ontani Nixon elnök vért. A ház-sza élen a televízió és a sajtó hatalmasá-gai állanak, akik a Kongresszus falai között készleges partnereket találtak.

Tegyük hozzá: nem csak az ellenzéki demokráta párt, de még az Elnök tábora, a republikánus párt soraiban is.

Mintha egész Amerika csak arra törekedne, hogy lélegzteni szünetet nem hagyva, Richard Nixon kifulladására, erejének fel-örülésére törjön.

Mindezt pedig a demokrácia, az alkotmány, a tisztakezű államvezetés és Amerika erkölcsi tisztaságának a nevében és je-

gyében hajtják végre. Az ominózus Watergate-botrány árnyékában.

Az elnök-ellenes hajszá olyan méreteket ölt, hogy Washingtonban komolyan kérdezik az utóbbi időben: képes lesz-e mindezt politikailag túlélni Richard Nixon? Az amerikai fővárosban ma már reális lehetőségként számolnak azzal, hogy egy nap sor kerülhet Richard Nixon önkéntes távozására a Fehér Házból. Hogy esetleg közvérdát emelnek ellene és a magyarra nehezen fordítható impeachment alapján a szenátus ítélik meg az Elnök fölött.

A közvéleménykutató intézetek felmérései szerint a Watergate-ügy kipattanása óta meglaportra sülyedt az Elnök népszerűsége. És a Fehér Ház elleni hadjárat még nem ért véget...

Távolsági, külső szemlélőként felmerül a kérdés: jó ez Amerikának? Jó ez a nyugati világának?

Végül, de nem utolsó sorban, azt is kérdezhetjük: jó ez Izraelnek?

Mit eredményezett eddig a Watergate-ügy kitergetése?

Kiderült, hogy az amerikai politika eszközei egyáltalán nem válogatósak. A lélektani hadviselés fogásait alkalmazzák a jelelt választási sikerének biztosítása érdekében. És amint a világ megtudta, nem riadnak vissza a titkos lehallgatás, a rivális párt terveinek törvénytelen eszközökkel való megszerzésétől sem.

Most a republikánus párt jár rá a rud. Ki garantálhatja azonban, hogy a demokráciának sohasem fordultak elő hasonló esetek? Végülis, az amerikai politika nem légi-üres térben mozog. Egy bizonyos valóság képezi ennek a tevékenységnek közéleti hátterét. Ez viszont közös mindkét párt. Richard Nixon republikánus pártjára és a

politikai szempontból életére törő demokráta pártja egyaránt.

Aki valamennyire is járatos az amerikai életben, nehezen fogja elhinni, hogy az összes machiavellista módszerek és elvek, éppen a republikánus Richard Nixonban és munkatársaiban testesültek meg, míg a demokráta a politikai hamupipóke kötényt magukra öltve, mint a físzszag és a romlatlanság mintaképei jelenhetnek meg a közélet színpadán.

Watergate elsősorban azt tanúsítja, hogy ezalkalommal a republikánusok csuszak el a banánhéjon, jóllehet nem valószínű, hogy kizárólag ők próbáltak a hatalom nyergében maradni az alkotmány szellemével és betűivel nem mindig teljes összhangban...

Ennél is fontosabb, hogy a Watergate-ügyben tulajdonképpen a Kongresszus és az Elnök közötti hagyományos hatalmi küzdelem egyik legújabb megnyilatkozása jut kifejezésre. A történelem folyamán változtak az erőviszonyok. Amikor erős elnök állt a Fehér Házban és ráadásul pártjának emberei képezték a többséget a Kongresszus két házában (a képviselőházban és a szenátusban), szinte nem volt semmilyen surlódás a végrehajtó hatalmat megtestesítő elnök és a törvényhozó testületként működő Kongresszus között.

Ez azonban nem volt gyakori jelenség. Többnyire két egymással farkasszemet néző riválisként jelenik meg a történelem színpadán az amerikai elnök és a Kongresszus. John Kennedynek is sok keserű percet okozott a Kongresszus. Nixon sem kérkedhet különösebb sikerekkel ezen a téren. A versengés ugyanis hagyományos. Abból ered, hogy az amerikai alkotmány nem határozta meg világosan, ki az elsőbbség, ki a primátus a három különálló hatalom, a törvényhozói, a végrehajtói és a jogi hatalom között!

Ma szemtanúi vagyunk annak, hogy a Kongresszus szeretné magának vindikálni az utolsó szó jogát a mindennapi politika terén is. Jackson szenátor kezdeményezésére megtorpedózták Nixon és Brezsnyev kereskedelmi ügyletét. A szovjet zsidóság miatt Nixon nem tudja keresztül vinni az amerikai-szovjet megállapodás jóváhagyását.

De vannak élesebb ellentétek is. A Kongresszus korlátozta az elnök jogát a hadviselés terén is. Letiltották a kambodjai bombázásokat, amelyeket Nixon elnöknek, a haderők főparancsnokaként, augusztus 15-én abba kell hagynia.

Hogy mi lesz azután? Hogy Pnom Phen az amerikai „légi-erőnyő” bezárulása után érett gyümölcsként hull a megszakítás nélküli támadó kommunista csapatok kezébe?

A jelek szerint ez édeskeséves érdeklő a Kongresszust. A fontos, hogy ismét sikerült valamiben az Elnök fejére koppintani. Hogy újra korlátozták, megnyírhatták a hatáskörét.

Egyáltalán, az igazi és álbékevágy jelszavával ma minden defetista akció szalonképes Amerikában. Daniel Ellsberg, aki a bizalommal visszaélve, ellopta a Pentagon irattárának Vietnamra vonatkozó titkos iratait és azokat a New York Times utján publikálta, ma nemzeti hős. A bíróság elvetette az ellene benyújtott panaszt.

Egy harcoló nemzet titkos katonai iratainak ellopása és felhasználása, ma nem hűn Amerikában. Az a körülmény azonban, hogy az állami hatóságok, amelyeknek cselekedeteit Nixon a felelős, betörték Ellsberg pszichiatérenek irodájába és onnan megszerezték a reá vonatkozó aktát, — ma is „megbocsáthatatlan” vétségként szerepel Nixon elnök hosszúra nyuló „bűnlístáján”...

Megváltoztak a fogalmak és az értékelések.

Ma azért próbálják politikailag ismét ke-

resztre feszíteni Nixonot, mert kiderült, hogy évekkel ezelőtt titokban, a Kongresszus tudta nélkül, bevetettek amerikai bombázókat Kambodjiában.

Ez ismét szenzáció. Ujabb ok arra, hogy kísérletet tegyenek a Nixonba vetett bizalom megingatására. Az a körülmény viszont, hogy minden más előző amerikai elnök jóváhagyott különféle akciókat, amelyek, mérlegelése szerint, Amerika nemzetbiztonsági érdekei megkívántak, — azt ma nem említik.

Egyrészt elvárják az Elnöktől, hogy felelős legyen Amerika érdekeinek megvédéséért a világ különböző részein, de másrészt korlátozni akarják lehetőségeit, hogy ezt a felelőséget gyakorolja is.

Majdnem azt mondtuk: fából vaskarika.

És most jött a Spiro Agnew körüli botrány. Hogy az alelnököt tíz évvel ezelőtt megvesztegették. Hogy nem fizette meg a teljes adót.

Végős fokon ez is Nixon ellen irányul. Egész pontosan meghatározva, — ellene is.

A Fehér Ház elleni roham tehát még nem ért véget. Richard Nixonnak vasidegei kell, hogy legyenek ahhoz, hogy mindezt átvészelje.

Vasidegek és jódag szerencse.

Az utóbbi azonban mintha elpártolt volna tőle az utóbbi időben. És ez nagy kár. Nemcsak Nixon elnök személyes érdekei, hanem elsősorban Amerika jólfelfogott nemzeti érdekei miatt.

Nixon ugyanis kiváló elnöknek bizonyult. Ténykedésének pozitívumai messze felülmúlják azokat az esztétikai szépséghibákat, amelyeket a Watergate-ügy világított meg kétségtelen bizonyossággal.

Kár lenne, ha elbukna ez az elnök. Izrael is rendkívül értékes barátot és bölcs politikai szövetségest vesztené benne.

Ha másért nem, hát ezért is Nixonnak drukkolok ebben az életre-halálra menő erőpróban Amerika politikai porondján.

A pusztaság tanulmányozása — új keretek között:

A NEGEV-KUTATÓ INTÉZET BEOLVADT A BEÉR-SÉVAI EGYETEMBE

Írta: BOROS GYÖRGY

A Negev-kutató Intézet 1956-ban nyitotta meg kapuit. Elnevezéséhez hűen, a Negev klímatis viszonyainak, élettani megnyilvánulásainak, mezőgazdaságával s állatvilágával kapcsolatos feltételeinek tanulmányozása állt célkitűzéseinek középpontjában.

A kezdeti években egy markáns tudással indult meg a munka az intézetben, amely az évek során egyre növelte munkatársi számát. A legkiválóbb kutatók léptek szolgálatába és kapcsolódtak be a pusztasági titkaik, az élet minden területére kiterjedő aspektusainak kifejtésére. Közülük neves magyarjaink tudósok is: dr. Körosy Ferenc, professzor, dr. Forgách Chajim, dr. Eger Ignác és más személyiségek.

A 17 éves, eredményekben, sikereiben gazdag tudományos kutató-munka után, a Negev-kutató Intézet most fordulópont-hoz érkezett. A jövőben új keretek között folytatja működését: beolvadt a Negev Egyetembe. A két év óta folyó tárgyalások eredményeként néhány héttel ezelőtt jött létre a fuzió a két tudományos intézet között. Jóllehet a szerződés értelmében — amelyet a kormány nevében Pincus Szápir pénzügyminiszter írt alá — az egyetem fenntartása alá kerülve, a Negev Kutató Intézet elveszíti eddigi függetlenségét, de az általános nézetek szerint, a fuzióban több a pozitívum, mint a negatív tényező.

Az új szervezeti formában az eddiginél szélesebb skálájú kutatómunka indulhat meg — anyagilag megalapozottabb, kibővült keretek között. Különösen a gyakorlati kutatások terén, az ipari, technológiai sikon. Ezutóbbi elsőrendű célkitűzésé vált napjainkban, amikor a Negev természetének fokozottabb kiak-

náza, iparának erőteljesebb fejlesztése áll törekvésünk homlokterében. És a vízproblémák megoldása is, a mezőgazdaságra alkalmas területek kiterjesztése, amelyek hiányában elképzelhetetlen a Beér-Sévától Sárm el-Sejkig terjedő hatalmas, még csaknem néptelen pusztaság beépítése.

A két intézet egybeolvadása lehetővé teszi a tudományos munka, a kutatási témák egybehangolását. Kiküszöböli a kettős, azonos, tevékenységet, amely egyes szakterületen már eddig megmutatkozott, s akadrtatlanul is a kutatóerők és az anyagi eszközök szétforgácsolódásához vezetett. A fuzió nyomán közös szervezettel létesítettek „Kutatási és Fejlesztési Hatóság” elnevezéssel. Ennek célja, a többi között, koordinálni a kutató munkát, kijelölni, kiosztani a tudományos feladatokat. A csuszervezettel élére dr. Cvi Fallach professzort, a Negev Egyetem természettudományi fakultásának dékánját, nevezték ki. Helyettese, a kutató-központ aligazgatója, a Negev Kutató Intézet jelenlegi vezetője, dr. Joél Schaechter mérnök.

A Negev Kutató Intézet 60 tudományos munkatársa közül 12-en a beér-sévai egyetem biológiai szakán, míg 15-en a természettudományi fakultáson folytatják munkásságukat. A többségük már eddig is, részleges, vagy teljes elfoglaltsággal, előadóként is működött az egyetemeken. Jövőre, amikor az egyetemi város területén megnyílik a „Sherman Kutató Intézet”, lehetőség adódik a gyakorlati tudományos kutatás kibővítésére. A tudósok elsősorban az ipari-technológiai problémák megoldására összpontosítják majd képességüket. A kémiái ipar területén végzendő kutatómunka képezi majd a jövőben a „Sherman Intézet” —

és a „Kutatási és Fejlesztési Hatóság” legfőbb feladatait.

Már négy évvel ezelőtt, amikor megnyitott a Negev Egyetem, láttuk, hogy több tudományos területen, kettős, azonos, kutatómunka folyik — mondja dr. Chajim Chánáni, az egyetem rektora. — Ennek nyomán a tudományos körökben már akkoriban előtérbe került a két intézet egybeolvadásának gondolata. Azonban, négy évvel ezelőtt a főiskola még gyenge lábán állt, még önállóságát nem nyerte el, és félő volt az, hogy a „Negev Kutató Intézet” „elnyeli” az egyetemet. Ma a helyzet merőben más. Egyik tudományos intézet sem „kebelezheti” be a másikat és mint egyenlő erejű partnerek hoztak létre közösen a „Kutatási és Fejlesztési Hatóságot”. Ez kielégítő megoldás mind a két fél számára, mert egyrészt rendezti a „Negev Kutató Intézet” státuszát, másrészt pedig biztosítja a jövőben a kutatómunka zavartalanitását és összpontosítását.

A GYAKORLATBAN IS BEVÁLTAK A SÓTALANÍTÁSI BERENDEZÉSEK

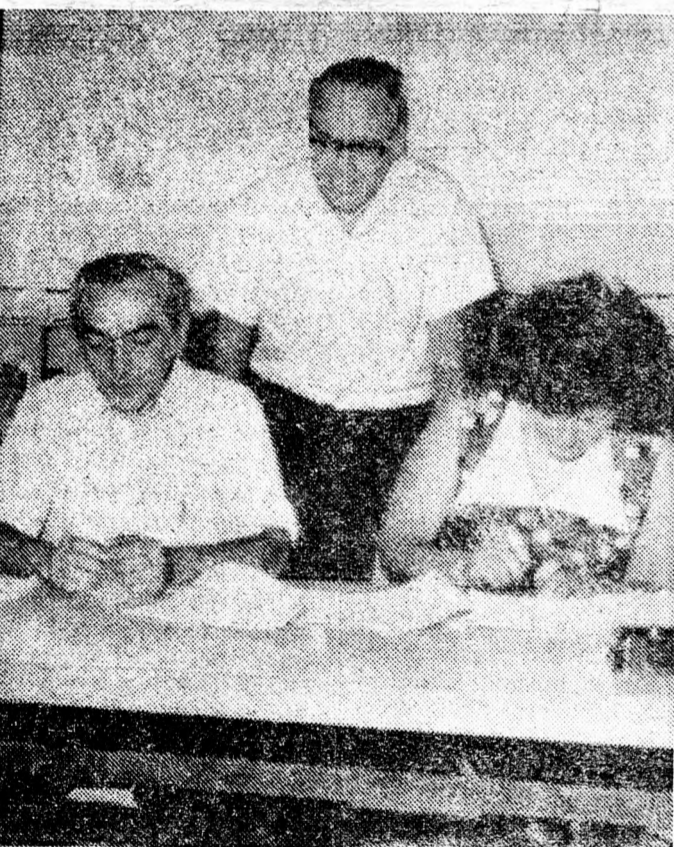
A Negev Kutató Intézet 17 éves működésének eredményeit dr. Joél Schaechter mérnök foglalja össze. Kifejti, hogy a kezdetben csak egy szűk területre koncentrálták a kutató-munkát: tanulmányozni a Negev lakosságának, állat- és növényvilágának ellenálló képességét a hőszélességgel, a nehéz klimatikus viszonyokkal szemben. Ezen a téren sikeres munkát végeztek. De gyakorlati szempontból jelentősebb eredményeket értek el a Negev sós vizével végzett kísérleteikkel. Reuven Matz vegyész mérnök, az UNESCO anyagi támogatásával szerelte fel az első kísérleti sótalánító berendezést az intézetben, amelyet az évek során különböző újításokkal, eljárások bevez-

tésével, tökéletesítettek. A kitartó munka eredményeként korszerű sótalánítási berendezések épültek fel több negevi településen, amelyek már gyakorlati sikont is beváltak.

Két vízédesítési módszer irányvonalai szerint végeztük a kutató-munkát — magyarázza Joél Schaechter. — Az elektro-dialízis eljárás képezte az alapot, amelyen elindultunk, majd bevezettük az úgynevezett „fordított omnózis” — processzuson alapuló módszert is. Ma Másvé-Száde kibucban már működik a világ legnagyobb elektro-dialízis rendszerű, sótalánítási berendezése. Kapacitása 5 ezer köbméter víz naponta, de a jelenlegi formájában ennek a mennyiségnek csak a felét állítja elő. Az intézetünkben kidolgozott patentok alapján, egy kereskedelmi vállalat létesült, amely már előállítja s forgalomba hozza mind a két eljárással működő, vízédesítő felszereléseket.

Schaechter mérnök kifejti, hogy a Negev altalajában hatalmas mennyiségű sós víz található. A magas kórtartalmu vizet fel lehet használni — édesítés nélkül is — mezőgazdasági célokra.

Ma átlagosan 500 méter mélyre furunk le, de ha még mélyebbre hatolnak le a fúrógépek, óriási sós víz rezervóárokat bukkanunk. A becslések szerint 4—500 millió köbméter sós víz fekszik kiaknázatlanul a Negev altalajában. A pusztaság jövője, „beözdesítése”, nem kis mértékben függ attól, hogy hasznosítani tudjuk-e ezt a hatalmas mennyiségű vizet mezőgazdasági célokra? ... Már évek óta folytak kísérleteink a sós vízzel való öntözéssel. A kísérletek kitűnő eredményekkel jártak. Kiderült, hogy több gabonafajta, gyapot, cukorrépa és más ipari növény magas termetet hozhat az a literenként 1000 milligramm sót tartalma-

A Negev-egyetem elnöke, Mose Privász professzor és Joél Schaechter (áll mellette) aláírják a két tudományos intézet fuziójára vonatkozó szerződést.

zó vízzel is. A sós vízzel való természetes a gyakorlatban is bevált — egyre nagyobb területeket öntöznek már a Negevben nem édes vízzel — és egyre több negevi település fordul hozzánk, kérve bekapcsolásukat az ilyen fajtájú öntözési, növény-termesztési rendszerbe.

A Negev ivóvízével végzett kutatásaink során biológusaink egy érdekes, negatív jelenségre bukkantak: az Árvá-völgyében az utóbbi években jelentősen emelkedett a vesekő megbetegedések száma, ellenében a Negev többi részével. Nem fél kétség hozzá, hogy ez a tünet összefüggésben van az Árvá ivóvízével, amely magasabb sótartalmu, mint az ország más körzetében. Ezt a tényt figyelembe kell venniük az ottani településeknek és egészségük érdekében tartózkodniuk kell a nyers, felfőzeten viz ivásától. Illetve ajánlatos minél több teát, vagy más üdítő folyadékot inniok viz h lyett.

TERMALVIZ-FORRASOK A NEGEVBEN

A Negev Kutató Intézet i-

— Mi a helyzet a nap-energia hasznosításával? — kérdezzük.

Tíz évvel ezelőtt már felépítettünk egy szoláris-berendezést dr. Rudolf Bloch tervei alapján, de a hatalmas kiadásokkal járó kísérleteket, költségvetési nehézségek miatt, abba kellett hagynunk. Az energia-válság nyomán most újból folytatni fogjuk a napenergia kihasználására irányuló kutatómunkát. Ezzel párhuzamosan több vegyi anyaggal, brómmal stb. és tűzálló nyersanyagokkal is végzünk kutató-munkát, és a kísérletek már eddig biztató eredményekkel jártak.

Végeztük: Mi a véleménye a Negev Egyetemmel való fuzióról? Ez jó, vagy rossz a Negev Kutató Intézetnek?

Nem titok az, hogy a kezdetben nem lelkesedtünk az intézet önállóságának feladásával járó „egybekelelésért” — válaszolja Joél Schaechter mérnök. — A tárgyalások során kiderült, hogy fenntartásaink, kétségeink nem voltak megalapozottak. A Negev Kutató Intézet jövője, további fejlődése, az új keretek között is biztosítva van és a Negevvel kapcsolatos kutatásainkat egy beér-sévai intézetünkben, mint Széd Bokérban, főzöttabb mértékben folytathatjuk.

„MIKOR KELL KÁVET inni?” — tette fel a kérdést a Welt című lap. Azt fejtette, hogy a kávéivás tulajdonképpen — részben illúzió. Aki állandó feszültségben dolgozik s általában nyílik arra, hogy néhány hétre elutazzék valahová szabadságra — vagy akár külföldre — jól ismeri a problémát.

Az utolsó munkanapokon ké-ső éjszakáig tart, amíg mindent elintéz, mindenről gondoskodik. Segít-e a kávé? Kísérletek keretében fáradt embereknek valódi kávé és kávéhoz hasonló színű és ízű folyadékokat adtak. Kiderült, hogy a hamis kávé is segítette rajtuk, vagy esetleg az igazi sem volt jó másra, mint még jobban felidegesítette őket.

Egymás között...

— MAGYAR ZSIDÓ KURIR —

A bulgáriai Gabrovo hagyományos humorista-fesztiváljára néhány hónappal ezelőtt hivatalosan meghívták Dán Dalmátot, aki egy tréfás montázsát küldte el a zsűrinek. Most megjelent és Izraelbe érkezett a fesztivál valamennyi résztvevője munkáját tartalmazó album, amelyben két izraeli humorista, Dán Dalmát és Jozsef Bass, a Há-árec karikatúristájának rajza is szerepel.

Jókívánságokkal halmozták el tegnap este a Makóról elszármazott Wertheimer Moset (Mikut) és feleségét, Mirjámot, lányuk, Dvora és Uri Silverstone — Ráchel és Meir Silverstone fia — házasságkötése alkalmából. A szép külsőségek között megrendezett chupá-szertartás Jeruzsálemben volt, az Omen-teremben.

Szerencsekívánatokkal halmozták el a héten Meisels André, a rádió angol nyelvű műsorának budapesti szűretű szerkesztőjét és feleségét, Marth-Meisels újságírónt — harmadik kislányuk, Judit megszületése alkalmából.

Sok jókívánságot kapott a héten dr. Knapp Pál tel-avivi ügyvéd és felesége, dr. Knapp Bronka gyermekorvos, lányuk, Ráchel és Joáv Schmidt házasságkötése alkalmából. A fiatal pár szűk családi körben tartotta meg esküvőjét.

Surányi Mihály ismert nevi aradi fogász, feleségével, Váro Annival, a kolozsvári Magyar Színház egykori művésznőjével, rokonlátogatásra és országnézésre érkezett.

Balázs István, Románia volt műkorcsolyázó bajnoka, Kolozsvárról országnézésre Izraelbe érkezett és rokonánál, Erdős Lászlónál lakik Haifán. (R. Herzl 36)

A barátok is ismerőseket üdvözölték dr. Nafánt, a marosvásárhelyi orvosi fakultásának járó és feleségét, Izraeli látogatásuk alkalmából. A vendégek Haifán, dr. Naftáli Miklós fogorvosnál tartózkodnak.

Végleges letelepedésre érke-

zett Pilsel György és felesége. Jelenleg Kirját Eliezerben, a Merkáz Klitá-ban laknak.

Az Aradról elszármazott, jelenleg Los Angelesben élő Kasler — azelőtt Guttman — Sári, Izraelbe érkezett. Szívesen látja egykori jóbarátai telefonhívását. Száma: (Tel Aviv) 224-088.

Dr. Epstein Béla aradi orvos Herzlán lakó házához érkezett rokonlátogatásra és országnézésre.

Löwy Bernard és neje a Bné Brit helyiségében ünnepelték aranylakodalmukat. Ciment Imre és Bleich Lajos tartottak üdvözlő beszédet.

A haifai HOH Idősek Klubjában augusztus 5-én Vardi Jakab sajtó verseivel és anekdotáival szórakoztatta nagy sikerrel a vendégeket.

Jeruzsálemben tartották meg a rokonok, barátok, ismerősök együttlétével körüli az elhunyt emléket szeretettel őrzők részvételével Kray Mordit ázká-

ráját, halála egy éves évfordulóján. A hatnapos háboruban szerzett súlyos sebesülése után öt évig betegkedett, majd mindenki nagy bánatára, meghalt. Az ázkáran az elhunyt nagybátyja, Beck Lajos mondott káldist. A gyászoló gyülekezet tagjai között ott volt Zeév Seref sikunügyi miniszter is. A megjelentek ösztöne részvétel vetékkörül az elhunyt édesanyját, Zsuzsit és testvérét, Leát.

A HOH jeruzsálemi Rothcenterben rendezték meg nagy részvét mellett a Zala. Veszprém és Somogy megyékből származók, mártírjaik ázkáráját. Kauftheil Jehosua Árje rabbi mondott beszédet, az emlékünnepély Lovas Lajos, a HOH titkára szervezte meg.

Nagy részvét mellett temették el a mult hét végén Haifán elhunyt aradi származású Feuerwerker Nándit (Zeévet). A rokonok, barátok, ismerősök együttlétével körüli az elhunyt özvegyét, leányát, vejét és unokáit.

MŰVÉSZET

Látogatás az amszterdami új Van Gogh muzeumban

AMSZTERDAM (NYT). — Vincent Van Gogh minden reggel pontosan 10 órakor belép

egy szürke, kockaalaku épületbe, amely Amszterdam széles Múzeum-terén áll. Egyenesen munkához lát, ami jelenleg abból áll, hogy sajtó alá rendezi

hasonnevű nagybátyja levelezését, annak művész kollégájával, Paul Gauguin-nal. Egészen ez év májusáig azonban a 84 éves Van Gogh, magával az épülettel volt elfoglalva. Ő ellenőrizte az építéskészítők és tervezők munkáját a legapróbb részletekig és személyesen tette meg az utolsó simításokat, mielőtt a Vincent van Gogh múzeum június elején megnyitotta kapuit a nagyközönség előtt.

Az új múzeum lett a végleges otthona a Van Gogh családjának gyűjteményének, amely a halhatatlan holland festő 230 képéből, 500 rajzából és 700 leveleiből áll. A kincsek mostanáig a szomszédos Stedelijk múzeumban, a modern művészetek képtárában őrizték.

A gyűjtemény eredetileg Theo van Gogh, a művész fiának tulajdona volt, aki röviddel Vincent halála után elhunyt. Theo felesége, Johanna és később fia, Vincent, féltve gondlalt őrizték meg a gyűjteményt, amelyet Vincent 1962-ben a holland nemzetnek ajánlódokozott.

MINT EGY MŰTEREM

Ez a magyarázata annak, hogy a gyűjtemény a mesterművek, kísérletek és más képek tanulmányainak széles keresztmetszete Van Gogh életének minden szakaszából. A látogatóknak az a benyomása, hogy a művész műtermében és nem muzeumban jár.

Ezt a benyomást fokozzák az egyszerű faragású és a képek mellett kifüggesztett szaklapok, amelyek körülük az olyan nyilvánvaló címeket, mint „Csendélet, vagy Napraforgók”, s helyett néhány szóval leírják, amit a művész a helyszínen látott és elmagyarázzák, hogyan használta a fényt és a színeket. Az intim légkört egy kis képgyűjtemény egészíti ki, amelyet a Van Goghok más festőktől, köztőlük Gauguin-tól és Toulouse-Lautrec-től kapott ajándékba.

Magá az épület struktúrája a modern muzeumtervezés mintáit követi. Gertit

Rietveld, a nemrég elhunyt, nagynevű holland építész, tervezte átlátszó tetővel, amely lágy, természetes fényvel árasztja el a galériákat. A háromemeletes épület földszintjén egy könyvtár áll a közönség rendelkezésére. Az első hónapban az új Van Gogh múzeum, mintegy 60.000 látogatót regisztrált.

KRITIKA

A múzeum azonnali népszerűsége jölesz érzéssel tölti el az igazgatóságot, miután az épület kezdettől fogva szenvedélyes vita és bírálatok célpontja volt. Az alapkö-elhelyezési ünnepélyen egy fiatal művészcsoporthoz tartottak a múzeum elen, azzal érvelve, hogy az általam helyesebben tenné, ha a 3,3 millió dollárt kitevő építkezési költségeket a nyomorgó művészek támogatására fordítaná.

Ugyancsak kritizálták Rietveld építész, amiért egy szürke üveg- és kő „ládát” helyezett el a vöröstégű épületről üvezett Múzeum-terén és a hatalmas falakért, amelyeken „elvesznek” Van Gogh általban kisméretű vásznai. Mások szerint pazarlás volt egy nagy muzeumot egyetlen festőnek szentelni. Attól tartanak, hogy a romantikus Van Gogh-kultusz mauzoleummá alakíthatja át a muzeumot.

Emile Meijer, a múzeum igazgatója, azzal utasítja vissza a „one man show” vádakat, hogy Van Gogh sokoldalú egyénisége, amely műveiben kifejezésre jut, rendkívüli változatosságot nyújt. Ami a technikai kritikát illeti, ez főleg a projektum kísérleti jellegére vonatkozik és alább fog hangyni, most, hogy a múzeum első válság lett. Meijer nem tartja kijártnak, hogy az idők folyamán a múzeum a Van Gogh kultusz központjává válhat, de ebben nem lát tragédiát.

Az élő Vincent van Gogh még élneken emlékszik édesanyja küzdelmeire, akinek a százhad elején harcolnia kellett, hogy nagybátyja képeit egyáltalán kiállítsák. Az ő szemében a múzeum életéjeja beteljesülését jelenti.

Dávidovics Eliezer az ország leghiresebb temető-szakértője emlékére

Az elmúlt napokban 67 éves korában megtért őseihez Dávidovics Eliezer. Halálát nem-csupán Tibériáson élő családjára (felesége, két fia, két lánya és anyósja) gyászolják. Velük együtt az egyetemes magyar júsuv egy rendkívüli embert veszített benne. Izrael leghiresebb temető szakértőjének ismer-

dovics Eliezer. Halálát nem-csupán Tibériáson élő családjára (felesége, két fia, két lánya és anyósja) gyászolják. Velük együtt az egyetemes magyar júsuv egy rendkívüli embert veszített benne. Izrael leghiresebb temető szakértőjének ismer-

noka, vezette az óbudai Laktanya utcai temető négyezer sírjának exhumálását. A temetőt katonai utasításra kényszeríttek kiüríteni — laktanya-bévités céljából. Az exhumált temeteket a Bécsi-úti temetőben, a híres rabbik porhüvelyét pedig a köbányai ortodox temetőben hantolták el.

Hogy hogyan került ebbe a „munkakörbe” Dávidovics Eliezer?

— Egész fiatal koromban, Sopronban és a vidéki hitközségekben szokásos „mivváként” kezdtem foglalkozni a Szent-Élyvet ügyével. A felszabadulást követő két évben összegyűjtöttem sok ezer munkaszolgálatos nevet, akik a magyar-országi hátramentti közösekben pusztultak el. Az általam elkészített listát a „DEBOG” hozta nyilvánosságra. Ezen a listán keresztül — melyet a budapesti Rabbinateus is elismert — sokan szereztek bizonyosságot hozzátartozóik elhunytáról. Listám alapján a fájó, de biztos hír tudatában, sokan kezdtek új életet házaság révén — mesélte annak idején.

Csak egyet nem mondott el Rieb Eliezer. Ami a legjobban fájhatott neki. Hét kisgyermekét, feleségét, hét testvérét és szüleit veszítette el a vész-korszakban. Ezt a sorsa nem gyógyuló sebet, s ezt a nehéz terhet hordta magában. Minden valószínűség szerint ez inspirálta zsidó testvérei megtalált temeteinek exhumálásánál, s a feljegyzései alapján az özvegyen maradt fiatal zsidó asszonyoknak az „águná” alól való feloldásánál.

Adjon neki nyugalmat az a szent temető, amelyért annyit tett az elmúlt másfél évtizedben... Galili G. Ervin

AUTÓLÁZ MOSZKVÁBAN

Egyre több a gépkocsi, de a szolgáltatások nem tartanak lépést — Forgalmi torlódások és balesetek tömege a szovjet fővárosban

(L. EXPRESS). — Aminek e-lőbb-utóbb meg kellett történnie, bekövetkezett. Az oroszokat elragadta az autóláz. 1973 esős nyarán Moszkva széles sugárútján először tapasztalják a motorizált nyugati metropolisok mindennapos eseményét: a forgalmi torlódásokat. Az új Zsiguli személykocsik — minden moszkvai polgár álma — élénk színekkel tarkítják a szürke láthatárt. Nyár van — ki kell használni minden percet: a hosszú teli hónapokban hótakaró borítja a Zsigulikat.

A Zsiguli a Fiat 124 „made in USSR” változata, amelyet a Togliattij üzemek gyártanak. A jelenlegi produkció 500 ezer kocsi évente. Az egyetlen nehézség, de ez alapos: az ára. A legolcsóbb modell 5600 rubelbe (körülbelül 34.000 izraeli font) kerül. Egy mérnök két évi, egy munkás öt évi fizetése. Fizetendő készpénzben, rendelkezésre. Leszállítási határidő: 3-5 év.

A Szovjetunió kocsiállománya még szerény méretű. A személykocsik számát 2 és fél millióra becsülik. Eszerint minden kétszázadik szovjet polgár rendelkezik személyautóval, míg az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

szágban minden negyedik. De a kormány fokozni akarja a gyártás ütemét (évi 900.000 kocsi a jövő évtől kezdve). Sokéves hóbózás után, a kocka el van vetve.

Bár ez idő szerint csak kevés ország élvezi az autózás örömeit, a boldog autótulajdonosok már ismerik a bánatait is. A mult hét egyik estjén a moszkvai televízió — amely nem szeret a rossz híreket — bemutatót egy hármás karambolt Moszkva kellős közepén, amelyet egy részeg gyalogjáró idézett elő. Utána Vladimir Promiszlov polgármester közölte, hogy 1972-ben a moszkvai közlekedési baleseteknek 500 halálos áldozata volt. A forgalomban lévő járművek számához viszonyítva — világrekord. Félhivatalos becslés szerint a szovjet fővárosban 150.000 magánautó és közel 500 ezer „hivatalos” jármű van regisztrálva.

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

szágban minden negyedik. De a kormány fokozni akarja a gyártás ütemét (évi 900.000 kocsi a jövő évtől kezdve). Sokéves hóbózás után, a kocka el van vetve.

Bár ez idő szerint csak kevés ország élvezi az autózás örömeit, a boldog autótulajdonosok már ismerik a bánatait is. A mult hét egyik estjén a moszkvai televízió — amely nem szeret a rossz híreket — bemutatót egy hármás karambolt Moszkva kellős közepén, amelyet egy részeg gyalogjáró idézett elő. Utána Vladimir Promiszlov polgármester közölte, hogy 1972-ben a moszkvai közlekedési baleseteknek 500 halálos áldozata volt. A forgalomban lévő járművek számához viszonyítva — világrekord. Félhivatalos becslés szerint a szovjet fővárosban 150.000 magánautó és közel 500 ezer „hivatalos” jármű van regisztrálva.

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Magánautóval rendelkező Moszkvában még presztizskérdés. De az oroszok lassan rájönnek, hogy nem tiszta öröm. Az „infrastruktúra” körül súlyos bajok vannak. Az egész fővárosban mindössze 20 szerviz-állomás működik, két javítógép az Egyesült Államokban minden második, Franciaor-

Szeretett férjem
JASZKOVITS SANYI SLOMO
Arad (Románia) — Kirját-Gát, jelenleg Los-Angeles
70-ik születésnapjára
hosszú, boldog, egészséges éveket kívánunk 120-ig.
Felesége: **ILONKA**; öccse: **BUMI** és családja — Los-Angeles, húga és családja — Louisville USA, sógornői és sógora, — Arad, (Románia)

Drága férjem
MARKOVITS HERMAN
Domokos — Bné-Brák
NYUGDIBAVONULÁSA és SZÜLETÉSNAPIA alkalmából jó egészséget és hosszú életet kíván
FELESÉGE ÉS A CSALÁD
BRAUN LILI — stockholmi zeneakadémia zongoraszakos növendéke Nagyvárad — Kármiel
BANFALVI JÁNOS mérnök Budapest — Stockholm 1973. július 22-én Stockholmban
HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

AZ 5733 ÉVI 3 NAPOS GYALOGLÁS
1973. 9. 17 — 1973. 9. 19
Sokezer bel- és külföldi résztvevő gyalogol az idén Jehuda és Somron csodás, hegyes környékén.
... ÉS ÖN — FELIRATKOZOTT MÁR ?
Feliratkozási űrlapok az ország minden postahivatalában.
MIFEKEDT HÁCAADA DOAR CVÁI 1010

TELEVISION
ÚJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
BEHOZHAT VÁMMENTES ÁRON
résben izraeli fontban is fizethető árukot * Világ-márkás TELEVIZIÓT, MIXERT, MOSOGÉPEKET, GAZKALYHÁT, SZÖNYEGEKET, WESTINGHOUSE MOSOGÉPEKET ÉS FRIZSIDEREKET STB. • GYORS SZALLITAS.
R.M. Aser - Diamantstein Zoli. Tel. 62-49-45
SHARON T.A. ALLENBY 93

KÜLFÖLDRE KÉSZÜL? VÁLASSZON!
★ **Kedvezményes repülőutazások:**
Európa fővárosaiba (hajó-repülő kombináció lehetőségek) ★ USA-ba, KANADÁBA, DEL-AFRIKÁBA, IAVOLKELETRE, AUSZTRALIÁBA.
ROMÁNIÁBA
★ **Repülőutazások diákoknak**
(16—31 évig) és fiataloknak (12—26 évig) rendkívül kedvezményes áron.
★ **Magyarországi, romániai, csehszlovákiai hozzátartozók részére jegyek kiutazása!**
★ **Kirándulások az országban**
BARMILYEN UTAZÁSI ÜGYÉVEL FORDULJON BIZALOMMAL
CITOUR
UTAZÁSI IRODAHOZ IEL-AVIV, BRENNER (Allenby sarok)
Tel. 281-755 • 285-959
BESZELUNK MAGYARUL!

A szerzőtől...
rom ösytáj...
csontjait...
tuk, majd a...
tel. faaszta...
mondották a...
vallási és k...
társasági kije...
hangzotta el...
Azóta sok...
sőbbi nemze...
és történel...
egy legalál...
de nem aka...
atyaik csont...
A földala...
zési barlang...
néhányan jár...
de ezeknek...
ják, hogy a...
idején, nagy...
Chevron...
Máchné...
gyományok...
kov, a háro...
Rivka és L...
másik feles...
távolságban...
ve.)
Chevron...
dánok száma...
zöldmáj válla...
felm...
felm...
bok Ál Chá...
ront, emléke...
A zsidósá...
rossal soha...
tak olyan...
miatt nem...
kor a vihar...
az ösytáj...
„CS...
A Máchné...
Jométer táv...
épült. A hag...
rahám vásár...
Efrontól...
és...
számára. A...
ben terül el...
Számos le...
letti fantázi...
füződik a...
zsidók meg...
vult. Atyán...
tekintették...
holták el...
A Máchné...
pográfiai fel...
enyén lejt...
méhében né...
rejtőzött. Ös...
felelően, ez...
tek. Avrahám...
kettős (káfu...
A Máchné...
stilusban f...
tettek, széps...
impozáns N...
kőveit is fe...
szentségben...
Jamon király...
kivitelezés...
vizont egy...
zó építkezé...
BAZ...
Sokáig azt...
lát is Heró...
történelem...
hogy a Má...
időszámítás...
melték az...
és Jicchák...
gukat. (Heró...
Flavius, aki...
nem említi...
az ösytáj...
láthatók...
és megbecs...
ból készült...
A falak...
napjainkban...
Szangor Ál...
záradban...
dik század...
tudjuk, hogy...
teus templ...
vitezek baz...
reink ezt a...
változtatás...
A Máchné...
van, amely...
ősanya teme...
vek (nem si...
van sorban...
hogy valame...
dul. Pontosa...
ratám és S...
Jicchák és...
rület délke...
az utolsó p...
hám és Sz...
a falon ki...
tartják, hogy...
teus korszak...
korábban ép...
OSZTO...
Antonius...
aki a hatod...

A MÁCHPÉLÁ – LEGENDA ÉS VALÓSÁG

Írta: FUCHS AVRAM

A szerzetesek örömmel üsögölték a rendfőnöknek, hogy sikerült megtalálni a három ősatya, Avrahám, Jicchák és Jákóv csontjait. „Szentelt vízzel és borral lemostuk, majd az emléküknél kijáró kegyelettel, faasztalkán halomba raktuk őket” — mondták a szerzetesek. Ez a történelmi, vallási és kulturális szempontból nagyfontosságú kifelentés még a 12-ik században hangzott el.

Azóta sok víz folyt le a Jordánon. A későbbi nemzedékeknek sikerült a zsidó mult és történelem számos grandiózus emlékét, vagy legalábbis azok nyomait megtalálni, de nem akadt emberfia, aki látta volna ősatyjaink csontjait.

A földalatti sírkamrában, vagy temetkezési barlangban — ha hiszünk nekik — néhányan jártak az elmúlt évszázadok alatt, de ezeknek feljegyzései is csak azt igazolják, hogy a mai Máchpélá helyén, annak idején, nagykiterjedésű zsidó temető volt. Chevron neve szorosan egybeesett a Máchpélá barlang nevével, amely a hagyományok szerint Avrahám, Jicchák, Jákóv, a három ősatya és feleségeik Szára, Rivká és Léa temetkezési helye. (Jákóv másik felesége Ráchel, néhány kilométer távolságban, Bét-Lechemben van eltemetve.)

Chevron, az „Atyák Városa” a mohamedánok számára is szent hely, mert a muzulmán vallás, helyesebben Mohamed próféta „adoptálta” a zsidó ősatyjokat. Az arabok Ál Chálílnak (a barát) nevezik Chevron, emlékeztetve Avrahám ősatyjára.

A zsidóság kapcsolatai ezzel az ősi várossal soha nem szakadtak meg. Igaz, voltak olyan időszakok, amikor az üldözések miatt nem lakott zsidó a városban, de amikor a vihar eljött, mindig visszatértek, hogy az ősatyják sírjai közelében éljenek.

„CSALÁDI” SÍRBOJÁT
A Máchpélá, az ősi Chevrontól két kilométer távolságra lévő domb lejtőjére épült. A hagyomány szerint ezt a földet Avrahám vásárolta „teljes pénzzel” a chítia Efrontól „családi temetkezési hely”, sírboját számára. A Máchpélá ma Chevron szívében terül el.

Számos legenda, a valóság és a dus keleti fantázia keverékéből származó történet fűződik a Máchpélához, amely egykor a zsidók megszentelt temetkezési helye is volt. Atyáink ugyanis megszenteltetésnek tekintették, ha az ősök sírjai közelében hantolták el őket.

A Máchpélá, amely nevében viseli topográfiai felépítését, az ősatyjak idejében enyhén lejtő domboldal volt, amelynek méhében néhány kisebb-nagyobb barlang rejtőzött. Ősatyjaink a kor szokásainak megfelelően, ezekben a barlangokban temetkeztek. Avrahám tehát jó üzletet kötött, mert kettős (káful) területet vásárolt Efrontól.

A Máchpélá fala, amelyet herodeanus stílusban faragott, hatalmas kövekből építettek, szépségében egyesek szerint még az imponáns Nyugati Fal remekbe faragott követit is felülmúlja. Szépségében, de nem szentségében. Az arab legendák szerint Salamon király építette a Máchpélá falát. A kivitelezés, a kövek nagysága és faragása, viszont egy sokkal későbbi korból származó építkezésre utal.

BAZILIKÁBÓL MECSET

Sokáig azt hitték, hogy a Máchpélá falát is Heródes építette. Most azonban a történészek és a régészek már úgy vélik, hogy a Máchpélá falát sokkal korábban, időszámításunk előtt, a 3-2. században emelték az edomiták, akik szintén Avrahám és Jicchák leszármazottainak tartották magukat. (Heródes is edomita volt.) Josephus Flavius, aki járt Chevrtonban, leírásában nem említi a falat, viszont azt írja, hogy az ősatyják temetkezési helyét jól látni messziről. „Az atyják sírjai a mai napig is láthatók ebben a városban. Tiszteletüket és megbecsülésüket hirdeti, s szép márványból készültek”.

A falak közötti zárt térségben terül el napjainkban a Dzsaulia mecset, amelyet Szángor Ál-Dzsauli emír építtet a 14-ik században. Egy keresztény utazó a hatodik századból származó leírásából megtudjuk, hogy a Máchpélá falai között bizantus templom állott. Erre később keresztveszték bazilikát építettek, és arab testvéreink ezt a bazilikát alakították át némi változtatással mecsetnek.

A Máchpélá falai között hat ősi építmény van, amelyek a három ősatya és a három ősatya temetkezési helyét jelző emlékművek (nem sírok). Ez a hat építmény párosan sorban van elhelyezve, mégpedig úgy, hogy valamennyi Jeruzsálem irányába fordul. Pontosan a terület központjában Avrahám és Szára emlékművei állnak, míg Jicchák és Rivká sírköveit a körülzárt terület délkeleti sarkában látjuk. Csakis ez az utolsó pár nyugszik a mecsetben. Avrahám és Szára sírkövei a bejáratnál vannak, a falon kívül. Történészek valószínűnek tartják, hogy a jelenlegi sírköveket a bizantus korszak elején, talán egy évszázaddal korábban építették.

OSZTOZÁS AZ ŐSATYÁKON

Antoniusz Platentinus keresztény utazó, aki a hatodik században a Máchpélá bar-

langban járt elmondja, hogy: „Az udvar közepén válaszfal van. Az egyik oldalon lépcső be a keresztények, a másik oldalon pedig a zsidók”. Vagyis a bizantus korszak végén az uralkodó keresztények megosztották a zsidókkal a szent helyet. Elicur Jehuda professzor véleménye szerint, a keresztények a zsidóknak adták Jákóvot, (akinek neve Jiszráel is). A másik két ősatyát pedig megtartották maguknak, de megengedték a zsidóknak, hogy szabadon imádkozzanak Avrahám és Szára sírkövének és így csak Jicchákot és feleségét „tartották meg maguknak kizárólagos joggal”. Később, amikor az arabok kezébe került a keresztény templom, nem változtatták a terület belső beosztását. Ez a magyarázata annak, hogy a mecset miért nincs ráépítve mind a hat fejfára.

Amikor az államalapítás előtt elsősorban jártunk Chevrtonban, a Máchpélá barlanghoz zárandokoló zsidók csak a belső udvarba vezető hetedik lépcsőig mehettek fel. Most, a hatnapos háború után, megszűnt ez a tilalom és a zsidók ismét „kéver ávot-ra” járhatnak. Őseink sírjainál imádkozhatnak. Süppedős szőnyegek haladunk előre „az asszonyok mecsetje” nevé teremben. Az eredeti, a régi bazilikából lett mecset bejáratánál Avrahám és Szára művészi arabeszkkel borított sírköve, amelyet erős vasrács véd az avatatlanság kezétől. Avrahám sírján a következő felirat (arab nyelven): „Itt van eltemetve Ibrahim próféta, Ál Chálíl (a Barát), az emléke legyen áldott”.

AZ ELTORLASZOLT LEJÁRAT

Ezek, mint mondtuk, csak sírkövek, emlékművek. Az ősatyják sírjai a mecset padlózata alatt „a földszinten” vannak, ahol az utóbbi fél évszázad alatt nem járt ember. Régi okmányokból kiderül azonban, hogy nem mindig ez volt a helyzet. A leírásokból megtudjuk, hogy nemcsak évszázadokkal ezelőtt, hanem legutóbb az első világháború idején, jártak egyszerű földi halandók az eredeti Máchpélá barlangban, a földalatti temetkezési helyeken és tapasztalataikat írásban is megörökítették az utókor számára.

Ma senki nem ismeri a barlang lejárát, viszont a mecsetben van egy függőleges akna, amelyen át látni lehet a Máchpélá padlója alatti helyiséget, amely a jelek szerint földalatti temetkezési terem. Ez a nyílás a mecset bejárata közelében, közvetlenül az Avrahám sírjával határos fal mellett van, vagyis Jicchák sírja közelében. A nyílás fölött kis oszlopos, boltíves, kupolás építmény látható. A nyíláson át a mélybe tekintünk, de az egy szál villanykörte gyatra fényénél semmit nem látunk. Ezt a villanykörte a nyíláson át engedték le a mélybe és a padlózatot, valamint a fal kiépítését látható, hogy nem itt volt a földalatti helyiség lejárata. Szemben, Jicchák sírjának túlfalán, hasonló építmény van kupola nélkül. Itt már a padlón is jól látható, hogy valaha itt lejárát volt, amelyet eltorlaszoltak. Ezt a kürtőszert nyílást a padlón, az eredeti kövezettel eltérő nagyságú és színű kölapokkal fedték be, amelyeket fémkapcsok fognak össze.

A különböző korokból származó leírások, közöttük a fantasztikus, a színes képzelésű elbeszélések ismeretéhez tudni kell két ősi okmány tartalmát, amelyek részben fényt vetnek az elbeszélések hátterére, részleteire és talán... a származására.

ZSIDÓ TEMPLOM ÉS ZSIDÓ TEMETŐ

Joszéf Breszlávi, az ismert erec-jiszráeli kutató a kairói „gnizában” arab kézirat-részletet talált, amely abból a korból származik, amikor az arabok elfoglalták a keresztény Máchpélát: „Sokkal később, (a hódítás után) a barlang udvarán zsidó templom és zsidó temető volt.” Egy másik okmányrészletből megtudjuk, hogy Chevron zsidó lakosai közül egyesek az „ősatyják szolgálója” címet viselték, vagyis mai nyelven mondván, a templom és a temető gondnokai voltak.

Metudéláj Benjámin zsidó utazó, aki a 12-ik században Chevrtonban is járt, ezt írta: „És ott (a barlangban, vagy a barlang melletti mezőn) zsidók földi maradványaival teli számos hordó van, mert az izráeli uralom idején minden zsidó igyekezett a tyái csontjait egészen a mai napig, idehözvinni szent pihenőre”.

„21 évvel azután, hogy a keresztiesek elfoglalták Chevrton”, vagyis 1120-ban, egy Augustinus-rendi barát a következő fantasztikus történetet jegyezte fel, amelyet Ed és Arnold nevű szerzetes-társaitól hallott, akik állították, hogy a földalatti sírbarlangban és megtalálták az ősatyják sírját. A templomban (a mai mecset) Jicchák sírja közelében, az egyik szerzetes nyílást fedezett fel a padlón, amely a mélybe vezetett. Kibovítotték azt a nyílást, hogy ember számára használható legyen és ekkor megtalálták a barlang bejáratát. A nyílás közelében azonban két pompás építési kőfal állt el útjukat. Kopogtatással megállapították, hogy az egyik fal mögött üreg van. Rést ütöttek a falon és mögötte keskeny, kiszáradt vízcsatornára emlékeztető alagutat találtak, amelynek végén újabb fal állt el az útjukat. Amikor ebben a falban is rést ütöttek, megláttak egy kis építményt, amely kerek bazilikára hasonlított.

Az épület líres volt, viszont a közelében közepes nagyságú követ találtak, amely kiemelkedett a természetes talajból. Ez a kő zárta el a temetkezési barlang bejáratát. A barlang előcsarnokában gondosan elsimított homok volt, amelyen néhány vércseppet láttak. Arnold barát a botjával addig kotort a földben, amíg megtalálta Jákóv csontjait. Jákóv koponyájánál nyílás volt a falon, amely belső barlangba vezetett. Itt találták meg Avrahám és Jicchák maradványait.

A kereszties időkben származó okmányban a következőket olvassuk: „Arnold vizet és bort vett elő, megmosta a szent csontokat, majd a három atya földi maradványait külön-külön kis halomban, az erre a célra készített fa-asztalkán helyezték el... Amikor mindnyájan távoztak a barlangból, a rendfőnök elzárta a bejáratot és gondosan lepecsételte”.

Ugyanebből az okmányból megtudjuk még, hogy a szerzetesek „ugyanazon a helyen” kőbe vésték betűiket láttak, amelyek

értelmét nem tudták megfejteni. A felirat környékén felásták a talajt és 15 nagy, égetett cserépedényt találtak, amelyek tele voltak emberi csontokkal. „Lehetséges, hogy ezek a csontok a zsidó nép néhány vezetőjének a maradványai” — fűzte hozzá egyéni megjegyzését a krónikás.

KERESZTESEK CELFOGASA

Rámbám, aki 1166-ban a Szentföldön járt, a következőket írta: „Elmentem Jeruzsálemből Chevrtonba, hogy megcsókoljam az Atyák sírjait a barlangban. És azon a napon álltam a barlangban és imádkoztam... Metudéláj Benjámin 1171-ből származó feljegyzése a „zsidó halottak csontjaival teli hordókról” azt bizonyítja, hogy az ősi zsidó temető a keresztiesek idején is használatban volt. Rabbi Benjámin feljegyzéséből azonban kiderül, a keresztiesek történelmi jelentési celfogása: „És azon a helyen, ahol a templom volt a zsidók és Jismáél fia számára, a keresztények hat emlékművet állítottak fel, amelyről azt híresztelik, hogy ezek Avrahám és Szára, Jicchák és Rivká, valamint Jákóv és Léa sírjai. Ha azonban jön egy zsidó, aki hajlandó fizetni a barlang keresztény őreinek, akkor megnyílik előtte egy vasajtó, amely őseink által épített falban van. És gyertyával a kezében lemegy a lépcsőknön, amíg eljut a barlangba...”

Ezekből a sorokból kiderül, hogy azokban az időkben az ősatyják sírjai még szabadon hozzáférhetőek voltak, de csak azok számára, akiknek volt pénz megvesztegetni az őreket.

Ugyanez történt 1176-ban, a régensburgi Ptáchjá rabbiival, akit előre figyelmeztettek, hogy a „felső teremben lévő jelkövek nem azonosak a valódi sírokkal”. Ptáchjá rabbi fizetett az őreik, aki levezte a barlangba és megmutatta neki a sírokat.

Smuel Ben Simon, aki 1211-ben, tehát a második arab hódítás elején, járt a Máchpélában, ezt írta: „Előre fizettünk. Az éjszaka közepén léptünk be (a barlangba), mert értünk jött az őr és 24 lépcsőn át egy keskeny, elágazás nélküli folyosón levezett bennünket és láttuk a szentély-hez hasonló helyet. Három síkóvet láttunk ott és elmondotta, hogy ezt a helyet 600 évvel ezelőtt építették. Vigyázzot ránk a barlang bejáratánál, mi pedig leborultunk a síroka és az Egek Urához és az Ősatyják irgalmáért könyörögtünk”.

A WALESI HERCEG ÉS AZ ÉZREDES

A török szultán egyenes utasítással nyomán Ráuf pasa 1882-ben megengedte a walesi hercegnek és kíséretének, hogy belépjen a barlangba „rejtett nyíláson át, amelyet hosszasan keresek és megtaláltak” — írja Vincent atya, a napjainkban élő, neves Erec-Jiszráeli kutató.

Sokkal későbbi feljegyzésekből megtudjuk, hogy 1917-ben, teljesen véletlenül, hivatalan látogató járt a barlangban atyjaink sírjainál. Minerzhagen ezredes, Allenby tábornok cionista-barát adjutánsa volt az illető. Amikor az angolok a törököket hajszoval elfoglalták Chevrton, a derék ezredes egyenesen a Máchpélá barlanghoz sietett, mert hír szerint, itt bujtak meg az arabok és a törökök vezetői. Az ezredes üresen találta a mecsetet és ekkor kedvtelésből a termekben sétált. „Az Avrahám pavilonban” az egyik mozaikkal berakott fal tövében, félig tárt ajtó látott, amely egy sziklás padlózatú helyiség irányába lejtett. Ezen a lejárón át az angol tiszt eljutott „egy földalatti buvóhelyre”. A helyiség falát vakolat fedte, amelyre vastag por és koromréteg rakódott. „A terem és a falak pisz-

kosok voltak és az elhanyagoltság érzetét keltették”.

A helyiség egyik sarkában két méter hosszú, egy méter széles és alig egy méter magas téglalap alakú építményt látott, amelynek oldalfalait és a felső részét korom és sötét foltok borították „mintha folyadékot, vagy más füstölőszeret égési maradványai lettek volna”. Az építmény hosszanti fala mentén csavarosan vésett két oszlop állott, alapzat és tetőzet nélkül.

Ezredesünk egyáltalában nem volt tudatlanban felfedezése fontosságának és ezért nem vezett méréseket, nem vizsgálta, sőt vázlatokat sem készített. Csak sokkal később tudta meg, hogy milyen nagy hibát követett el. Angliába visszatérve elmesélte környezetének a látottakat, és amikor biztatásukra később visszatért, hogy ezuttal tüzetestemben vizsgálja és tanulmányozza a helyiséget, már nem találta a bejáratot. Minerzhagen részletesen beszámolt Vincent atyjának, sőt kérésére vázlatot készített a helyiségről. A francia kutató, aki „Chárá Ál Chálíl” című könyvében 1923-ban ismertette az angol ezredes élményeit, nem volt biztos abban, hogy ugyanarról a helyiségről van szó, amelyet ma a mecset padlójában lévő nyíláson át lehet látni.

AZ EGYETLEN TUDOMÁNYOS LEÍRÁS

Nem részletezi, hogy miként, de Vincent atyjának is sikerült leereszkedni a barlangba, ahol méréseket vezett, amelyeket „őreim nem jó szemmel néztek”. A francia tudós megállapította, hogy a mecset padlójában lévő kürtő 125 centi vastag sziklás talajon hatol át és a kürtő alsó nyílása, valamint az alatta lévő helyiség padlózata között három méter a távolság. A padlón, közvetlenül a kürtő alatt, „a hívők által ledobott cédulák, különböző adományok és ajándékok halmozát” találta. A helyiség északi részét a rossz világítás miatt nem látta. A további három falról megállapította, hogy emberkéz építette és kormos, füstös vakolat borítja. Ugy vélte, hogy a helyiség délkeleti sarkában „valamilyen építményfele” van. A déli fal nyugati szélén „a meglehetősen sziklás talajban négy-szögletes ajtója hasonló nyílás van, amelyhez a sziklás padlóba vésett két lépcső vezet, ahogy az az ősi zsidó földalatti temetkezési helyeken szokásos”. Vincent atya említette, hogy a földalatti helyiségben huzatot érzett, amely nézete szerint igazolja azokat az eddig legendának hitt történeteket, amelyek szerint a földalatti helyiség déli részén és valahol vele szemben, nyílás van.

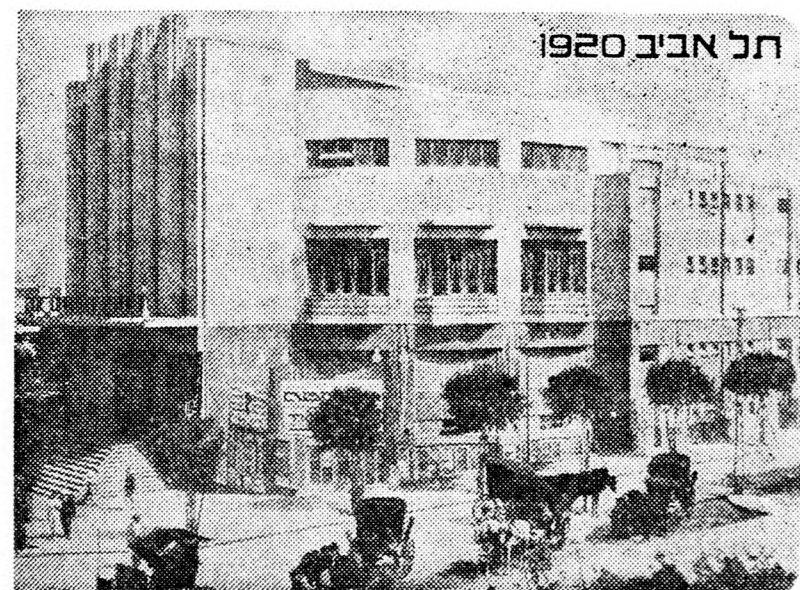
Alig hihető, hogy a mi nemzedékünkben valaha, valakinek sikerült majd a mecsetben lévő rejtett nyílások egyikén leereszkedni az ősatyják temetkezési helyére. Ez a történelmi és vallási szempontból egyaránt fontos kutatást csakis kívülről, a Máchpélá falán át történő behatolással lehet végrehajtani. A mohamedánok gyűlölete és szélsőséges vallási felfogása ismeretében alig hihető, hogy a közeli években módunkban lesz majd a mecsetben, vagyis a Máchpélá falai között nyílt vagy gondosan álcázott lejáratok után kutatni.

Talán tuloztan reális benyomás ez. Az őrk optimisták azonban remélik, hogy eljön az ideje, amikor lehull a testvéreink közötti nemzeti és vallási gyűlölet fala és közös erővel sikerül megtalálni az összes monoteista vallások ősatyjainak sírját, ahol mindenki szabadon és zavartalanul imádkozhat, mint ma fent a mecsetben az arabeszkkel borított és rács mögött őrzött „emlékműveknél”.

Ha a várost nem tervezték a forgalomhoz...

A Tel-Aviv-Jaffa történelmi múzeum jövőtől

...a forgalmat kell a városhoz tervezni!

MUGRABI

Igy nézett ki az utca a Mugrabival szemben, a 20-as években: Az utcák olyan keskenyek maradtak, mint voltak.

A kooperativa igazgatósága

Propaganda osztály

VÁLÁS BUTÁN

Írta: BENEDEK PÁL

A házasság megkötésétől számított 14 napon belül már el is vált a fiatal pár, de ettől még válhattak volna okosan is.

Szó ami szó, ez nem volt mindennapi házasság. A fiatalasszony mamájának fel is tűnt néhány hónappal annak megkötése után, hogy valami nincs rendben, a veje ugyanis olyan szomorúan járt-kelt, mint aki a gomblyukába tűzte saját boldogtalansága hervadó virágait.

Nagyon új volt a házasság, a fiatalasszony mamája még nem foglalta el tényleges anyósi trónját, de a helyzetet azért pontosan felmérte és az első addó alkalommal elővette a lányát, akivel pusmogtak egy sort és már másnap elvitte őt egy jónévi tel-avivi ügyvédhez.

Beutaztak az ügyvédhez az a kíváncságot fejezte ki, hogy negyvenkét éves fiatalasszonnyal beszélgetni. A ma már máris felemelkedett a karosszékből és elhagyta az íródt.

— Most pedig mesélje el szépen — kezdte az ügyvéd —, hogy mi a baj a kréta körül. Miért romlott el a házasságuk?

— Hogy a hasonlatnál maradjak — kezdte a fiatalasszony —, krétáról szó sem volt. A kettőnk házassága csak papíron létezik.

— Hogy értsem ezt?

— Ahogy mondom, ügyvéd ur. A férjemel soha nem kerültem közelebbi kapcsolatba. Azt hiszem, hivatalos nyelven ezt úgy mondják, hogy a házasságunk realizálására nem került sor.

— Komolyan beszél?

— Komolyan.

— Ezt nem említette nekem a mamája. Csak annyit mondott, hogy nagyon összekuszált problémával kerülök szembe. És mondja csak — elnézést a kérdésért, de mindent tisztázunk kell, s a kedves mamája említette is — hogy kegyed az áldott állapot ötödik hónapjában van? Ezt kérdés formájában kell feltennem, mert egyáltalán nem látszik.

— Ön nagyon kedves ügyvéd ur, de meg kell mondanom, hogy látszik. Valóban állapotos vagyok.

— Kiből, ha szabad kérdeznem? Hiszen azt mondotta, hogy a férje nem nyult magához.

— Egy ujjal sem. A gyerek nem töle van.

— Hanem?

— Az udvarlómól.

— Hogy lehet egy magunkfajta derék, német-zsidó család asszonylányának udvarlója?

— Ügyvéd ur — mondta az asszonyka nyugodtan, de éles kimértiséggel —, lehet, hogy magában egy világ dől most össze, de nekem nagyon régen van udvarlóm. A házasságom előtt több, mint két évvel kezdtünk el együtt járni.

— Ki az illető?

— A neve érdeklí, vagy a jellege?

— Egyelőre csak úgy általánosságban érdeklődöm.

— Akkor elég, ha annyit mondok róla, hogy foglalkozását tekintve hentes és méz-száros. Az is érdeklí, hogy hol született? Nem titok. Elárulhatom. Tunisban. Én ugyanis a törzsek egybeolvadásának rendkívül híve vagyok. Különösen amióta őt ismerem...

— Biztos abban, hogy ő a születendő gyermekének az apja?

— Más nem lehet. Ezt asszonyi becsültszavamra mondom.

— Az a szándéka, hogy feleségül megy ahhoz a hentes és mézszáros?

— Szívesen lennék a felesége, de ez kivétel, mert nő. És három gyermeke is van. De elég rosszul él a feleségével.

— Ez megnyugtató — mondta éles, rendreutasító hangon az ügyvéd, aki praxisa folyamán nem szokott hozzá ilyen szabados életszemlélet nyílt hirdetéséhez és nem akarta tovább részletezni a témát. Néhány percig egyetlen szót sem szólt, csak töprengt. A fiatalasszony észrevette, hogy jobb, ha most ő is hallgat, s az íróasztalon lévő papírvágókéssel babrálta a hamutartót.

— Végül így szólt az ügyvéd:

— Hallgasson ide, asszonyom. Most mindennél fontosabb, hogy a gyereknek, a maga megszületendő gyermekének apja legyen. Olyan apja, aki el is tartja majd. Akire számíthat. Én nem tartom erre a tisztiságra alkalmasnak a maga hentes és mézszárosát, ne is haragudjon.

— Hanem?

— Azt szeretném, ha a férje lenne a gyermek apja.

— De mikor nem ő az?

— Ne kiáltson közbe ilyen hisztérikusan. Más a valóság és más a jogi helyzet. A gyermek törvényes házassági kapcsolat fennállása idején születik, tehát az apja gyermeke. Hogy ez így legyen, ahhoz nem fontos, ki valójában. Csak egy a fontos.

— Éspedig?

— Maga ne mondja a bíróság előtt, ha

a rabbi megkérdezi, hogy soha nem volt semmi kapcsolata a férjével. Azt mondhatja, hogy az utóbbi időben elromlott a házasságuk, meg így, meg úgy. De azt ne említsse, hogy soha nem nyult magához a férje. Egy ujjal sem.

— Hanem mit mondjak neked?

— Mondja azt, hogy a férjét soha nem szeretted, a szülők hozták létre ezt a házasságot, amely kezdetben sem volt valami különlegesen jó, de aztán végleg elromlott. Mondjon akármit, csak azt ne mondja, hogy a házasság ténylegesen soha nem jött létre. Ez a feltétele annak, hogy a rabbináti bíróság megállapítsa a férje apaságát.

— De kérem, nekem erre nem lesz szükségem — próbált meg vitakozni a fiatalasszony —, mert elhatároztam, hogy a gyereket örökbe adom, amint megszületik. Már meg is állapodtam ebben az ügyben előzetesen. A nevelőszülők, illetve az örökbefogadó szülők, majd gondját viselik a gyereknek.

— Higgye el, hogy nekem van igazam. Maga örökbe adhatja, ez más kérdés. De legyen egy apja is, arra mindig szükség lehet. Egy apa nagyon hasznos lehet, különösen ha jó módú, mint a maga kedves férje. Mondok egy példát. Isten őrizzen, a nevelőszülők autoszerencsétlenség következtében meghalnak. Ilyenkor a gyámhatóság az a szokás, hogy előveszik az iratcsomót, visszalapoznak benne és megállapítják, ki az apa. Azért állapítják meg, mert az eltartási kötelezettség felülül, noha korábban örökbe adta a gyermeket. Én azt szeretném, hogy ilyen esetben ne a hentes és mézszáros, hanem a maga férjét vegyék előtérbe. Ertsse meg, asszonyom, a gyerek érdeke a legfontosabb. Én most ezt az érdeket védem. Megért engem?

— Tehát egy szót sem a rabbi előtt arról, hogy nem volt maguk között semmi. Egyébként nekem mondja meg, miért nem volt maguk között semmi?

— Mert én nem akartam. A férjem szeretne volna, de számomra még a gondolat is elviselhetetlennek tűnt. Azért nem engedtem őt közeledni sem hozzám.

— Sejtett valamit a férje?

— Nem tudom. De nem is érdekel.

— No rendben van. Most elmondta, de én legyek az utolsó, aki ezt magától hallja. A rabbináti tanács tagjainak egy szót se erről, világos?

— Világos!

Eltelt néhány hónap. A fiatalasszonynak szép kislánya született, akit — az előzetes megállapodás értelmében — már a kórházból magukkal vettek a nevelőszülők.

Nem sokkal ezután megvolt a válóperes tárgyalás. Előtte — a folyosón —, még egyszer mondta az ügyvéd:

— Egy szót sem...

— Az asszony csak a szemével intett, hogy minden a legnagyobb rendben van.

Megkezdődött a tárgyalás. Annak során a bíróság tagjai jónak látták a fiatalasszony kihallgatását olyan módon, hogy senki ne legyen vele, illetve mellette. Az anyját és az ügyvédjét is kitessékelték a teremből.

A tanács hosszuzakállu, jószágos nagy-papára emlékeztető külsejű elnöke a fiatalasszonnyal hajolt és megkérdezte tőle:

— Ki a gyermeked apja, édes lányom?

— A gyermekem apja X.Y. tel-avivi hentes és mézszáros.

— Hogy lehet az?

— Ó az udvarlóm, már sok éve. Csak velem voltam olyan kapcsolatban, amelynek gyermekdálás lehet a következménye.

— És a férjed?

— A férjem soha nem nyult hozzám.

— A nászszökődon sem?

— Nekem nem volt a férjemmel nász-éjszakám.

Bejöttek a többiek. A férj is azt mondta a bíróság előtt, hogy olyan értelemben semmi köze nem volt a feleségéhez, tehát nem ő a gyermek atyja. Ezt a bíróság a fiatalasszony vallomása alapján meg is állapította. A hentes lett az apa. Aki tényleg az volt.

Az ügyvéd mérges volt, de a fiatalasszony közölte vele, hogy ő egyszerűen képtelen hazudni.

— Ezért nem engedtem, hogy házasságunk realizálódjon a férjemenl — mondotta utólag az ügyvédnek —, mert akkor bizonyos hentes a természetes papája. Egy másolatot hivatalosan átküldött a rabbináti bíróságra a gyámhivatal címére, hogy csatolják az újszülött dossziéjához.

A házasságok vagyoni problémákat közben — tehát a tárgyalás előtt — rendezték, az erről szóló és kettőjük által aláírt megállapodást bemutatották a tanácsnak, ami ezáltal bírósági határozat jellegét kapta, majd a férj némán meghajolt és távozott.

Kezet se fogtak. Tehát még a bucsú percében sem nyult a férfi a volt feleségéhez egy ujjal sem.

ALBERTO MORAVIA A MEGVETÉS

I.

A házasság első két évében — ma már megállapíthatom — tökéletes volt a viszonyunk. Ezt úgy értsék, hogy ebben a két évben az a homály kísérette az érzékek teljes és mély összhangját, vagy ha jobban tetszik, az a szellemi csönd, amelyben hallgat a józan ész: az ember csak a szerelemre bízta magát és nem méricskéli értékeit annak, akit szeret.

Egyszóval: Emiliát én hibátlannak láttam, és úgy gondoltam, hogy ő is engem. Vagy talán láttam a hiát, és ő is látta az enyéimet, ám a szerelem tiktöztos módon nemcsak, hogy bocsánatossá varázsolta őket, de egyenesen szeretnivalóvá is mintha nem is hibák, hanem erények volnának, bár kissé különös erények. Mindenesetre nem bírálhattuk, hanem szerettük egymást.

Ez a történet azt beszéli el, hogy amíg én továbbra is szerettem és nem bírálhattam Emiliát, ő egyszer csak fölfedezte vagy fölidézni vélte néhány hibáját, és bírálgatni kezdett, következképp: kiabrándult belőlem.

A boldogság annál nagyobb, minél kevésbé veszünk tudomást róla. Lehet, hogy furcsa, de ebben a két évben néha szinte még unatkoztam is. Egy bizonyos: arra igazán nem gondoltam, hogy boldog vagyok. Ugy éreztem, hogy azt teszem, amit mindenki: szeretem a feleségemet, és ő is szeret engem; szabályszerű, hétköznapi dolgoknak tartottam ezt a szerelmet, vagyis nem különösen becsesnek; épp olyanok, mint a levegőt, amelyet belélegzünk, és amelyből olyan sok van, s csak akkor válik ritka kincsé, amikor fogyni kezd. Ha ebben az időben valaki azt mondja, hogy boldog vagyok, még csodálkozom is; minden valószínűség szerint azt válaszolom, hogy nem vagyok boldog, szeretem ugyan a feleségemet, és ő is szeret, de valami fényes jövő nem áll előttünk. Ez igaz volt: éppem csak megéltünk, egy másodrendű napilapnak írtam nyomorúságos filmkritikákat, meg más hasonló újságírói munkát végeztem; bútorozott szobában laktunk, albréletben; gyakran nem volt pénzünk a felesleges dolgokra, néha a szükségésekre se. Hogyan lehettem volna hát boldog? Soha annyit nem panaszkodtam, mint az idő tájt, pedig, ahogy később kiderült, tökéletes és felhőtlen boldogságban éltem.

Házasságunk első két évének vége felé javult a helyzetünk: megismerkedtem Battistával, egy filmproducerrel, és megírtam neki első forgatókönyvet; ezt a munkát akkor átmeneti megoldásnak tartottam, mert többre, nagyobbra törekedtem az irodalom területén, aztán végül mégis ez lett a foglalkozásom. Am ugyanakkor kezdett megromlani a kapcsolatom Emiliával. Történetem éppen a forgatókönyvíró mesterség kezdeteivel és viszonyaim romlásával, két, szinte egyidejű, és mint látni fogják, egymáshoz közvetlenül kapcsolódó eseménnyel indul.

Ha visszagondolok rá, fölfedezem, hogy megőriztem egy apró eset zavaros emlékét — akkor jelentéktelennek láttam, később kénytelen voltam döntő fontosságot tulajdonítani neki. A járdán állók, az egyik belvárosi utcában. Emilia, Battista, meg én egy vendéglőben vacsoráztunk. Utána Battista azt javasolta, hogy nála fejezzük be az estét, és mi beleegyeztünk. Most mind a hárman Battista piros autója előtt állunk; luxuskocsi, de szűk, csak két ülés van benne, aki már a kormányánál ül, kihajol és kitarja az ajtót:

— Sajnálom, de csak egy hely van; Molteni, magának külön kell jönnie, valami más járművel... hacsak nem akar inkább itt megvárni: ez esetben visszajövök magáért — mondja. Emilia mellett áll, fekete selyem-

máskor békés, derűs szépségében ma este valami ismeretlen nyugatalanságot, szinte zavart érzek.

— Indulj csak el Battistával. Emilia... én majd utánaok megyek taxin — mondom vidáman.

Emilia rám néz, aztán lassan vonakodva mondja:

— Nem lenne jobb, ha Battista előreludna, mi meg együtt mennénk utána, taxival?

Erre Battista kidugja fejét a kocsi ablakán, és tréfásan fölkiált:

— Szép dolog, mondhatom, azt akarja, hogy egyedül menjek!

— Nem, de... — kezdi Emilia, és látom, hogy szép, máskor nyugodt és harmonikus arca elsötétül, mondhatnám zétésik valami fájó döbbenettől. Am közben már kimondtam:

— Igaza van Battistának, rajta, menj csak velem, én majd fogok taxit.

Most már enged, vagy inkább engedelmeskedik, és beszáll a kocsiba. De — és ez új felfedezés, csak most, írás közben jut eszembe — amikor már ott ül Battista mellett, akkor a nyitott ajtóból rám néz, szembe tétova, egyszerű könyörgő és megvető. Én azonban túlteszem magam ezen a benyomáson, és határozott mozdulattal, mint egy pánccselkreényt, bevágom a nehéz ajtót. A kocsi elindul, és én vígan futyörészve elindulok a közeli taxiállomás felé.

A producer lakása nincs messze a vendéglőtől; rendes körülmények közt, ha nem is Battistával egyidőben, de rögtön utána oda kellene érnem. Am tetsző felütés, hogy kereszteződésben baleset ér bennünket: a taxi összeütözközik egy magánautóval, és mindkettő megsérül, a taxi sárhányója elgörbül, lejön róla a festék, a másiknak az oldala horpad be. A két autós kipattan a kocsiból, egymásnak esnek, vitatkoznak, kölcsönösen sértegetik egymást, összeszalad a nép, közbelpő egy rendőr, nagy nehezen szétválasztja őket, végre kiserelik a címüket, nevüket.

Ezalatt én a taxiban várok, nyugodt vagyok, majdnemhogy boldog, mert jól és sokat ettem-ittam, és a vacsora végén Battista fölajánlotta: vegyek részt az egyik filmje megírásában. Az összeütözés meg a rákövetkező magyarázkodás eltart tíz, talán tizenöt percig is, kévsé érek a producerhez. Amikor berlépek a szalonba, Emilia egy karosszékből ül, keresztbe rakott lábakkal, Battista a sarokban áll, egy gördülő bár-szekerénykénél, s élénken üdvözlő; Emilia viszont panaszosan, valósággal elgyötörtén kérdi, hogy hol maradtam ennyi ideig.

Balesetem volt, válaszoltam félvállról, és észreveszem, hogy a hangsúlyom kiterő mintha valami takargatni valóm volna: erőltetetten beszélek, mint aki nem tulajdonít különösebb fontosságot annak, amit mond. Emilia meg csak erkösködik azon a furcsa hangon.

— Baleset... és milyen baleset?

— Erre csodálkozva és talán kissé riadtan elmesélem, hogy mi történt. Most meg — úgy érzem — belebonyolódtam a részletekbe, mintha attól félnék, hogy nem hisznek nekem; szóval rájövök, először ott hibáztam, hogy szűkszavú voltam, aztán meg ott, hogy túl aprólékos. Emilia mégsem erkösködik tovább; Battista pedig vidám, nyájas, az asztalra tesz három poharat, itallal kínál. Leülök, és néhány órát elfecsegünk, elviccelődünk — főleg Battista meg én.

Battista olyan kitorően vidám, hogy alig veszem észre: Emilia egyáltalán nem, az. Különben is mindig inkább csöndes és visszahúzódo, mert félénk, hát nem is csodálkozom a tartózkodásán. Ha valami kissé meglep, az inkább az, hogy meg én a mosolyával, tekintetével se veszt részt a beszélgetésben mint mások: nem mosolyog, nem néz ránk, csak cigarettázik és szótlánul iszik, mintha egyedül volna. Az este végén Battista komolyan tárgyal velem a filmről, amelyben majd dolgozom, elmeséli a sztorit, beszél a rendezőről, meg a forgatókönyv-stábról, és azzal fejezi be, hogy másnapra meghív az íródjába, hogy aláírjam a szerződést. — Emilia kihasználja a meghívást követő

pillanatnyi csöndet, föláll, és azt mondja, hogy fáradt, szeretne hazamenni.

Elbúcsúzunk Battistától, kilépünk az ajtón, lemegyünk a földszintre, az utcán vagyunk, egy árva szó nélkül tartunk a taxiállomás felé. Beszállunk, a taxi elindul. A producer váratlan ajánlata egészen mámorossá tett, és nem bírom ki, hogy ne szóljak Emiliának:

— Ez a forgatókönyv jókor jön... nem tudom, hogy bírtuk volna tovább...

— adósságba kellett volna vernem magam.

Emilia válaszul csak azt kérdi:

— Hogy fizetik a forgatókönyveket?

Megmondom az összeget, és hozzáteszem:

— Megoldódtak a problémáink, legalábbis erre a tételre — és Emilia keze után nyúlok. Hagyja, hogy megszorítsam, de hazáig már egy szót se szól.

2

Ettől az estétől kezdve minden a legjobban ment, már ami a munkát illeti. Másnap reggel fölkerestem Battistát, aláírtam a szerződést a forgatókönyvre, és felvettem az első előleget. Ahogy emlékszem, jelentéktelen, érzélgős vigjátékról volt szó, úgy képzeltem, hogy nem is fekszik nekem ez a műfaj, komolyabb beállítottságú vagyok. de aztán a munka kihozott belőlem valami rejtett tehetséget. Ugyanaznap találkoztam a rendezővel és a másik forgatókönyvíróval.

Filmes pályám kezdetét, vagyis a Battistánál töltött estét pontosan meg tudom jelölni, ám nagyon nehéz ugyanilyen pontosan elmondanom, hogy mikor kezdett megromlani viszonyom a feleségemmel. Kinevezhetném persze azt az estét a rosszabbodás kezdetének is, de — ahogy mondani szokták — késő bántat; annál is inkább, mivel Emilia viselkedésében velem szemben egy ígő semmi változás nem mutatkozott.

Az bizonyos, hogy a fordulat az estét követő hónapban következett be, de hogy Emilia mikor billent ki végleg a lelki egyensúlyából, azt csakugyan nem tudom, sem azt, hogy mi okozta. Ebben az időben szinte naponta láttuk Battistát, és sok olyan epizódot mesélhetnék, mint az első esti epizódokat, amelyek akkor — legalábbis az én szememben — egyáltalán nem ritkák ki életem szürke hétköznapjaiból, később azonban mind sajátos jelentőséget kaptak.

Csak egy dolgot szeretnék megjegyezni: valahányszor Battista meghívott bennünket, és ez elég sűrűn megtörtént, Emilia először mindig húzódozott tőle, hogy elkísérjen; igaz, nem nagyon határozottan vagy erősen, csak éppen szokatlan makacsul, mentegetőzve. Hogy ne kelljen velem jönnie, mindig talált valami kifogást, aminek semmi köze nem volt Battistához: én meg ilyenkor könynyűszerrel mindig bebizonyítottam neki, hogy ürügye mondvascinált, és erősködtem, hogy szóljon, ha Battista ellenszenves neki, s mondja meg, hogy miért; erre végül mindig kissé habozva, de némi élel tal felelte, hogy egyáltalán nem találja ellenszenvesnek, igazán semmi ki vetnivalót nem lát benne, csak nincs kedve velünk jönni, farsztják ezek az esték, és tulajdonképpen untatják is.

Én nem elégedtem meg ilyen általánosságokkal, és mindig oda lyukadtam ki, hogy Battista — nyilván akaratanul —, de valamivel megbántotta. Am minél kitartóbban bizonygattam, hogy a producer ellenszenves neki, annál jobban tagadta: végül teljesen eltűnt a zavara, és megátalkodott csökönyösség, határozottság szállta meg. Ekkor tökéletesen megnyugodtam Battistával szemben táplált érzelmét és a férfi vele való viselkedését illetően, s áttértem azokra az érvekre, amelyek mellett szoltak, hogy vegyen részt összejevetelinkben; Battista tudta, hogy sehozá se járok nélküle; a producer örült a jelenlétének, ezt bizonyították a házai is, hogy a lelkenre kötötte valahányszor meghívott: „Természetesen a feleségét is hozza el”.

Emilia váratlan és nehezen igazolható távolléte lenézésnek, vagy ami még rosszabb, Battista megsértésének látszhatott volna, pedig most már tőle függ az életünk; szóval, mivel semmilyen alapos okot nem tudott fölhozni a távollmaradására, viszont én rengeteg kitéző érveléssel álltam elő, hogy velünk jöjjen, kívánatosabb volt, ha végigszenvedje ezeket a farsztó és unalmas estéket.

Emilia rendszerint tűnődő, szinte álmataag figyelemmel hallgatta fejtegetéseimet: mintha inkább az arcom és a mozdulataim érdekelnék, nem pedig az érveim; végül aztán mindig megadta magát, és szótlánul öltözködni kezdett.

(Folytatjuk)

(Ofir m Jeruz)

A leguia Reuven Bálakítása a zsi Bál Jomár a fer bebizonyito segitelenül szonylatban tésé Jehiel képésze) ak s akinek, r di szerzője kell adni.”

A sztori valóban m rice Aflallo népes, de rossz utra si meg a ros sportk nyes elega lokálokot.

VIZONTÓ

A családi kezdődik.

BALAK

nyára köm

BIA

érdekei sz nulhat.

IKREK

legjobb m

BAK

gondolt az

UJ

Név.

HETI FILMLEVÉL

A RÁBESZÉLŐ

(Ofir mozi, Tel Aviv; Chen mozi, Jeruzsálem; Orah mozi, Haifa)

A legújabb izraeli Maffia-drámának nem Reuven Bár Jotám, a címszereplő virtuóz alakítása a legnagyobb meglepetése. A tömzsi Bár Jotám — kicsi a bors, de erős — már a fenomenális sikerű Salomonicóban bebizonyította, hogy nagy színész, aki két-százötvenöt évesen megállná helyét nemzetközi viszonylatban is. De a darab igazi meglepetése Jehiel Naámán, (a „Salomonicó fényképésze”) aki ezuttal, mint rendező debütál s akinek, mint valaha Petőfi mondá a Toldi szerzőjének, „mindjárt egész koszorút kell adni.”

A sztori állítólag a tel-avivi alvilág egyik valóban megtörtént epizódján alapul. Maurice Afllalo (Bár Jotám) a fenegyerek, egy népes, de tisztességes marokkói olécsalád rossz utra tért fia, mint „rábeszélő” keresi meg a mindennapi „biftek”-jét és piros sportkocsijának benzinköltségeit: főnyes eleganciával terrorizálja az éjszakai lokálokat, a Karmel-piac árusait és boldo-

gan élhetné a felelőtlen aglegény fényűző életét, ha nem keveredne bele egy szerelmi históriába, askenázi katonabajtársa, Josua (Jáir Rubin) egyetemista hugával (Gabi Eldor).

Még nagyobb baj, hogy az askenázi papa (Jehuda Fuchs) súlyos üzleti konfliktusba kerül Maurice Maffia-főnökével, és amikor Maurice, a melegsívű gengszter „saját szakállára” megmenti a csődöt az askenázi családot, bekövetkezik a tragédia. Az alvilág könyörtelen törvényei elől nincs menekvés.

Néhány valószínűtlen jelenetből eltekintve, a rendező remekül bonyolítja az eseményeket és biztos kézzel uralja a kamerát. Mint a Kazablanban és a Salomonicóban, az askenázi-szefárd szembesítésből itt is a keletiek kerülnek ki győztesen, de úgy látszik, ez már az izraeli filmesek alapszabálya lett. (Ugy vagyunk ezzel, mint Izrael képmásával a nagyvilágban: hiába van igazunk — az arabok mindig rokonszenvesebbeknek tűnnek.)

Erőszakos jelenetek nélkül nem létezik gengszter-film, de Naámán módjával kezeli a problémát és egy szenvedélyes csókjeleneteken kívül, szalonképes a szex is. Így a „Rábeszélő”-t láthatják 18 éven aluliak is, akik tömegesen élnek a lehetőséggel. Maurice likvidálását a finálé-jelenetben rendkívül diszkrétén oldja meg a rendező: nevé, mint elintéztet ügyet, a Maffia-boss egyszerűen kihúzza a noteszében. Előzőleg a banda Maurice énekesnő hugát támogatja meg, majd kiskutyájának felakasztatásával próbálja a „rábeszélőt” jobb belátásra bírni. (Az ötletet nyilván a „Keresztapától” merítették.)

Mindent egybevetve a film jó, de az elkenyézett izraeli közönség ennél még jobbat vár. A mult hét egyik esti előadásán félig üres nézőtérn néztem meg a nemrégien bemutatott darabot.

(szekeli)

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Janár 21-től február 19-ig) **OROSZLAN** — (Július 23-tól augusztus 23-ig)

Kis kerülővel kell eljutnia a céljához, ha nem mehet a nyilegyenes uton. A fő a végeredmény, s nem lehet kétséges, hogy győznie kell. A családi életében újabb kellemes korszak kezdődik.

BALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Két, vagy három hét múlva tudja meg, hogy egy nagy befektetés eredményes-e. Addig legyen türelmemmel. Nagyon fontos, hogy senki ne vegye észre, mekkora érdeke fűződik ennek a befektetésnek eredményességéhez.

BOB — (Március 21-től április 20-ig)

Ha úgy látja, hogy a lakásviszonyain változtatni kell, azonnal lánson hozzá. Falán két szakaszban oldja meg a dolgot, úgy bizonyára könnyebben megy majd.

BIEA — (Április 21-től május 20-ig)

Tekints messzebb, mint ahogy ezt a multban megszokta. Ha megfiyeli, hogy bizonyos folyamatokat hogyan irányítanak a maguk érdekei szerint mások, abból sokat tanulhat.

IKREK — (Május 21-től június 21-ig)

Ki kell pihennie magát. Hogy otthon, vagy idegen környezetben, a teljes kikapcsolódás jegyében, ez már más kérdés. Találja meg a legjobb megoldást a pihenésre.

BAE — (Június 22-től július 22-ig)

Valaki nagyon szeretné megnyerni most a bizalmát, holott arra nem szolgált rá a multban. Legyen végtelenül kimért és megfontolt az illetővel szemben.

SZCZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Tegyen egy további kísérletet, mert lehetséges, hogy egykori kudarc nem ismétlődik meg. Ne gondoljon mindig a kudarcra, inkább a képességei javát állítsa most s rompóba.

MÉRLEG — (Szeptember 23-tól október 22-ig)

Szaladjon egy lehetőség után, mert tévedés lenne azt hinni, hogy soha vissza nem tér az alkalom, de azért jó lenne most nyakon csipni a szerencséjét.

SKORPIO — (Október 23-tól november 21-ig)

Gondolja át: hogy helyes megfontolások alapján táplálkozik-e. Lehet, hogy a súly nem ideális. Ön elhanyagolta ezt a problémát, pedig végtelenül fontos az ön esetében.

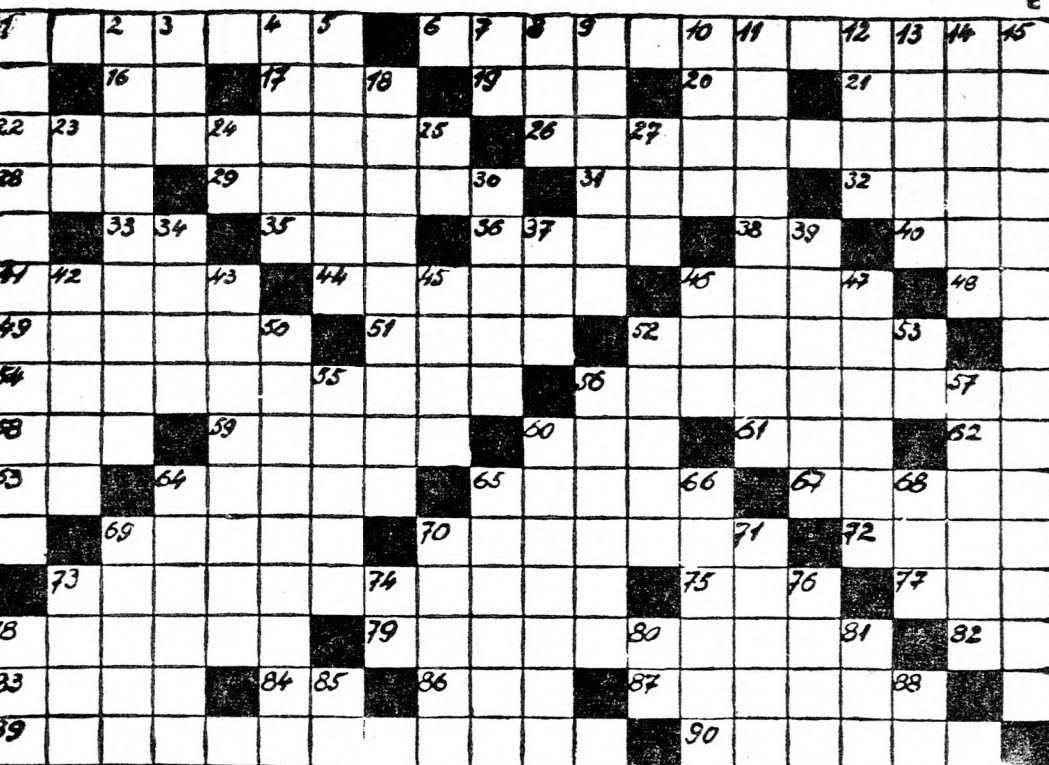
NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Bele kell fektednie egy komoly ügybe, amelynek kialakulása jelentős mértékben öntől függ. És a kihatás esetleg évekig megszabhatja az élete alakulását.

BALAK — (December 22-től január 20-ig)

A társadalmi kapcsolataival kicsit többet tördödjön. Majdnem a legfőbb problémája most, hogy a kapcsolatokat új alapokra helyezze és szerezen támogatásokat egy rövidesen időszerűvé váló elképzelése megvalósításához.

KERESZTRETJTVENY 605

Vízszintes. 1. A pápai palota Rómában. 6. Német író „Professzor Unrat”. „Die kleine Stadt” stb. teljes név. 16. Fordított skálahang. 17. Nem hiába keres. 19. Hatvan perc. 20. Te meg 6. 21. Eszme, gondolat. 22. Tengődés. 26. Svéd író 1849—1912 „Fröken Julie” stb. (August). — 28. Vissza: román pénzegység. 29. Férfiak meg szótársa az angoloknál és amerikaiaknál. 31. Egy dunamenti német városból való. 32. Északabessziniai város. 1896-ban Melenik itt győzte le az olasz sereget. 33. Császhang. 35. Vissza: biztatás. 36. Keresztfelirat. 38. Egyforma betűk. 40. O. D. S. 41. Spanyol politikus 1880—1940. a spanyol liberálisok vezére volt. 44. Olasz tartomány és székhelye. 46. Gyógymód, orvoslás. 48. Azonos magánhangzók. 49. Korlátolt 51. Ékezettel bíró, törvénytudó a mohamedán népeknél. 52. Tisztító intézmény. 54. Két szó: 1. Magyarország legmagasabb hegyvidéke; 2. Sarga színű aromás trópusi gyümölcs. 56. Letébe helyezni. 58. Fonetikus Shakespeare király keverve. 59. Vissza: ékezetes idő előtti. 60. Férfinév. 61. K. I. G. 62. Fordított személyes névmás. 63. Két magánhangzó. 64. Kölap. 67. Erkölcsi, viselkedési szabály. 69. Számítási alapművelet vége. 70. Dél-amerikai szabadsághős 1783—1830 (Simon). 72. Örökös főnemesi cím Angliában. 73. Két szó: 1. A tíz-tízzenkettedik században virágzó nyugati és közép-európai építkezési stílus; 2. Francia író, költő „Bázeji harangok” stb. (Louis). 75. Rostos ipari növény. 77. Gléda. 78. Vendéghaj. 79. Rosszindulat, ellenséges indulat. 82. Dinamó eleje. 83. Előidéz. — 84. Téli sport. 86. Fejtlen káka. 87. Ház része. 89. Két szó: 1. Serdülő korban lévő fiatal; 2. Spanyolország. 90. Többszölamu zenében a szólamok tömörült egységének neve.

Függőleges. 1. Csak magas hegyeknek fordul elő. 2. Az olasz kommunista párt vezére volt. 3. Férfinév. 4. Dél-franciaországi város a Cevennek tövében. Itt erősítették meg 1629-ben a Nantes-i ediktumot. 5. A Trafalgar-i hő. 7. ... ipso. 8. Pityereg szonimájja keverve. 9. A természet. 10. Héber Távirati Iroda. 11. Görög bölcselő iskola. Tanítása szerint az egyedüli érték az erény, minden más megvetendő. Főképvisezője: Diogenes. 12. Héber számértékben a. m: 40 — 10 — 2 — 1. 13. Névelős kised-

óvo. 14. Spanyol költő 1905—1947. Chile legnagyobb költője (Pablo). 15. Két szó: 1. Japán város, 1945-ben atombombátámadás teljesen megsemmisítette; 2. Európai főváros. 18. Két szó: 1. Próféta; 2. Biztatás. — 23. Azonos magánhangzók. 24. Téma páratlan betűi. 25. Sereg eleje. 27. R. L. I. 30. Alarm. 34. Vissza: síkság. 37. N. R. I. 39. Angol regényíró „Réztábla a kapu alatt” stb. 42. Jasszós rendőr ék. fel. 43. Magyar festő, grafikus 1894—1941 (Vilmos). 45. Óhaj (K=Y). 46. Vissza: a rovarok „takácsa”. — 47. Felporcióz. 50. A Föld legnagyobb és legbövebb vízi folyója Dél-Amerikában, itt magyar helyesírással. 52. Nem hajlik. — 53. Rangot jelez. 55. Ékezetes küzdőtér. 56. Rendszerint csuklyás, kőrgallér alaku álarcos zelmék. 57. A magyar krónikákban fennmaradt mondák szerint Hunor és Magyar atyja, a húnok és a magyar nép őse. 60. Zenebolond. 64. Melegebb égőví növény, amelynek levelei érintésre lekonyulnak. 65. A gondolkodás törvényeinek és formáinak tudománya. 66. Vissza: enzim, amely a keményítőnek malátacukorra való átalakulását katalizálja. A csirázó lisztes magvakban található. 68. Héber fej. fő. — 69. Égési termék. 70. A bú édestestvére. 71. Konyhakerti zöldszőlő. 73. Vissza: erős a szándéka. 74. Egyiptomi napisten. — 76. Vissza: törzs, törzsszövetség (primitív népekre vonatkozólag). 78. Ugyanaz mint a 46 főképleges. 80. Zeller eleje. 81. S. E. O. 85. Balzsam. 88. Szűrőfegyver mássalhangzó.

A 602 SZÁMÚ KERESZTRETJTVENY MEGFEJTÉSE

Vízszintes: 5. Liège — 14. Alessandro Volta — 16. Odium — 23. Aggódás — 33. Kimustrálás — 43. Neutron — 64. Pjave — 69. Mansard — 72. Utrillo — 74. Lenolaj — 76. Legato.

Függőleges: 3. Sedan — 6. Indig — 7. Két szó: 1) Edison — 2) Tetoválás — 19. Carmen — 21. Csáln — 27. Ben Cion Dinur — 32. A nők iskolája — 33. Kolokol — 34. Stupa — 36. Sérelem — 48. Nádor.

Nyereménykönyv:
BENVENUTO CELLINI MESTER ÉLETE

DÁN DALMAT: MATRÓZ-SORS

Rendszeres hallgatója vagyok az egykori California kávéház pilótája által sugárzott rádióműsorok., s ugyszólván nincs olyan nap, hogy készülékem kereső-gombjával ki ne szűrném az éterből ezt az új, népszerű műsort.

Az újságokban is különös figyelmet szenteltek azoknak a tudósításoknak, amelyek Abie Nátán békehajójának a problémáival foglalkoznak.

Nagyon jól át tudom érezni ezeket a problémákat, mivel jómagam is egy hasonló békehajón teljesíték szolgálatot immár öt éve. (Maga a hajó bizony elég régi, de huszonöt esztendővel ezelőtt újjáépítették és azóta egyfolytában, ugyszólván ugyanazok a minden hájjal megkent tengerész irányítják. Ennek természetesen megvan a maga előnye, másrészt viszont jobb nem beszélni a kapitány életkoráról...)

A mi békehajónk is változatos műsort sugároz nap mint nap a körzet népei számára mindenféle nyelven. Nemcsak héberül, arabul és angolul, mint Abie Nátán, hanem többek között jiddisül, magyarul, sőt gruzul is, és nemcsak zenei, hanem prózai programokat is, amelyek azonban sajnos, nem mindig sikerülnek a legjobban. Így például meglehetősen nélkülözött a közönség „okoszenvét a drámai „Netiv Neft” szorozat, vagy az „Autocars” című tragikomédia.

De voltak sikerültebb műsoraink is. Emlékszem, mintegy hat esztendővel ezelőtt, amikor lezárták a Tírán-szorost és rálöttek az ott áthaladni szándékozó libériai hajóra, ez a mi békehajónk, amely érthető okokból szivügyének tekintni a hajózás szabadságát, egy teljes heti műsorát szentelte az esetnek. A fázadozásnak meg is lett az eredménye, a Tírán-szoros azóta is szabad!

Nos, ennek a hatnapos műsornak óriási sikere volt világszerte, különösen a zsidók körében. Én akkoriban még Kelet-Európában éltam. Azt hiszem, főleg e műsor hatására jöttem ide, mert nem bírtam volna elviselni, ha az esetleges műsorismétlésre nélkülilem kerül sor.

De visszatérve Abie Nátánra, egyik este hallottam, amikor elmesélte, hogy az ő hajóján nincsenek rangok, vagy rangjelzések, a fejelemet ugyszólván ismeretlen fogalom és mindenki a saját legjobb belátása szerint cselekszik.

Ezzel a dologgal a mi békehajónkon is hasonló a helyzet, azzal az árnyaltnyi különbséggel, hogy nálunk még léteznek rangok és rangjelzések...

Szegény Abie Nátán kénytelen adományokat gyűjteni, hogy tovább üzemeltethesse a hajóját.

Érdekes, a mi békehajónk is pont így van ezzel! Ezelőre még mi is kénytelenek vagyunk adományokat gyűjteni a hajó-

BRIDZS

HA MINDKETTEN LICITÁLTAK... (172)

Legutóbbi számunkban arról szözlünk, hogyan kell indulunk szanzadu esetén, amennyiben partnerünk megkontrázta a zárlóit. Felelni erre a kérdésre nem volé nehéz. Ellenben sokkal nehezebb arra válaszolunk, miképpen kell abban az esetben indulunk szanzadu ellen, ha mindkettén licitáltunk:

Az egyetlen lehetséges válasz: mindenkor az indulónak kell döntenie, még pedig a saját legjobb belátása szerint.

Más a helyzet, amikor a nyitó egy szint licitál s a 3 első szinten ajánlatos indulunk. Természetesen ez nem egy törvény, csak egy ajánlat!

Ime, egy példa:

Dél	Nyugat	Észak	Keleé
1 kör	---	1 pikk	---
2 szan	---	3 szan	Kontra
pász			

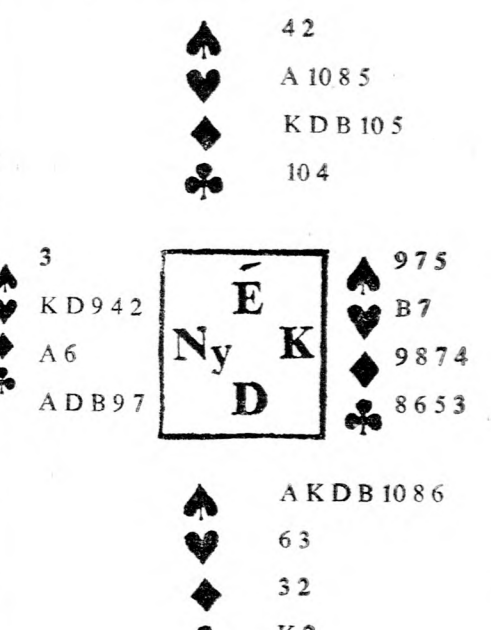
Lapunk:
P: 9 2
Kő: B 10 4 3
Ká: 10 7 5 4
T: K 8 4

Partnerünk kontrázása után, a pikk 9-el ajánlatos indulunk.

BIZONYTALAN IMPASSZ ESETÉN

Arany szabály a bridzsbén, amit sokan nem vesznek figyelembe, hogy az impasszhoz csak abban az esetben szabad fordulunk, ha nincsen más kivezető utunk. Különben kerülünk kell.

Erre mutat az alábbi parti:

A licit: Észak pásszal indult. Kelet szintén pásszolt. Dél egy pikkot mondott. Nyugat kontrázott. Észak rekontrázott. Dél bemondata a 4 pikkot.

A játék: Nyugat a kör királlyal indult. Hogyan kellett Délnek folytatnia a játéket, hogy minden védelemmel szemben teljesítse a 4 pikkot? (kim)

A feleség javszékkel és hívja a férjét:

— Gyere hamar! Uzi meg-eszi az ujságot!

Jön a férj, s így szól hidegvérrel:

— Semmi baj. Ez a tegnapi ujság...

FRANCIAORSZÁGI IMPORT-VICC

Két beatnik utazik a vonaton. Az egyik állomáson felszáll egy apáca a kupéba. Nehezen jár, mert az egyik lába gipszben van. A két beatnik unalmában megismerkedik az apácával, beszélgetnek. Az egyik megkérdezi:

— Hol törte el a lábát?

— Megcsuszam a fürdőkád-ban.

Az egyik beatnik odasugja a másiknak:

— Mondd, öregem, mi az, hogy fürdőkád?

— Tölem kérde? Én nem vagyok katolikus...

LEÁNYKÉRES. 1973

A kérő: — És mondja kérem, elképzelhető, hogy a kedves lányam megél majd az én fizetésemből?

Az apa: — Ez nagyon is elképzelhető. De miből él majd meg maga?

HÁZASSÁG UTÁN

— Most látom, hogy a házasságnak pozitív oldala is van.

— Éspedig?

— A lehetőség, hogy el lehet válni...

GYÖNGE VAGY BABÁM

A HÁZASSÁGRA

Az udvarló szeretne is meg-nősülni, meg nem is. Kérdezzeti a szíve esetleges választott-ját:

— Aztán főzni tudsz-e?
— De mennyire! Tegnap megtanított a mamám...

MINT A FILM

— Öregem, a házasság tudod milyen? Mint egy film.

— Hogy érted ezt?

— Sok a felesleges jelenet...

ÖSZINTE FÉRJ

A feleség: — Mit kapok tőled, ha megtudod, hogy örökötél egymillió dollárt?

A férj: — Get-et...

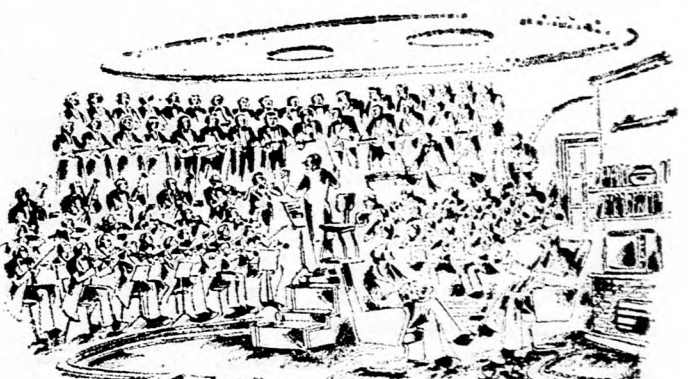
Hátha most érdemes megjegyezni!

A pornográfát hideg kézzel, az erotikus költeményeket forró kézzel vetik papírra.

Ezer veszély leselkedik egy fiatal nőre, de csak néhány veszély vállalása következtében remélhet igazi boldogságot.

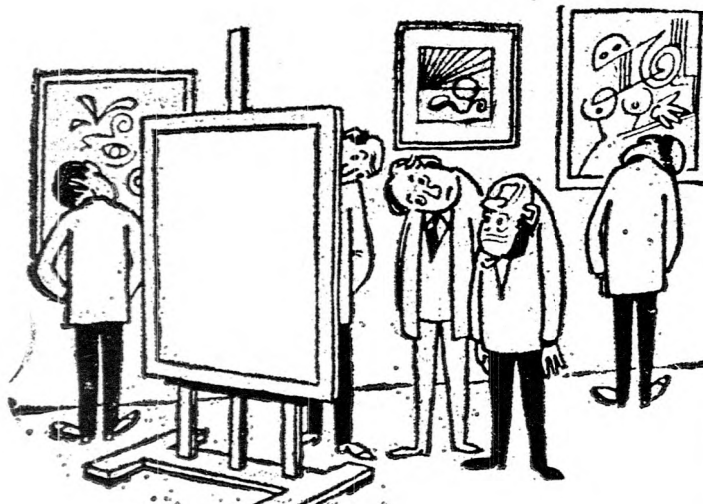
A fiatalság világnézete olyan, mint a harisnya. A jobb-lábra is, meg a ballábra is ráillik.

Olyan az asszony, mint a tenger. Szeretjük, kiismerhetetlen-nek véljük, félünk tőle.

HAZIKONCERT

— Megörültél? Miért hívtad meg a lakásodra a filhamon-kusokat?
— Mert olyan sok adót kell fizetni egy stereo-berendezésért, hogy így még mindig olcsóbban jövök ki...

EGY MODERN FESTŐ KIÁLLÍTÁSÁN

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBBEN

A nő akkor veszi fel a legszebb pizsamáját, amikor nem álmos.

Az adott szó nem függhet a kapott pénztől.

Aki embereken gázol át, annak nem a lábát kell levagni, hanem a nyelvét.

Igaz barátjával rendszerint soha nem ismerkedik meg az ember.

Kétféle ártalmas ember van. Az egyik érti a dolgot, de nem érti a világot. A másik érti a világot, de nem érti a dolgot.

Aki a világ véleményének engedelmessékedik, azonnal rendelje meg a koporsóját.

HOL VANNAK AZOK

A RÉGI SZEP IDŐK ...

Két középkori ur a régi családi fényképeket mutogatja egymásnak.

Az egyik elképedve nézi a kezébe adott képet:

— Hát ez ki?

— Ez én vagyok — mondja büszkélkedve a másik —, 3 éves koromban.

— De miért ilyen kopasz a fejed?

— Dehogyan kopasz. Csak fordítva tartod a képet...

NEW-YORKI IMPORT-VICC

Mr. Brown elmeséli Mr. Smithnek, hogy fényes nappal kirabolták az utcán.

— Ezt nem értem! — mondja Mr. Smith. — Mindig van nálad revolver. Miért nem húztad elő és miért nem védekeztél?

— Bolond lettem volna. A revolver volt az egyetlen, amit nem vettek észre, tehát megmaradt...

IKREK

Silbersteinéknél hármassik-rek születtek. A 8 éves kislfiu megkérdezi másnap a papáját:

— Apu, mind a három gyerek a miénk: marad, vagy csak azért küldtek haza hármat, hogy válasszunk közülük?

BARÁTNÓK

— Hát te már szemüveget hordasz? Tudod, hogy nagyon jól áll neked? Azon kívül takarja is a ráncokat a szemed körül.

— Arról nem is beszélve, hogy jobban látok szemüveggel. Ennek köszönhetem, hogy jól látom a te ráncaidat...

SZERKESZTŐSÉGI

ÜZENET

A költő bekopogtat a szerkesztőhöz:

— Kérem szépen, ezelőtt három hónappal elfogadta szerkesztő ur néhány versemet közlésre és még egyik sem jelent meg. Nem azért, mintha sürgénem, de tetszik tudni...

A szerkesztő türelmetlenül közbeszól:

— Ne legyen olyan türelmetlen, fiatal barátom! Homerosz volt olyan nagy költő, mint maga, mégis kétezer évig kellett várnia, amíg a verseit kinyomtatatták...

LONDONI IMPORT-VICC

Peter Ústinov, a világhírű művész — aki íróként, színész-ként és rendezőként is sok sikert aratott — Londonban a humor tájélektanáról tartott előadást. Kijelentette, hogy véleménye szerint a francia viccek a leglogikusabbak, a legrövidebbek és a leghumorosab-bak. Egy példát is idézett:

— A mélytengeri buvár sél-tálgat a tenger fenekén. Egyszer csak jelzést hall, hogy kap-csolja be a tenger alatti távbe-szélőt, mert az anyahajóról ü-zenetet akarnak neki közvetí-tetni. Ez megtörténik. A követke-ző üzenetet hallja: „Azonnal jöj-jön fel. Sülyvedünk...”

VÁROSI TÖRTÉNET

Két tel-avivi beszélget:

— Tegnap kirándultunk a hegyvidéken jártunk. Ittünk a hegyi forrás tiszta vizéből.

— Izlett?

— Tudja, nekem valahogy nem izlett. Én már annyira megszoktam a klóros vizet...

RÉMES RIMEK

Drága a patkószeg, a ruha, a kalap, holnap a potyka is drágábban harap, drágul a vacsora, reggeli, ebéd, s nem tudom, öregem, mi ütött beléd, mert ha egy szót is szősz naívan, bután, biztos, hogy vágnak majd azonnal kupán.

Gondolj az árákra, befagyasztás után, s mivel nagyon meleg van, hát nem marad el a hatás, befagytak az árák,ámde jött ez a nagy olvadás.

(meredek)

KEZDŐ FELESEG

— Megtaláltam már a szakácskönyvet, drágám?

BUDAPESTRŐL ÉRKEZETT

— Istenem, könnyű az anyakönyvvezetőnek.

— Miért?

— Mert ő csupa jó házasságot lát maga előtt...

FÉRFIAK

— Képzeld, tegnap a feleségem azt mondta, hogy a szabónőjéhez megy. En észrevétlenül követtem...

— És? No mondja, gyorsan, mi történt? Egy férfivel találkozott?

— Rosszabb. Tényleg a szabónőjéhez ment. Ez most bele fog kerülni 150 fontomba...

EGY ASSZONY NAPLÓJÁBÓL:

— Ha eljön hozzám a férfi, akit szeretek, hagyja otthon a problémáit, a rosszkedvét és csak a pénztárcáját hozza magával...

ABERDEENI IMPORT-VICC

Beteg a skót. Kórházba szállítják és a leletek alapján közli vele, hogy meg kell operálni. Targyal a sebészrel, de sokallja a honoráriumot. Ez bosszantja a sebészt és élesen teszi fel a kérdést:

— Inkább temetésre költene a pénzt?

— Azt éppen nem — feleli óvatosan a skót —, de arra aztán semmi esetre sem vagyok hajlandó, hogy mind a kettőt megfizessem...

BIRÓSÁGI TÖRTÉNET

Két tolvajt egyszerre von felelősségre a bíróság. Az utóbbi időben együtt dolgoztak. A bíró megkérdezi tőlük:

— Tulajdonképpen hol ismerkedtek meg maguk?

— A villamoson! — mondja az egyik tolvaj.

— Hogyan?

— Én a pénztárcáját akar-tam ellopni a kollégának, ő meg az én órámat...

PENZÜGYI ZSENI

A 6 éves kislfiu kérde a papájától:

— Apuka, mit jelent az, hogy pénzügyi zseni?

— Az olyan ember, aki többet keres, mint amennyit a családja elkölt...

PARASZTOK

— Mi a véleménye, szomszéd, biztosítottam a gazdaságot tűzkár és jégkár ellen.

— A tűzkárt még csak valahogy értem, de hogy tud majd maga jégesőt csinálni?

KIZARÓLAG ASSZONYOKNAK

Bumburnyák a következőket meséli a barátjának:

— Tegnap beszétkem egy zártkörű női fehérenemű-bemutatóra, de csalódtam.

— Miért?

— Manapság a nyári utcán is többet lát az ember...

Kizárólag logikusan gondolkodóknak

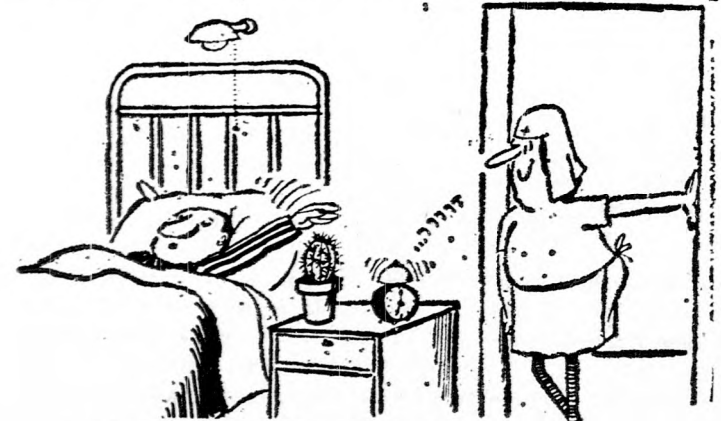
Egy kis humor nélkül oda a komolyság.

Az alvás kettős problémát jelent. Elaludni és néhány óra múlva felébredni.

A legbutább nő is tud uralkodni egy okos férfin. De nagyon okos legyen az a nő, aki a kezében akar tartani egy buta férfit.

Milyen boldogok lennénk most, ha az első ember, Ádám, teljes bordázattal szállt volna annak idején sírba.

Gondolkozni — ez olyan, mint szeretni, vagy meghalni. Senki sem csinálja meg helyettünk.

A JÓKEDVŰ ÁPOLÓNÓ REGGELI TREFÁJA

F ant szik
— Hog
godnak n
kormányz
— Ez a
— Árul
— Kon
kérem.
— Ez n
— Köz
számítás.
léltető p
ezelőtt m
romnak, f
egy hatós
akadémia
Cionán. A
rint kitől
— Szép
— Ez k
nálma ön e
— Kér
hozzá.
— Alm
zenei érzé
— Akk
dolni?
— A Cs
— A t
terjelölthő

SZÖJ
Már
Nem
Nem
Már
Nem
Szept

Fantasztikus! Hogy tessék ezt csinálni?
— Mit?
— Hogyan sikerült uraságnak mindent elintézni a kormányzatnál?
— Ez az én titkom.
— Árulja el.
— Kontrapunktra játsunk, kérem.
— Ez meg micsoda?
— Közéleti valószínűség-számítás. Vegyünk egy szemléltető példát: néhány nappal ezelőt megígértem a sógoromnak, hogy szerzek neki egy hatósági engedélyt zeneakadémia megnyitására Nesz Cionán. Az ön véleménye szerint kitől függ az engedély?
— Szápirtól.
— Ez kézenfekvő. Mit csinálna ön ez esetben?
— Kérvenyt nyújtanék be hozzá.
— Almás, Szápirnak nincs zenei érzeke.
— Akkor kihez kell fordulni?
— A Csieshez.
— A tel-avivi polgármesterjelöltöz?
— Természetesen. Meg kell őt győzni, hogy a neszcionai zeneakadémia ellen foglaljon állást.
— Egy szót sem értek az egészszözl. Mondjuk, hogy Csies ellene van, akkor mi van?
— Akkor Rabinovics mellé van.
— Magától értetődő.
— És ha Rabinovics mellé van, akkor Jesájahu is, a Kneszet elnöke, mert közös konyhájuk van. De ha Jesájahu támogat valamit, akkor Peresz azonnal sikkasztja ellene, a Návon-ügy miatt. Világos?
— Világos.
— Várjon! Ha Peresz ellenzi az ügyet, akkor Alon legott felkarolja. És ha Alon plusz, akkor Rábin minusz, a dolog természeténél fogva.
— És ha Rábin mellette

Kontra és rekontra

Írta: EFRÁJIM KISHON

Szápir hozzájárulását kell biztosítani...
— Nyugi. Ha Szápir ellenzi a zeneakadémiát, akkor Jákov Simson Sápira igazságszerezettől áthatva támogatja. És ha Sápira valami mellett van, akkor Golda is és ha Golda, akkor Szápir is. Málcejt.
— Csalódatos. Uraságod valóságos zeni.
— Mondják.
*
N a, mi van a zeneakadémiával Nesz Cionán?
— Ne is kérdezze, Sajókám. Először fordult elő, hogy lehögtem.
— Mi történt?
— Even elutasított látogatás Brazíliába.
— Azanyja Krausz!
— Rábinig minden programszerűen futott. Rábin el-

lene volt, mert Alon mellett volt, de váratlanul kiesett nekem az Even és felborította a sorrendet.
— Ugyan ne mondja!
— Mintán Rábin ellenzi a dolgot, Dáján kénytelen mellette lenni, lévén hogy Even megszűnt közöttük, mint katalizátor. És ha Dáján pozitív, akkor Bár Lév negatív. Bár Lév ellenzi, Almogi támogatja. Almogi plusz, Ben Aharon minusz, Ofer mellette. Seref ellene. Szápir mellette, Sápira ellene. Golda ellene. Szápir ellene. Nesz Ciona zenei oktatása válságba került...
— Hogy kell vigyázni! Mit tessék most csinálni?
— Meggyőzőm a Csieset, hogy támogassa az akadémiát s új fordulóba kezd.
— És ha Even váratlanul visszajön?
— Akkor bevetem a Gálilit.
— Sok sikert.
— Köszönöm. Aláiszolgálja.

A Szovjetunióban a választások a vakációban kezdődnek

— Házaspárok nem mehetnek együtt nyári szabadságra —

A nyár váratlan vendég a Szovjetunióban, megérkezhet és mindjárt el is tűnhet. Ezért az oroszok igyekeznek a rövid ideig tartó szép időt alaposan kihasználni. Kitérnek a zselé lakásokból és megtöltik Moszkva parkjait, körutjait. Juniában amikor véget ér a tanév, az iskolások ezrei indulnak az autóbuszokon az „uttoró” (pionír) táborokba, amelyeket falvak környékén helyeztek el. Ez a szovjet polgár első lépése a teljes párttagság felé. Jól viselkedő uttoró gyerekekből később feltehetően jó párttagok lesznek.

A foltok és a tavak partimeztelnek nőkket és férfiakat, akik inkább süttetik magukat semhogy megfürödjének a rendszerint tisztátalan vízben. Az oroszok nagyon ügyelnek a szelvény öltözködésre az év legnagyobb részében, és nem lapozhatnak az amerikai-és angol képeslapokban, hogy meztelen képeket lássanak. A strandokon azonban felszabadultan és minden gátlás nélkül viselkednek, az asszonyok mélykivágású fürdőruhát viselnek, és vannak nők, akik bugyiban és melltartóban sütkéreznek a napon, mert nincs fürdőruhájuk.

Autókat, amelyeket egész télen garázsokban tartottak, most bevezítanak, de előbb alaposan fel kell azokat melegíteni, hogy használhatóvá tegyék. A kivételesen szovjet polgárok magukkal viszik családjaikat a nyaralókba, amelyeket Moszkvától néhány kilométerre állítanak rendelkezésükre. Más családok autót, vagy vonaton falvakba utaznak, a nagyvilághoz.

A nagy többség azonban nem szerencsés. Rendszerint az apa, az anya és a gyermekek külön-külön nyaralnak az országban mindig más pontján. A szabadságot ugyanis a szovjet társadalomban egyének szerint, nem pedig családonként szervezik meg.

Az Izvesztyia heti mellékletének szerkesztője azt javasolta el, hogy a szerkesztőségben a tavasz a levelek áradatával indul, amelyekben az olvasók azt kérdezik, milyen lehetőség van arra, hogy az egész család együtt nyaraljon. Minthogy a szülők rendszerint házon kívül dolgoznak, és a szabadság lehetőségét a munkahely biztosítja számukra, férj és feleség csak akkor mehet együtt üdülésre, ha azonos munkahelyen dolgozik. Az a körülmény, hogy férfi és feleség rendszerint külön ültetik két, vagy négy heti szabadságát, nagyon sok valószínű megindításához vezet a nyári hónapokban. „Nem akarjuk azt állítani, hogy közvetlen kapcsolat van a külön szabadságok és a válások között — írta az Izvesztyia heti melléklete — tény azonban, hogy a szabadságukat külön tölthő házaspárok 45,6 százaléka elvált.”

Egy Archangelszkból érkező levélben kérdik a szerkesztőjét: „Miért merül fel egyáltalán nálunk a szülők és a gyermekek közös szabadságának a kérdése?” Kiderült, hogy a kérdező és férje kivételes kegyben részesült együtt mehetek egy üdülőhelyre. Csakhogy ott nem fogadnak be gyerekeket. Mint hogy azonban ez a házaspár magával vitte lányát és nem volt hová visszaküldenie, a szabadság valóságos kinszenvedés volt. „Időnként ki kellett csem néznünk a gyermekeket az üdülőhelyről, nehogy az igazgatók rácsapjanek.”

A lap szerkesztősége is egyet ért abban, hogy ezek a szabadságok szenvedéssé változnak. Ha a szülők külön mennek szabadságra, a legnehezebb gondjukat az képezi, mi legyen a gyermekekkel, mert még az anyai adódik lehetőség, hogy találjanak valakit, aki néhány órát töltsék velük a lakásukban.

A sok zaklatásnak engedve, a központi turisztikai hatóság most elhatározta, hogy engedélyezi 18 éven felüli gyermekek csatlakozását szüleikhez, de az egész Szovjetunióban csak 87 családi jellegű üdülőtábor létezik. A szakszervezeti tanács is közölte, hogy megengedi a gyermekekkel való üdülést 200 nyaralóhelyen, ezekben azonban összesen 53 ezer ágy van, ami nevezetesen kis szám a 240 millió lakosú Szovjetunióban. A szülők nagyrésze meg van azazal is elégedve, ha az uttoró táborba küldheti gyermekét, ahol 9 millió tanuló fogadnak be. A megelégedés azonban nem olyan általános, mert ha a gyermek egy évben már volt ilyen táborban, másodszor már nem megy oda szívesen a katonaság fejelem miatt. Nyaraló gyermek nem vágyik szigorú felügyelő után.

A szülők, akik nem akarnak elválni gyermekeiktől a nyári vakáció alatt, nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a Moszkvát környező erdőben dacsát béreljenek. Ezeknek a házoknak nagy része több, mint 50 éves, a modern berendezés hiányzik belőlük. Ennek ellenére óriási az érdeklődés irántuk, mert legalább nyugalmuk van a nyaralónak pár kilométer távolságra a ferasztó nagyvárostól. Sok új dacsát is építettek, ezeket azonban a párt és az állam magasrangú tisztviselői kapják meg.

A Szovjetunió legjobb nyaralótelepeit külföldi állampolgárok számára tartják fenn, a szovjet polgárok csak a megmaradt szobákat kapják, igaz, hogy fele áron, mint a külföldiek.

(Los Angeles Times)

EGY AMERIKAI házasságközvetítő intézet így reklámozza szolgáltatását:

— Szerelmes-e netán valamelyik filmszínésze? Ha igen, akkor árulja el nekünk, hogy ki-be, s mi igyekezzünk majd önt megházasítani, az illető — hasonmásával.

VILLÁMGYORSAN félkezelt és riasztotta a rendőrséget egy brightoni (Nagy-Britannia) autóbuszsofőr, amikor egy alminium nyilvessző csattant a járművén.

A rendőrök nyomban barátságosak lettek, amikor kiderült, hogy az igaz nem volt más, mint George Lucraft brightoni polgármester. Mindez akkor történt, amikor a polgármester az ünnepélyes kezdőlövést adta a helyi íjászok versenyén. A rendezők tudták, hogy a polgármester kezdő ezen a téren, és könnyű új nyomatok a kezébe abban a reményben, hogy ugyanis csak néhány méterre száll a nyilvessző.

A verseny résztvevői és nézői azonban elszörnyedve tanasztalhatták, hogy a polgármester üdvözlése negyven lépéssel túlrépl a száz lépésvíre felállított céltáblán, átszáll egy magas kerítésen, s aztán az emeletesen buszon csattan. Ott az üdülésen kívül szerencsére nem okozott kárt. Az ötvenhat éves polgármester szokatlanul feltett karizmának köszönhetően teljesen felgyógyult.

A tífka: sokat és a kertjében...

SZEPTEMBER 11-ÉN ÖN HATÁROZ JÖVŐJE FELŐL

Már most el kell határoznia : szeptember 11-én az urnához járulok.
Nem engedem át másoknak ezt a fontos döntést.
Nem veszem semmibe saját erőmet, hogy jövőmet meghatározzam.
Már most azt kell mondani önmagának : szeptember 11-én a Mááráchra adom a szavazatomat.
Nem pedig olyan listákra, amelyek szét akarják zuzni a Hisztadrutot!

Szeptember 11-én, amikor az urnához járul, ön határoz sorsáról. —

SZAVAZZON

המערך / חבלת המבורה הישראלית - ח"כ
EMEI Hámárách, Izráéli Munkapárt, Mápam

GOETHE FAUSTJA — ÉS A BIBLIA

Írta: Dr. TOMASCHOFF BARUCH

Két európai neves nem-zsidó emberről tudok, akik nem győzték hirdetni, hogy egész szellemi-lelki világuk, erkölcsi felfogásuk, írói énjük, politikai beállítottságuk, szóval egész valójuk forrása — a Biblia. Az egyik Sir Winston Churchill, a másik Johann Wolfgang von GOETHE. A nagy német író-filozófus legnagyobb munkája, a FAUST, a legjobb példa rá, mert ez bővelkedik bibliai vonásokban.

A Frankfurtban (1749-ben) született Goethe apja, de talán még inkább anyja, „Mutter Aja”, valóságos bűjtő a Bibliát. Anyjáról, akin meghiúsult ragaszkodással csüngött, azt meséli a költő, hogy a Bibliával a kezében aludt el minden este. Hogy még álmaiban is bibliai alakok „láncolatok, daloltak, buzdították, óva intézték”.

„Anyja is mesébe illő rajongással vette körül a fiát, a „napsugárát”. Egy 1805 március 5-én írt levelében azt mondja: „Mindenen levedlett nemesek olvasom, hanem kitárom — és Isten elé terjesztem. Ezt Chizkija próféta tanultam” (Jezsásás — 37:14).

Goethe maga pedig — amikor egy ízben súlyosan megbetegedett — azt írja egy Amália hercegnőhöz szóló levelében: „Most anyám Kedar sátraiban ül és hárfáját fűzfára akasztotta. Ez a kép abból a zsidókirályról való (137), amely leírja, hogy a bibliai fogságba hurcolt dalos leviát „Bábel vízein könyveket ejtették — és hárfáikat a fűzfákra akasztották. — s amikor kintzök dalra nógatták, ők azt felelték: „Ídegen földön, számkivetésben, hogyan dalolhatnánk Cion dalaiból?”

Ez az atmoszféra az, amelyben Németország nagy géniusza felnevelkedett, amely költői-írói működését determinálta. Ez volt a fény, amely életútját megvilágította. „A Könyvek-Könyve azért adatott nekünk”, mondja az író egy helyen, hogy annak világában éljünk, annak útjait járjuk”. Más helyen azt mondja: „Az ifjúság éveinek viszontagságai közepette, a bibliai elbeszélések a nyugalom és béke völgye volt számomra”.

A „Maximen und Reflexionen über Literatur und Ethik” című műve egész sor hasonló nyilatkozatot tartalmaz. A nem-zsidó írók általában inkább a prófétákért lelkesednek. Goethe azonban — akárcsak a jó zsidó — Mózes öt könyvét kezdte a Biblia tanulmányozását, azt tekintette a „forrásnak”, amelyből a többi könyv kivirágzott. Nehéz óráiban a patriárkákhoz „mekélt” vigaszt.

A Biblia-kritikák ellen is felemeli szavát — mert az „be akarja tenni a frissen és tisztán fel-felbuzogó örök forrást”. A zsidóság sötétjébe fojta a „Mekor májim chájim”-nak, az „élő vízforrás”-nak nevezi a Tórást.

A nevelés számára is a Bibliát ajánlja, mint „a nevelés eszközt, alapját”. Nem esoda, hogy a Szentírásban buvárkodó író a „Biblisches Studien”-jában „Salomon temploma” újjáépítésének a gondolatával foglalkozik, olyanná, hogy maga rajzolta meg annak a tervét.

„Entwurf einer jüdischen Geschichte” címet viseli ev eszméje, amelyben a zsidó történelem főbb eseményeit és vezérlő alakjait törekszik bemutatni. Ez már olyan terület, amely a nem-zsidó Biblia tudósokat nem szokta érdekelní. De talán a legmeglepőbb, hogy a „Westöstlicher Divan”-ja megírása előtt „Schreibübungen für Divan” (Írásgyakorlatok) című jegyzeteket bukkantak, ahol egyes szavak héberül vannak feljegyezve.

Goethe a Misna iránt is melegen érdeklődött. Csak két példát emelek ki. Szó szerint idézi a Pirkéj Avot azon tételét, hogy „Ne ítélj el felebarátodat, amíg nem kerülél az ő helyzetébe”. Még jellemzőbb, hogy a Misna egyik szójátékát versben dolgozza fel, amely szójáték azt akarja kifejezni, hogy a Tóra törvényei nem lánc rajtunk, hanem „szabadságot” jelent számunkra.

ÚJ KELET USA-ban

Felvilágosítással szolgáló előfizetési, hirdetési és szerkesztési ügyekben

KALMAN KAHAN
619 E. 2nd Street
BROOKLYN
New York 11218

Phone:
633-0564 633-0543

12 ÚJ KELET 1973. VIII. 10

NOTESZLAPOK

Zeév Sik fiatalon elhunyt izraeli héber költőről emlékezett meg a budapesti „Nagyvilág”

Pápan született. Izraelben halt meg tavaly Zeév Sik. Mindössze 43 éves volt. Scheiber Sándor, a budapesti „Nagyvilág”-ban (júliusi szám), állít nekünk szép emléket. Zeév Sik korai halála a vészorkák veszteségeihez sorozható. A megemlékezésből megtudjuk, hogy Sik családját, a szülőkét s hét gyermekét, köztük az örömes-terséget kitanult tizenhat éves Zeévet, Auschwitzba hurcolták. Családjából egyedül ő maradt meg. A felszabaduláskor súlyos tüdőfertőzése volt. Előbb a Tátrában keresett gyógyulást, később Izraelben telepedett meg. Tanult és tanított Jeruzsálemben. Érdekelte az archeológia és az egyik kibucban, ahogy a Nagyvilág cikke mondja, a „gyümölcsstermesztő brigád” vezetője volt. A halál akkor ragadta el, amikor a jeruzsálemi Héber Egyetem történelmi szakán tanult. A Budapestre került emlékfűzet az alapja a megemlékezésnek.

A rangos irodalmi folyóirat érthetően Sik irodalmi hagyatékát felé fordult érdeklődésével. A pápai Sik héber költő lett Izraelben. Két verseskötete jelent meg: Lájla gádol, Merhavia, 1968, és En házmán bölcshátácha, Merhavia 1971. A jól értesült Scheiber professzor azonban azt is tudja, hogy Sik hátrahagyott költeményeit most rendezik ki a „Kévs huron játszott, de

mélységekig hatolt” — mondja az értő méltányolás. Vezérmotívuma az átért nagy katalizma, amely megfosztotta övétől. Hosszu utat — egy negyedszázadot — kellett megjárnia, amíg fájdalom lírában oldódott fel. Verseivel nehéz örökséget ad az olvasónak.

A budapesti értékelésbe beilleszkedik néhány versrészlet is — magyar fordításban — Sik torzóiban maradt életművéből. A versesrészleteket Gerely Ágnes fordította. A héber — magyar versfordítások hosszútávra nyúló, de szaggatott láncolatába, új hanggal, új tehetség kapcsolódik be. Sik egyik versesrészletét, a Nagyvilág nyomán, Gerely Ágnes fordításában ide jegyezzük, a „noteszlapokra”.

Mikor apám szakállát lenyirták a fal, amely megkaput nyitott Jerikóra összedől

kozunk, mint héber — magyar műfordítóval.

ZSIDÓ MŰFORDÍTÓK PETŐFI EGYKORU NÉPSZRÚSÍTÓI KÖZÖTT

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulójára sok és szép kiadvány jelent meg. Vannak közöttük komoly tanulmányok, népszerűsítő könyvek, s Petőfi rövid, de viharos életútjának eddig ismeretlen részleteit feltáró munkák. Petőfi abban a korban élt, amikor Magyarországon a zsidók bekapcsolódtak az általános szellemi életbe. Hatása nagy volt, éppen a szabadság szellemében annyira reménykedő zsidók körében. Később költői utóéletében is jelentős szerepet töltenek be zsidók. Nem véletlen, hogy a nagy héber költő és műfordító, Avigdor Háméiri rajongott Petőfiért. Korán hozzáfogott versei héber fordításához. Kötet is illeszkedett be a héber irodalomba Petőfi leghéber versei hrvivőjeként. Amikor egyszer szóváltott, miért nem fordít Aranyt is, válasza egyszerű volt: Mert én Petőfinek és nem Aranyt fordítok lelki-rokna a magam általalkatában.

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézetnek folyóirata, a Budapesti megjelenő „Irodalomtörténeti Közlemények” (1973-1), külön számmal hódol most Petőfi em-

lékének. Szó esik a Heine — Petőfi kapcsolatokról. Külön tanulmányban foglalkozik a neves Petőfi kutató Kiss József: Petőfi verseinek egykoru fordításával. A tanulmány írója felismeri, hogy éppen a zsidók rendelkeztek Petőfi életében a tolmácsolást — közvetítést is elősegítő hasznos adottságokkal. „Többségükben német anyanyelvű zsidók (a fordítók), akik a kétyelvű városokban, Pesten, Pozsonyban, a magyart is már gyermekkorukban elsajátították”.

A magyar-zsidó kultúrtörténet számára is figyelemreméltóak Kiss további megállapításai: „A verselés — műfordítás nem az egyedül, sőt nem is a főfogalomszámuk; az irodalom és publicisztika minden ágában otthonosak; színjázi, kritikai és újságírói tevékenységükkel, a munkapárt, az ellenzéknek viszont a válaszó — Miért tud-

(Folytatása a 17-ik oldalon)

Youz Film — Arje Film bemutatja:

- ★ URI ZOHAR
- ★ JONA ELIÁN
- ★ PAUL SMITH

GEORGE OVADJA
rendező („Gurdzi”)
szórakoztató izraeli filmjében

- ★ Ráchel Fuhrman
- ★ Mose Szolo („Fischke”)
- ★ Jákob Sápira
- ★ Zise Gold
- ★ Lola Jákobovic
- ★ Jehudit Kronfeld szereplésével és
- ★ Joe Gáfri valamint
- ★ Szaszi Keset
- ★ Boáz Sárabi énekesek részvételével

KACAGÁS, SZÓRAKOZÁS, AZ EGÉSZ ÖRÖMERE

NEVEM SMIL

Rendező: George Ovadjá („Gurdzi”) • Forgatókönyv és párbeszéd: Jigál Lév Fényképész: Maurizio Continio • Helyszíni producer: Joram Ben Ami • Zene: Sájke Pájkov, Boáz Sárabi • Laboratórium: Herzlia Filmstúdió

MÁSODIK HÉT

TEL-AVIV „MOGRABI”	JERUZSÁLEM „ORION”	HERZLIA „HÉCHAL”	BEÉR-SÉVA „OREN”
BÁT-JÁM „ACMAUT”	PETÁCH-TIKVA „SÁLOM”	RISON LEClON „RISON”	

A jegyeladás megkezdődött valamennyi irodában • Meghívók és kedvezményel érvénytelenek • Színes film • Szélesvásznú

Aháron
„SIK
EGYS
Alighanem

— Hogyan
jobboldali pár-
ti-Máár-“ch”-ró

— A szétfó-
vagyon és az
koncentráció
lapelvel. Ha
a közös nevez
egységet tere
ellenzékre is s
ellenzék? Ha
kormányzás g
sége, ha az
erők szétfóra
römmel a job
sétőrekkvéséi
tul a nehezén
majd megküzd
széllitása, m
zásban. Szem
tudom, hogyan
hiszen részt v
kításában és
A Mám és a
a pártzövetség
nem megy eg
a Munkapárt
az ellenzéknek
viszont a válas
— Miért tud-

TA
LEGNAGY

— Mert az
lenlegi kormá
— komoly e
eredményeket.
szor az az ér
visszatekintek
vonní —, hogy
legnagyszerűbb
mánya a helyé
csak egy pód
gyunk, hogy
mertünk. Bizt
eredményt is
móson, nem r
retei között. P
ha a kormán
eredmények e
dasági vonatko
nünk. Teljes
széjfejlesztési

— Es a he-
rétegek közötti

— A korm
folytat. Ezen
zünk a nevel
tünk, ami es
megtehető, ho
zötti távolságo
Meg kell egyé
talános létező
ti a társadalm
automatikus r
van ugyan né
chanikus alap
tatni tevékeny
elérni a célkí
választó meg
ennek a lehet
hogy a mi o
tokkal rendel
ják az ügyek
megújul belü
ráeli választó
többség reánk
zalomról foly
vagyok, ha a b

— Van egy
új ellenzékí to
rengést eredm
nye?

— Mint n
örömmel üdv
dalán. Hogy
eredmény? Ne
cot feszültebb
vibbe is teszi
lasztók „szav
hatása lesz az

KEVE
IN
GEPKO
Nyuga
eddig m
mill hely
let szerit
mill alk
vezető v
hogy az
só sört s
innia, ha

Aháron Jádlin, a Munkapárt főtitkára:

„SIKERT KIVÁNOK A JOBBOLDALI ELLENZÉK EGYSÉGÉHEZ ÉS KUDARCOT AZ URNÁKNÁL»

Alighanem nagy nehézségeik lesznek — Nem volna jó, ha kis pártok képeznék a mérleg nyelvét a koalíciós tárgyalásokon

Irta: RÁFÁEL BÁSÁN

— Hogyan vélekedik főtitkár ur az új jobboldali pártzövetségről, vagyis az „anti-Maárach“-ról?

— A szétforgácsolt politikai erők ellen vagyok és az a véleményem, hogy az erő-koncentráció megegyezik a demokrácia alapelveivel. Ha két párt között fellismerhető a közös nevező, helyes, ha megpróbálnak egységet teremteni. Demokráciában felelős ellenszerekre is szükség van. Mikor felelős az ellenzék? Ha kilitásai vannak átvenni a kormányzás gondját. Ez pedig nem lehetséges, ha az ellenzék oldalán teljes az erő szétforgácsoltsága. Ezért üdvözölöm örömmel a jobboldali-konzervatív erők egyesítőrekeveit. Azt hiszem, még nincsenek túl a nehezén. Komoly problémákkal kell majd megküzdeniük, mind programjuk összehangolása, mind pedig személyi vonatkozásban. Személyes tapasztalatok alapján tudom, hogyan teremtdők meg az egység, hiszen részt vettem a Munkapárt megalakításában és akkor is jelen voltam, mikor a Mápám és a Munkapárt között létrejött a pártzövetség, a Máárách. Az ilyenmi nem megy egyik napról a másikra. Mint a Munkapárt embere, sok sikert kívánok az ellenzéknek az egység megteremtéséhez, viszont a választásokhoz kudarcot... — Miért kudarcot?

TALÁN AZ EGYIK

LEGNAGYSZERÜBB KORSZAK

— Mert az a meggyőződésem, hogy a jelenlegi kormány — Golda Méirrel az élén — komoly eredményeket ért el. Olyan eredményeket, amelyekre büszke lehet. Sokszor az az érzésem — olyankor, amikor visszatérek és megpróbálom mérlegelni — hogy az állam történetének egyik legnagyobb korszakába állt ez a kormány a helyén. Biztonsági téren — hogy csak egy példát említsék — Olyan erők vagyunk, hogy erről az elrettentől sem mertünk. Biztonsági téren néhány olyan eredményt is elértünk, amelyeket érthető módon, nem részletezhetek egy interjú keretében. Pusztán csak arra utalok, hogy ha a kormány a helyén marad, ezek az eredmények csak megsokszorozódnak. Gazdasági vonatkozásban sem kell szűgyenkezünk. Teljes a foglalkoztatottság, az országfejlesztési politika teljes erővel folyik.

— És a belső problémák? A társadalmi rétegek közötti szakadék? A szegénység?

— A kormány felelős szociálpolitikát folytat. Ezen belül is különös súlyt helyezünk a nevelő munkára. Mindent megteszünk, ami csak demokratikus rendszerben megtehető, hogy a társadalmi osztályok közötti távolságok ne mélyüljenek szakadékká. Még kell egyébként jegeznem, hogy az általános életszínvonal-emelkedés nem jeleníti a társadalmi osztályok közötti távolságok automatikus megszűntetését. A kettő közt van ugyan némely összefüggés, de nem mechanikus alapon. A kormány szeretné folytatni tevékenységét és szeretné minél előbb elérni a célkitűzéseit. Nem hiszem, hogy a választó megmondatlanul veszélyeztetné ennek a lehetőségét. Jól tudja a választó, hogy a mi oldalunkon komoly tapasztalatokkal rendelkező és rátermett erők irányítják az ügyeket. A mi erők állandóan megújulnak belülről. Mivel ezt jól tudja az izraeli választó, én bízom abban, hogy a többség reánk szavaz. Most ugyanis a bizalomért folyik a harc. Nos, én optimista vagyok, ha a bizalomról van szó.

— Van egy olyan vélemény is, hogy az új ellenzéki tömörülés a belpolitikában, földrendés eredményezhet. Mi erről a véleménye?

— Mint már mondtam, az egységet örömmel üdvözölöm a belpolitikai élet területén. Hogy földrendéshez hasonlítható az eredmény? Nem hiszem! A választási harcot feszültebbé, izgalmasabbá és talán elvívőbbé teszi — ez lehetséges. Hogy a választók „szavazási szokásainak” milyen hatása lesz az eredményre, azt nem tudom.

KEVESEBBET SZABAD INNI A NÉMET GÉPKOCSI-VEZETŐKNEK

Nyugat-Németországban az eddigi megengedett 0,13 promill helyett a legújabb rendelkezés szerint legfeljebb 0,08 promill alkohol lehet a gépkocsivezető vérében. Ez azt jelenti, hogy az autósoknak még két korsó sört sem szabad után meginnia, ha vezetni akar.

Akadnak olyan szavazók is, akik viszolygva fordulnak el a nagy párttömböktől. Most, három hónappal a választások előtt, nem tudok jóslni. Csak remélhetem, hogy a választó inkább a mi pártzövetségünket tünteti ki bizalmával, mint a jobboldali szövetségét. És azt is remélem, hogy nem alakul ki olyan helyzet a választások után, amelyben a kis pártok képezik majd a „mérleg nyelvét”, s tőlük függ majd, hogy végső fokon milyen lesz a kormány képe...

— Mire gondol pontosabban?

INKÁBB A KOALÍCIÓN BELÜLI

KISZOLGÁLTATOTSÁGTÓL FÉLEK

— Egyik állandó és konstruktív szövetségünk, a Vallásos Nemzeti Párt vezetői kijelentették, hogy nem vesznek részt a következő kormányban, ha nem rendezzük törvényes úton a „Ki a zsidó?” problémáját. Ezt a követelést nagyon veszélyesnek látom, mert nem veszi figyelembe a különböző zsidó áramlatokat — a konzervatívokat, az ortodoxokat, a reform-zsidókat —, illetve ezen áramlatokhoz tartozók közötti különbségeket. Egyszerűen nem veszi azokról tudomást. Vagy vegyük a másik koalíciós partnerünket, a független liberálisokat. Ők is fellephetnek azzal, hogy a következő kormányban való részvételük feltétele ez, vagy az. Nos, ahhoz, hogy ne legyen kiszolgáltatva a koalíciós partnereink szélsőséges követeléseinek — erős többségre van szükség.

Meg kell mondanom, engem jelenleg jobban aggaszt, hogyan határozzuk majd el magunkat a koalíciós partnereink túlzó követeléseivel szemben, mint hogy mi lesz a jobboldalon, az új tömörülésnél.

— Mi a helyzet a Munkapárton belül? Gondolja, hogy áthidalhatók a különbségek Pinchász Szápir és Mose Daján között?

— Mindenekelőtt meg kell mondanom, én büszke vagyok arra, hogy pártunkon belül különféle nézeteket valló emberek juthatnak szóhoz. Tettem is egyet-mást annak érdekében, hogy a nézetkülönbségek nyilvánosságra jussanak. Szerintem ez megegyezik a demokrácia elveivel. Ugyanakkor hozzá kell fűznöm, hogy megvan a közös nevező is pártunk tagjai között, amelynek alapján mégis egységesnek tekintjük önmagunkat.

— Részleteznél, mit ért közös nevező alatt?

— Mindenekelőtt azt, hogy a jelenlegi vonalakat nem hagyjuk el, amíg alá nem írjuk az arabokkal a békeszerződést. Ezt közvetlen békétárgyalásoknak kell megelőzni. Másodsorban — az 1967 előtti határokat véglegesen lerombolt határoknak tekintjük. Harmadsorban — olyan országot akarunk, amelybe a zsidó lakosság abszolút többséget képez. Negyedsorban — Izraelnek olyan, stratégiaiilag biztosított határookra van szüksége, amelyek önvédelmi szempontból tökéletesen megfelelnek. Ezek a határok lehetővé teszik, hogy a tiráni öbölben megvédjük a szabad hajózáshoz való jogainkat — a Szináj újbóli elfoglalása nélkül.

— Hogyan képzeli el az arabokkal való békét?

— Jól tudjuk, hogy a békeszerződés aláírása után az izraeli nagykövét nem adja át megbízólevelét másnap Kairóban az egyiptomi elnöknek. Azt is tudjuk, hogy egyelőre nem rendeznek izraeli társas-kirándulásokot a piramisokhoz. Mi hajlandók vagyunk ilyen formális kapcsolatok nélkül is megkötni a békét az arabokkal.

— Mi a véleménye a területeken való földvásárlásról?

DAJANNAK EBBEN NINCS IGAZA?

— Ebben a vonatkozásban szerintem el kell utasítani a hadügyminiszter követelését. Nincs szükség arra, hogy magánemberek számára engedélyezzük a földvásárlást a területeken. A közösség szempontjából fontos tervek végrehajtásához való földvásárlásokat az Állami Földhatóság tökéletesen elláthatja. A hadügyminiszter nagy híve ugyanakkor a területek gazdasági fejlesztésének. Ebben a kérdésben a pénzügyminiszter is egyet ért vele, legjobb tudomásom szerint.

— Elképzelhetőnek tartja, hogy Daján a választások előtt kiválik a Munkapártról, mert követeléseit nem teljesítik?

— Nagyon remélem, hogy erre nem kerül sor. Mose Daján a Munkapárt vezető tagja és mint hadügyminiszter maradéktalanul bírja pártunk egészének bizalmát. Azt remélem, hogy Daján részt vesz teljes súlyával és erejével a választási harc-

ban és a következő kormánynak is tagja lesz.

— Van egy olyan vélemény, amely szerint a jobboldali tömörülés megalakulása Daján helyzetét erősebbé tette a pártban.

Igaz ez?

— A kettő között nincs semmi összefüggés.

— Mikor tudjuk meg, hogyan állították össze a Máárách Kneszet-listáját? Lesznek-e új nevek a listán? Milyen összetételű lesz a kormány?

— Még nem láttunk hozzá a személyi kérdések tisztázásához. Erre van idő. A Munkapárt, illetve a Máárách jelölő-bizottsága, tekintetbe veszi az összes lényeges szempontokat — például azt, hogy minden törzs megfelelő képviselőhez jusson a listán —, s annak összeállítása körültekintő munkával történik. Ami a kormánylistát illeti, azzal kapcsolatban még ennél is kevesebbet mondhatok. Legfeljebb annyit, hogy remélem, az új kormány megalakítója a Máárách listavezetője, Golda Méir lesz.

— Ljova Eliáv képviselő saját külön választási propaganda-akciót vezet. Mi erről a véleménye?

NEM TILTJA A

SZERVEZETI SZABÁLYZAT!

— A párt szervezeti szabályzata nem tiltja meg a propagandának ezt a formáját. Ugyanakkor ha megkérdőznék — nem ajánlanám elvbarátainknak, hogy aláírásgyűjtéssel toborozzanak híveket maguknak. Azt akarja Eliáv, hogy nézeteit vitassa meg a pártprogramot előkészítő bizottság. Erre majd sor kerül. Eliáv képviselő azt hiszi, hogy új módszert fedezett fel a pártban belüli erők aktivizálására. Ebben nem értek vele egyet.

— Mi a véleménye arról, hogy egyre több „barnok” kapcsolódik be a politikai életbe?

— Örülök, hogy olyan emberek, akik életükben sok-sok esztendő áldoztak fel a biztonság védelmére, most a politikai életben dolgoznak tovább. Annak is örülök, ha a tudomány, a művészet, az irodalom területén dolgozó emberek is több érdeklődést mutatnának közéleti kérdések iránt.

— Az új jobboldali tömb nem kötelezi-e a Munkapártot bizonyos taktikai változtatásokra?

— Nem hiszem. Én mindig a Gáchában látom a legnagyobb rivális politikai értelemben. Remélem, hogy a választások előtti politikai harc rövid lesz. Még a kezdeténél vagyunk. Ugy tervezük a felvilágosító munkát, hogy velünk szemben egy nagy ellenzéki tömb áll.

— Nem építenek önök a kellenél jobban arra, hogy az izraeli választó konzervatív s arra szavaz most is, akira négy év előtt szavazott?

— Erre nem építünk. Mi azt feltételezzük, hogy a választó ismeri és értékeli a Máárách eddigi eredményeit, ezért szavaz újra a mi listánkra.

— Ön megmarad a választások után is a párt főtitkári posztján?

— Egy éve és egy hónapja ülök itt, bár nekem hosszabbnak tűnik az eltelt idő. Korai lenne arról beszélni, hol dolgozom majd a választások után. Jelenleg csak egy feladat van. Fokozni akarom az izraeli választó bizalmát a Munkapárt iránt.

KÜLVONVELEMÉNY

BOURGIBA ÉS TÁRSAI

Irta: KÁRMEL JOCHANÁN

Unom Bourgibát. Rettenesen és nagyon unom. De talán még sokkal jobban unom azokat a honfitársakat, akik nagy komolysággal hajlandók nap mint nap foglalkozni olyan rettenesen fontos dolgokkal, mint, hogy Bourgiba hajlandó-e tárgyalni Izráellel, vagy sem, és ha igen, akkor milyen feltételek mellett. Szerintem ennél még az a probléma is sokkal fontosabb, hogy például szükség van-e építési nyilvános utcai illemhelyet Dimona egyik mellékutójában, vagy sem.

Igaz, hogy Bourgiba még mindig az értelmesebb és a szimpatikusabb közé tartozik az arab politikusok között. Persze csak akkor, ha az einsteini alapokon állunk — abból indulunk ki, hogy a világban minden relatív, és méginkább relatív minden a politikai világban. Tehát ha valaki Tuniszt kormányozza — egy olyan országot, amely Boumediene Alzériája, és Gádáfi Libiája közé van beékelve —, akkor nem szabad vele szemben olyan igényekkel fellépni, mintha országa Belgium és Hollandia szomszédságában terülne el.

Bourgiba francia kultúrán nevelkedett politikus. Nem szélsőséges, és vérontás nélkül került hatalomra. Biztosan nem lehet összehasonlítani Gádáfival, vagy Boumediennel, másrészt nem állja ki az összehasonlítást az európai politikusokkal sem. Ugy látszik, senki sem vonhatja ki magát a környezete hatása alól, és az utóbbi években, ahogy Bourgiba vénül és többet beteg, mint egészséges, országa és annak közállapota is egyre jobban kezdenek hasonlítani a szomszédjához.

Ma már ott tartunk, hogy Tuniszban annak rendje és módja szerint, diktatúra uralkodik, az elnök személyét pedig a legprimitívebb személyi kultusz övezi. De hát ez a tunisziak baja és nem a miénk. Eszem ágában sincs bárkinék, nálunk Izraelben azt a jó tanácsot adni, hogy avatkozzon be a tunisziak dolgaiba, viszont éppen ezért nem tudom, milyen fontossága van annak, hogy Bourgiba mit gondol a mi ügyeinkről.

Amikor először felmerült a hír, hogy Bourgiba hajlandó tárgyalni velünk, már akkor sem voltam meghatódva. Tegyük fel, hogy ténylegesen létrejöttek volna ezek a tárgyalások. Akkor mi történt volna? Semmi. Izraelnek nincsenek közös határai Tuniszszal, sőt még vitás problémái sem. Tárgyalni azzal érdemes, akivel van miről. Tegyük fel, hogy az izraeli delegátus valamilyen dologban, ami már önmagában is valószínűleg, megegyeztet volna Bourgibával. Ennek nem lett volna semmilyen jelentősége, hiszen Bourgiba nem képviseli azokat az országokat, amelyekkel Izraelnek nagyon is van miről tárgyalnia, de nem akarnak tárgyalni velünk.

Azonkívül végre-valahára azt is megtanulhatnánk, hogy komolytalan dolgokat nem kell halálosan komolyan venni. Elejétől fogva nyilvánvaló volt, hogy Bourgiba egyáltalán nem akar tárgyalni velünk. Az egész akciónak csak egyetlen oka volt. A beteg tuniszi elnök, — mint egy szerepből kikopott vén színész —, keresi a rivaldafényt és mindent megtesz annak érdekében, hogy a világsajtó foglalkozzon vele. Ilyen téren mi, izraeliek igazán jó emberek voltunk és gondoskodtunk arról, hogy Bourgibának öröme legyen.

Hogy Bourgibának nem volt tárgyalni-valója velünk, arra bizonyíték is akad. Abban a pillanatban, amikor nálunk pozitív viszhangzót kapott, máris visszafojtott, és a legabszurdabb feltételekkel állt elő. Pé-

dál, hogy a tárgyalások alapja az UNO 1947-es határozata legyen. Vagyis, amikor Izrael a Szezi-csatornától a Chermonig terjed, akkor Bourgiba arról akar tárgyalni velünk, hogy adjuk vissza Nahariát, Beersévat, és Jaffát az araboknak. Annymira persze még Bourgiba sem szent, hogy ne tudná, ez még viccnek is gyenge.

A „legszórakoztatóbb” az volt, amikor végül is Bourgiba bejelentette, hogy Tunisiz csak akkor fogja elismerni Izráelt, ha az visszatér az 1947-es határokhoz. És ha nem, akkor mi lesz? Akkor Tunisiz nem fog elismerni minket...

— Ugye milyen rémes?

Sajnos mi, izraeliek elmulasztottuk felhívni Bourgiba elnök ur szíves figyelmét arra, hogy a nemzetközi jog és a szokásoknak megfelelően, Izraelnek semmi szüksége sincs arra, hogy Tunisiz elismerje. Éppen megfordítva. Tunisiz szorul Izrael elismerésére, bár illő szerénységgel azt is heismernem, hogy a tuniszi állam is fenn tud maradni az idők végtelenségéig a mi elismerésünk nélkül.

De kísérleljük meg a nem komoly dolgok, komolyan venni és vizsgáljuk meg, miért Tunisiz szorul a mi elismerésünkre és nem fordítva. Az állítás mellett rengeteg bizonyítékot lehet felhozni és egyet sem ellene. Elsősorban Izrael tizenkét évvel régebbi állam, mint Tunisiz, és a dolgok rendje szerint a régebbi államok ismerik el az újakat, és nem az új államok ismerik el az összes, már előttük létezőket. Másodsorban — én ugyan az UNO-t semmilyen formájában nem veszem komolyan, de Bourgiba szeret az UNO-ra hivatkozni —, tehát érdemes a tuniszi bölcs figyelmét felhívni arra, hogy amikor Tunisiz felvették az UNO-ba, Izrael annak már régen tagja volt, sőt Tunisiz felvétele mellett szavazott.

Szerintem már ez a tény is bizonyítéka annak, hogy Izraelnek ugyanolyan mértékig van szüksége arra, hogy Tunisiz elismerje, mint mondjuk Norvégiának és Ausztráliának.

Ha viszont eltekintünk a dolog jogi és formális részétől és a politikaira korlátozódunk, akkor még groteszkebb a dolog. Ebben ugyanis szerepe van a hatalmi tényezőnek is. Mondjuk, hogy Lichtenstein régebbi ország, mint a Német Szövetségi Köztársaság, mégis van valami jelentősége annak, ha a nyugatnémetek elismerik Lichtenstein függetlenségét. Viszont ez esetben a valóság még sokkal inkább Bourgiba ellen szól. Ha Izráelt és Tuniszt összehasonlítjuk, akkor illő szerénységgel meg kell állapítanunk, hogy mi vagyunk a nagyobbak, a fontosabbak, az erősebbek és a gazdagabbak a két ország közül. Mi vagyunk azok, akik esetleg valamit nyújtani tudunk Tunisznak, ők viszont nem lennének kéne-sek nekünk nyújtani semmit. Micsoda fölösleges szófecsérlés tehát egyáltalán törődni azzal, hogy a tunisziak elismernek bennünket, vagy sem.

Azt hiszem, hogy a különböző jelentéktelen és koldusszegény afrikai államokkal szemben is ott követte el a hibát Izrael, amikor azt az érzést keltették bennük, hogy mi „nehécek” vagyunk, tehát ők szívesen megtesznek nekünk, ha kapcsolatokat létesítenek velünk. Ha kezdetől fogva megmagyaráztuk volna, hogy mi segítünk nekik és nem fordítva, akkor sok csalódást megtakarítottunk volna. Ehhez azonban egy kissé több természetes önbecsülésre lenne szükség a külpolitikánkban. Ezen a téren talán hiányzik a külpolitikánkból egy kis „szábrechucpa”.

Párizsi irodalmi levél

ÓDA EGY HALOTT ANYÁÉRT

Jacques Zibi: „Ma”, Mercure de France kiadó, Párizs

A fiatal, tuniszi zsidó író harmadik regénye a „Ma”. A szerző nevét már ismerjük, ugyanis két korábbi műve, a „Requiem pour un survivant” 1968-ban és a „Cinquième singe” 1970-ben jelent meg.

A három regény közül a legkiválóbb az „Ma”.

Miről is szól ez a mű? Egy mondatban így fogalmazhatnánk meg: Óda a halott anyára emlékére.

A tuniszi táj, a haza, az otthon, a család melegét idézi fel a szerző, szagzott balladái tömörséggel tömönatokkal.

Annyórló ir úgy, hogy sir az olvasó is. Végigkíséri az olvasót a város nyugtató forgatagja a kórházig, ahol az ápolónők rövid válaszaiból már a közelgő véget érezzük. Egyszerű történet. Talán azért olyan szívememerkelő, mert mindannyiunkban fellelevenedik a halál gondolata és akinek még él az anyja, szinte még fájóbban olvassa ezt a könyvet.

A fiú lelkeben leperregnek az anyával együtt eltöltött évek, a

gyermekkor, a szép zsidó lány, a lázas készülődés pészachara, az anyja kezének érintése forró homlokán, az első tífus, a bármicová.

Az emlékek szinte mozaikként beleépülnek a rohanó, mindennapi életbe. Jelen és múlt, az élő és halott anyja ott lebeg Jacques Zibi sorai közt.

Sirva követjük lelkiutját, s életrekellett anyját mi is szívéinkbe zárjuk.

Forrai Eszter

HÉMETORSZÁGI LEVÉL:

Hitler feltámadása

muló divat vagy politikai veszély?

Írta: SURÁNYI IMRE

A Harmadik Birodalom bukása után a komolyabb német történészek egy darabig kerültek a vele való foglalkozást. Golo Mann professzor, Thomas Mann fia, amikor kénytelen volt tollára venni nevét, csak így jelezte: „H”. Ma pedig a könyvek özöne jelenik meg róla, a pályáját tárgyaló filmek és szindarabok nem kis sikerrel futnak mindenfelé, s hangja, a feledhetetlen, a lemezek százszázalékosan kerül az otthonokba.

A vezető nyugatnémet magazinok (Spiegel, Stern) folytatásos sorozatban ismertetik életét. A téma aktualitását miben bizonyítja jobban, mint hogy a legnépszerűbb televízió-adás, a milliók által hallgatott vasárnap déli Fröhshoppen, műsorára tűzte, s egy kerekasztal-beszélgetésen nemzetközi tekintélyű újságírók vitázták meg a hitleri come-back egyedülálló jelenségét.

Legyünk tárgyilagosságok. A Hitler-rezszansz kimutathatóan nem Németországból indult ki, más nemzetiségű nyugati üzletemberek fedezték fel benne az üzleti lehetőséget. De ez a tárgyilagosság további megállapításra kötelez. Az is igaz, hogy Hitler feltámadását saját országában eddig sem morális okok akadályozták. 1945 májusa legyőzött és nem meggyőzött népet talált a romok között. Annyi bizonyos, hogy huszonnyolc évvel halála után, minden vele kapcsolatos megnyilatkozás biztos üzlet. A Hitlerrel szülő könyvek a nemzetközi bestseller-listák élén haladnak.

A partit a Führer elvesztette, de nevét, ugy látszik, nem lehet kiradirozni a történelemből.

A kortársat, aki már régen kalapja mellé tűzte, hogy emberi dolgokon ne csodálkozzék és legfeljebb Magret felügyelő büntügyi esetei hozzák izgalmába, itt cserbenhagyja bölcsessége. A név, amely annyi év után is ott dobog magányának minden percén, most kulturális attrakció lett és milliók figyelnek rá, mint hajdan. Használ-e, hogy tudjuk: ami élt, félént a szavaiból kiáradó emocionális hangzása kerítette hatalmába a mein Volkot, most, pedig jobban odahallgatnak a szavak értelmére is? Elárultnak érezzük magunkat és a hányinger kerülget. A mi gyomrunk túl kényes-e, vagy pedig a világ emésztőrendszere nincs rendben?

Nem szölok itt személyes és jövővetlen kárainkról, ennnyit ez a téma nem ér-

demel meg. „A mi sebeink senkinek ugy nem fájnak, mint nekünk”, írta egykor a rebelis magyar főúr. Hozzátehetne volna: senkinek ugy és senkinek addig. Ettől függetlenül azonban bizonyos, hogy a könyv és törvény népe hagyományosan magas mértéket alkalmaz. Tiszteletreméltóan makacs illuziója, hogy morált hajszól a történelemben. Pedig az emberi nem története, nem különb, mint tárgya, az ember. Feledékeny, fecces és szenzációra éhes. Aki ennél többet vár tőle, menthetetlenül összezuhanó dijakra.

A Hitlerrel való szembesülés első fázisa, a megszeppenült némaság, hamarosan elmúlt. A „még neve is oltassék ki az emlékezetből”-hangulata különben is csupán a jobbik körében talált átmeneti otthonra. A többiek csak levegőt vettek. Nemsokára sergestül jöttek az élménybeszámolók. Beszámolt mindenki, aki ott volt, és aki ott volt, az természetesen nem helyeselte, tanui is voltak erre: a felesége meg a kutyája. Az igazi ellenállók kicsiny csoportja régen a föld mélyén pihent, vagy nem kívánt részt venni ebben a nagyönis vegyes körben. A sorban ezután a metafizikusok és a lélekbuvárak következtek. Az előbbiek Hitlerrel páratlan dimenzióju gonosztevőnek bélyegezték, a sátn történelmi megtestesítőjének. Az utóbbiak családjának krónikájából, magatartási reakcióiból pszichikai terheltséget elemeztek ki, kisebbségi érzéseiből és elfojtásából a betegség meglevél állították ki számára. Ezek nyomába lépett az újmarxista magyarizók népes csoportja. Számukra Hitler a monopolkapitalizmus közvetlen terméke, a nagytőkés és junker érdekek engedelmis kiszolgálója. A valóság náluk is végtelmen elszegényedett, az élet sokrétűsége helyére a dogmák és fordítékek léptek.

A követők serege és az egész hallgató meg beleegyező nép, az egyes irányzatoknak megfelelően, erkölcsi, vagy pszichikai labilitásból állt, a történelmi materializmus vulgáris magyarizációját pedig a vesélyezettett helyzetű kispolgárság képezte a rendszer fő támaszát. A komoly, valóban tudományos Hitler-munkák száma a multban a könyvtárnyi irodalom ellenére minimális maradt.

A zóta sok víz folyt le a Rajnán. Németország lakossága nagyrészt kicsérrelőtt. Ma már javakorabeli — 44 éves — ember az, aki a hitleri rend-

szert fénykorában, 1939-ben 10 esztendő volt. A hóhérok és kisebb-nagyobb segítők pedig a nyugdíjhatáron vannak, vagy családai házuk kertjének mélyéről szemlélik az eseményeket. Az előbbieknél hiányzik az közvetlen élmény és vele a büntudat, az utóbbiak pedig lassan kiesnek a dolgok intézéséből.

A németek hovatovább elforgultságnak tekintik, hogy az ő búneik különleges helyet foglalnak el a világ ítélőszéke előtt, a világ pedig a friss tömegbűnök özönében eltompult a régebbiekek szemében. Ugyiszólván minden óra újabb gonoszságról ad hírt. Egész városok lekasabolása, milliók éhhalála és hatalmas tömegek kiűzése, napjaink elmaradhatatlan kísérője lett. Az emberi sziv vagy meghasad tehetetlenségében, vagy

hozzászokik ezekhez is és süketté lesz. Hitler pedig bevonult a negatív történelmi nagyságok sorába a Dzsingisz kánok, Attilák és Napóleonok közé. Az utóbbinak a franciák elfelejtették az orosz hadjáratot, s azt, hogy generációk életét tette tönkre céltalan háborúival, s megmaradt tetteiből Jena, Auszterlitz, Olaszország és Egyiptom meghódítása. Az Invalídusok templomában pihenő Bonaparte ma a nemzeti glórie megtestesítője. Ugyanígy a mai világ németjei megtanulják most, hogy a Führer egy gonosz időben nemzete döntő többsége számára a reményeséget jelentette. „Meggzúntette” a munkanélküliséget, „küzdött” a békeszerződés ostobaságai ellen és egy futó pillanatra „magasra emelte” hódításaival népe zászlaját. Égbekiáltó bü-

neit, mily nehéz leírni ezt, valószínűleg „arányosítja” az idő, mert a németiség, amely nem tud elszakadni tőle, kénytelen megszépiíteni pályáját, hogy élni tudjon vele.

A történelem páratlan ironiája, hogy a Hitler ellen fellépő polgári és katonai személyeknek mostohább sors jut osztályrésül. A július 20-i évforduló alkalmából, így írt az egyik nagy német hetilap az összeesküvés áldozatairól: „Bizonyos, hogy egyszer egy évben gondolunk rájuk, de egy nemzet számára, amely nem éppen gazdag szabadsághősökben, ez nem tulságosan sok”.

A braunau világyugotató azonban marad a németeknek most már minqvégig, aki volt. A késői nemzedékek is kénytelenek lesznek így nevezni: „Unser Hitler”.

MUNKÁCSIÁKKAL CARACASBAN

Több mint egy emberöltő óta éltek Izraelben népes családommal, de ugyiszólván sehol nem jártam a nagyvilágban.

Most aztán családom elhárta, különösen az egyik unokám, hogy el kell mennem világot látni. A szót tett követte és megváltották a jegyemet Caracasba, Venezuela fővárosába, hogy ha már kilépek kis otthonomból, kedves unokahogomat látogassam meg, Lövi Hankát és családját. Na és természetesen a Munkácsról elszármazott barátaimat és ismerőseimet.

Ugy látom, nem mindenki van ugy, mint én a régi hazáival. Sokan, s talán a legtöbben, kivették lelkükből a régi hazát emléket is. Én nem, én akármire járok, mindenütt Munkács van. Sokan, s talán a legtöbben, kivették lelkükből a régi hazát emléket is. Én nem, én akármire járok, mindenütt Munkács van. Sokan, s talán a legtöbben, kivették lelkükből a régi hazát emléket is. Én nem, én akármire járok, mindenütt Munkács van.

Alighogy megérkeztem, azon az emlékezetes péntek reggelen Hanka hugomhoz, szölt a telefon egyfolytában és jöttek, jöttek a régi, kedves személyek, egy emberöltő távlatából. Olyan sokan hívták meg magukat, hogy hugomnak ketté kellett osztani a falalkozást, így aztán két csoportban kényelmesebb volt a viszonlítás, meg a társalgás. Elsősorban a Munkácsról és környékéről elszár-

mazottak voltak a vendégek, de sokan jöttek Budapestről, Miskolcra és más helyekről oda-került rokonok és barátok is.

MAGYAR-ZSIDÓK CARACASBAN

Kérdésemre, hogy hogyan kerültek mindnyájan éppen Caracasba, elmesélték, hogy a deportáció után egyedül álltak a világban, család nélkül, élettárs nélkül, vagy még mint fiatal gyermekek, árván, elhagyottan, s nem tudták mit tegyenek az életükkel. A bátrabbak hamarabb elindultak a világba, s ha valahol azonnal sikerült elhelyezkedniük, — mert ilyen is volt — odahívták rokonaikat és barátait. Ez történt velük is. Caracas gyönyörű nagy város, ma több mint két millió lakost számol, s abban az időben, a második világháboru után, sok munkalehetőséget tudott nyújtani az új bevándorlóknak. Mindnyájan szépen elhelyezkedtek, vállalkozásaik, gyáraik vannak. És családjuk, gyermekeik, akiknek jórésze egyetemmel végző, a tudományos pályára megy. Nincs ott semmi baj, csak...

És ez a „csak” nem is olyan egyszerű. A galut, az még galut, még ha ilyen szerencsésen alakul is. És főleg, ha van, bárucl. Hátsón két csoportban kényelmesebb volt a viszonlítás, meg a társalgás. Elsősorban a Munkácsról és környékéről elszár-

Megdöbbenő eseteket meséltek nekem. Hogy egy chásid zsidó fia nemrégiben beházasodott egy görög-katolikus püspök családjába. Egy másik meg egy katolikus miniszter leányát veszi el. A zsidó szüők igyekeznek leányukat korán férjhez adni, nehogy később azok később keresztény fiukba szerezzenek bele. Nagy gondok ezek az ott élő zsidók számára. Igaz, vannak fiatal egyetemisták, akik Izraelbe jönnek tanulmányukat befejezni és nagy részük itt is marad.

A ZSIDÓ ÉLET

A kedves Thanyi Ági angol tanárnő és vallásos zsidónő vezetett el a caracasi vallásos zsidó iskolába, ahol a tanítás héber. Két fegyveres őr áll az iskola előtt, amelynek ablakait sűrű rácsvédli, s automatikusan záródó vasajtó vezet az épületbe. A gyermekek éppen ékezténél voltak, őriási, nagy teremben. Hallom, hogy semmilyen élelmiszert nem engednek bevinni a gyermekek által, mert ugye, nem tudni, otthon ki koser, ki nem.

Megmutatták a Bné Brit épületét is, ugy hallom, ott rendezik a fiatalok is az ünnepélyeket. A titkár beszél héberül, s panaszkodott, hogy nincs elég összeköttetésük Izraellel. Több fiatal kelene jöjjön hozzájuk Izraelből.

Gyönyörű templomuk van a caracasi zsidóknak, de csak nagyünnepkor imádkoznak benne. A mellette levő kis imaházban viszont naponta van minján. A rabbi ott van egész nap a templomban és azt mondják, nagyon komolyan veszi a hitközségi dolgokat. Nagy tisztelettel beszélnek róla hívei.

Barátaim elvittek városnézésre is. Láttam a híres zsidó utcát, a San Bernardinot. Ott van az egyetlen zsidó mérszárék, és két zsidó iskola. Minden ház hermetikusan van zárva. Kérdésemre elmondták, hogy nekik is megvannak a saját „folytatása a 17-ik oldalon)

THE ISRAEL
PHILHARMONIC
ORCHESTRA

Alapította: BRONISLAW HUBERMAN Zenei tanácsadó: ZUBIN MEHTA

38-İK ÉVAD

12

BÉRLETI HANGVERSENY,

TEL-AVIV

BÉRLETÉK FEIJJTÁSA: 1973 augusztus 19-én, vasárnap kezdődik az I. P. O. irodájában Mann Auditorium, Bengoff utcai bejárat, naponta 10-1 és 4-6. pénteken csak 10-1.

KÉRÉSEK UTI BÉRLETÉKRE VONATKOZÓLAG: új bérletek ügyében az I. P. O. irodájához lehet fordulni, 1973 augusztus 19., vasárnaptól.

BŐVEBB RÉSZLETEK AZ ÉVI PROSPEKTUSBAN

amelyet megküldtek a bérletőknek.

1	Zubin MEHTA karmester	Rudolf SERKIN zongoraművész
2	George SINGER/Shalom RONLY-RIKLIS karmesterek	Claudio ARRAU zongoraművész
3	Abraham KAPLAN karmester	Stella RICHMOND, szoprán Mira ZAKAI, mezzo-szoprán Menasse HADJES, tenor Misha LITMANOV, bassz-bariton The Tel Aviv Philharmonic Choir vezényel Stanley Sperber
4	Paul PARAY karmester	Eliahu THORNER, oboa Richard LESSER, klarinet Mordchai Reichtman, bassoon Meir Rimon, kürt Uri SHOHAM flóta
5	Peter MAAG karmester	Janos STARKER csellóművész
6	Lawrence FOSTER karmester	Yehudi MENUHIN hegedűművész
7	William STEINBERG/Dietrich FISHER-DIESKAU karmesterek	Alfred BRENDEL zongoraművész
8	Werner TORKANOWSKY karmester	Chaim TAUB Moshe MURVITZ hegedűművészek
9	Antal DORATI karmester	Mindru KATZ Ilan ROGOFF zongoraművészek
10	Raphael KUBELIK karmester	Nikita MAGALOFF zongoraművész
11	Zubin MEHTA karmester	Itzhak PERLMAN hegedűművész
12	Zubin MEHTA karmester	Vladimir ASHKENAZY zongoraművész

A SÁRGA VESZEDELEM

JAPAN INVÁZIO AZ EURÓPAI PIACOKON

(TIME). — Egyes kétségbeesett európai üzletemberek azt panaszzák, hogy a japánok nemcsak vesznek és eladnak az európai piacokon, hanem egyszerűen ellopják azt. Felvásárolják Európa műkincseit, lemasolják a divatját, elszállítják nemes borait, telivér lovait, sőt magát a kulturális örökséget is. Egy európai gazdasági hetilap fedőlapján egy agresszív japán „szuperember” elleneszenes karikatúrája figyelmeztet a sárga veszedelemre. Alessandro de Tomaso olasz motorkerékpár gyáros megdöbbentéssel vette tudomásul, hogy Honda most saját gyárat épít Olaszországban és azt panaszozza, hogy „Itália egy kigyót táplál a keblén”. Egy közvéleménykutatás, amelyet a japán kormány megbízásából Angliában hajtottak végre, azt mutatta, hogy a megkérdezett angolok 37 százaléka „barátságatlan orszagnak” tekintti Japánt. Egy Tokióban élő svéd üzletember szerint, „a japánok nagyon udvariasak, de ha lehetőségük nyílik rá, megeszik az embert reggelire”.

A különböző európai kereskedelmi szervezetek tele vannak panaszkokkal. Egyesek megszakították üzleti tárgyalásaikat a japánokkal, mások felháborodással itélik el a japánok taktikáit. Az Európai Gazdasági Közösség illetékes szervei tanulmányozták a „dömping” vádakat (áruccikkek árának a piacrabóba a piac meghódítása céljából). A japán elektronikai ipar térhódítását a Benelux államokban a Philips társaság ideiglenesen megakadályozta, egy hosszadalmas tárgyalás után, amely, mint azt a Philips szóvivője megjegyezte, „egyáltalán nem volt barátságos”. Az olaszok továbbra is rendkívül szigorúan ellenőrzik a japán árubehozatalt.

Röviden, a nyugati világ és Japán között folyó gazdasági háborúnak most Európa a csatateré.

MIILLIÁRDOS AKTIVA

Az elmúlt évek során az európai árukvitel Japán felé lassan növekedett. Annál gyorsabb volt a japán export üteme ellenkező irányban, az Európai Közös Piac felé. Míg a japán kvitel Nyugat-Európába eddig éventénként 25-30 százalékkal emelkedett, 1973 első négy hónapjában 40 százalékos emelkedést regisztráltak.

Ez főleg az acél, autók, irrodagépek, optikai és elektronikai berendezések. Csupán az elmúlt évben 368.025 japán autót adtak el Európában — 69 százalékos emelkedés az előző évhez képest. A japánok meghódították a motorkerékpár piac 28 százalékát és a tape recorder-piac 48 százalékát Olaszországban, a fényképezőgépek 50 százalékát Németországban és a kis elektronikus számológépek piacának 74 százalékát az egész Európai Közös Piacon.

JAPAN GYÁRAK ÉS VÁLLALKOZÁSOK EURÓPÁBAN

A japánok már nem elégednek meg az ügynökösködéssel, gyárakat, építkezési vállalatokat és bankkedelmségeket alapítanak Európában. Amikor az olaszok elhatározták a Taranto-környéki hatalmas állami acélművek kibővítését és a Velence melletti Breda hajógyár modernizálását, japán mérnökökhöz fordultak technikai tanácsért. Dánia és Svédország japán technikai és pénzügyi segítséggel építi meg a hid-és alagút-összeköttetést az Oresund szoroson keresztül (500 millió dolláros vállalkozás). A British American Tobacco Co. 200 millió dollár befektetéssel a hatalmas amerikai Gimbel Brothers áruház részvénységének megvásárlását tervezi, de a tranzakció jelentős összegét japán pénzemberek finanszírozzák.

Lényegében véve az történt, hogy Japán hatalmas — 16 milliárd dollárra rugó — külföldi valutatartalékát csak most kezdi konstruktív külföldi vállalkozásokba fektetni. Innen a nagy reméltet az európai igazgatósági szobákban, ahol attól tartanak, hogy „Japan R.T.” a nagy mummus, csillapíthatatlan étvágyával előbb-utóbb felfal minden nagyobb üzleti lehetőséget a kontinensen.

Eddig a japánok hazai gyártmányú áruccikkeit exportálták. De rövidesen számottevő gyárosok — és munkaadók — lesznek Európában.

Shunichi Atohe, a Mitsui (az egyik legnagyobb japán kereskedelmi vállalat) amerikai fiókjának igazgatója, a japán gyárak nagymértékű elszaporodására számít az elkövetkező évek során Európában. Kollégája, a Mitsui londoni fiókjának vezérigazgatója becsülése szerint, a japán tulajdonban lévő, vagy ellenőrzés alatt álló európai üzemek száma 1975-ben elérheti az ötvenet, 1980-ban pedig a kétszázat. Ezeket a gyárakat japán igazgatósági személyzet fogja

irányítani, de európai alkalmazottainak száma a jelenlegi ötezzerről, két éven belül 50.000-ra, a nyolcvanas évek elején pedig „sokszázezerre” szökhet fel. Összehasonlításképpen: az amerikai General Motors ez idő szerint 121.000 európai foglalkoztat a Közös Piac kilenc országában.

HOL ÉPÍTSEK FEL JAPÁN EURÓPAI FŐHADISZÁLLÁSÁT?

Kenkicsi Miyazaki, a Mitsubishi nagy japán kereskedelmi konzern madridi fiókjának igazgatója, úgy véli, hogy „Spanyolország lehet az ugródeszkánk az egész Földközi tengeri térségben, beleértve Afrikát is”. Első lépésként máris felavattak egy japán kulturális központot Madridban.

De a fő célpont természetesen a Közös Piac, 255 millió főnyi lakosságával és robusztus 841 milliárdos nemzetgazdaságával. Nyugat-Németország, amely a múlt évben 986 millió dollár értékű japán árut importált, Japán legjobb vevője a Közös Piacban. De Nyugat-Németország munkaerőhiányban szenved és a japánok bőleszen tartózkodnak attól, hogy jelenlétükkel a kelletnél jobban komplikálják a helyi problémákat.

Japán legfőbb gyártási erőfeszítése a nyugat-európai piacon Britanniából és Belgiumból fog kiindulni, ebben a sorrendben. Britanniát, amely Japán második legjobb vevője az EKG-ban (818 millió értékű áruvásárlás a múlt évben), liberális adókedvezményeket nyújt a japán befektetőknek és azt az európai nyelvet, amelyet inkább értenek. Belgium főelőnye központi fekvése és viszonylag stabil munkaviszonyai, amit Nagy-Britanniáról nem lehet elmondani.

A japán főhadiszállás fontossága: meataláni azt a stratégiai pontot, ahonnan legkönnyebb áthatolni az EKG falán. Nyilvánvaló ugyanis, hogy ha a japán áruccikkeit a Közös Piac egyik államában gyártják, akkor vámmentesen, import-megszorítások nélkül mozoghatnak Európában és elkerülik az ellenállást, amelybe a Japánból érkező áruccikkek kirakodása ütközik egyes európai kikötőkben.

Sony például úgy oldotta meg ezt a problémát, hogy egy 16,2 milliárd dolláros üzemet, épített fel a gazdasági válságban szenvedő dél-walesi bányavidéken. Ez a gyár az év végén 300 főnyi személyzetet fog foglalkoztatni (közöttük 12 japán igazgató és mérnököt) és havonként 10.000 tévé-készüléket produkál, amellyel ellátja összes képviselőit Britanniában és később a Közös Piac államaiban.

Hasonló üzemek felállítását máris tervbe vették Franciaországban és Nyugat-Németországban.

Ennek ellenére a japán jelenlét Európában távolról sem közelíti meg az Egyesült Államok, vagy akár Nyugat-Németország gazdasági tevékenységének méreteit. Számítások szerint az európai japán ösztöbefektések — jelenleg mintegy 300 millió dollár — 1980-ig 8 milliárd dollárra fognak felszökni. Ez az összeg messze elmarad az Egyesült Államok nyugateurópai befektetéseiének piaci értéke mögött, amelyet hozzávetőlegesen 80 milliárd dollárra becsülnek, s amely évi 20 százalékos rátával emelkedik. (Nyugat-Németország befektetése a nyolc európai szomszédállamban jelenleg 3,2 milliárd dollárra rug és éventénként 11 százalékkal emelkedik.)

FÉKTELEN KÖLTEKEZÉS

Egyébként a japán gazdasági invázió Európában kétirányú közeledés. Az újzadag japánok ugyanis fékteleen módon költenek a kontinensen.

Genben például a japánok sorbaállnak a Pathek-Philipp gyár elárúsító osztályán, hogy egy 5000 dolláros szuvenir-karkötő-órát vásárolhassanak kedvezményesen áron. Franciaországban a japán üzletemberek a bordeauxi szőlőterek sorát vásárolták fel és az egész termést egyenesen Japánba szállítják. A nagy európai árveresekben, ahol a műkincseket verik dobra, az agresszív és készpénzzel rendelkező japán üzletemberekkel ugyszólván lehetetlenség konkurálni.

A londoni Jockey klubban általános megdöbbenést keltett, amikor egy japán vező 150.000 fontért elvitte Alvát, Agha khán hímest, 3 éves versenyrisipját. Ugyanez Londonban, a híres Christie csarnok tavasz nagy kiállításának csaknem fele japán kézre került. Igy Renoir egyik portréjéért (Madame Mithourard) 393.750 dollárt és Renoir egyik pasztel-szkeccsért (Deux Fillettes aux Chapeaux) 126.000 dollárt fizettek.

És aztán ott vannak a turisták. Két évvel ezelőtt a tokiói kormány megszűntette a valutakorlátozást (addig a japán utasok csak 1000 dollárt vihetnek magukkal külföldre), s azóta a japán nemzeti légitársaság rendszeres európai vonalain 40 százalékkal emelkedett a forgalom. De a charter-járatokkal együtt, a japán turisták főmegforgalma 100 százalékkal emelkedett az

elmúlt két év folyamán (300.000 utas). Az eredmény: Európában japán érdekltségű szállodák épülnek.

DÜSSELDORF ÉS LONDON

Manapság már minden fontosabb európai város rezidens japán lakossággal rendelkezik. A kontinens legnagyobb „bennlakó” japán üzleti közössége Düsseldorfban él, ahol mintegy 2500 japán tart fenn saját lakást, főleg az elegáns Oberkassel-i villányegyben. A düsseldorf-i japánok saját klubbal rendelkeznek és egy elemi iskolát tartanak fenn, amelynek 200 tanulója van. A belvárosban egy sokemeletes kereskedelmi központ felépítését tervezik, amely a japán gazdasági aktivitás egyik legfontosabb gyújtópontja lesz Nyugat-Európában.

De, mint a háború előtt, Japán európai pénzügyi fővárosa ismét London lett. Közel 4000 japán üzletember lakik családjával Londonban és környékén. Ezeknek 70 százaléka kizárólag gazdasági információk begyűjtésével foglalkozik. Londonban saját klubjuk van a Chelsea negyedben, és 10 japán vendéglő japán személyzettel. Rövidesen saját kórházuk is lesz japán orvosi személyzettel.

Társadalmi szempontból azonban nem könnyű a helyzetük, különösen Angliában, ahol az utóbbi időben erősen „szines-elvessé” hangulat uralkodik és nagyon kevés a kommunikáció a japánok és az angolok között. A gyermati időkből visszamaradt fehér fölnyérzet egyébként számos helyen érezhető még Európában. Ez a tény bizony mérsékelte int a japán terjeszkedési ambíciókat. A japánok tisztában vannak azzal, hogy terjeszkedési lehetőségük korlátozott Európában, de úgy érzik, hogy a határvonalat még nem érték el.

A Toyota autógyár, amelynek eladási hálózata ma már csaknem minden nyugateurópai államra kiterjed, 1964-ben 2114 kocsi, 1972-ben 162.841 kocsi adott el a kontinensen. De Tsunoo Moriya vezérigazgató tudja, hogy az export-ráta ütemét mérsékelni kell, mert a tulnagyi siker elleneszes reakciókat váltana ki. Egyébként az európai autógyárosok máris erőlyesen védekeznek a konkurencia ellen. Egyes alkalmazottak, amelyeké eddig „extra” számítottak fel, ma ben foglalatlanok az európai kocsik standard áraiban. Az európai kocsik karbantartási szolgálata „ügyencsák” feljavult. Ebben az értelemben, jegyzi meg Moriya, „a japán konkurencia csak a fogyasztókat javát szolgálja Európában”.

Bajtársak ha találkoznak

Írta: RÖSSEL MORDECHAJ

Izrael európai származású polgárai szeretnek találkozni egykori barátjaikkal, szinte keresik milyen indoklással lehet találkozásokat rendezni. Ezért olyan sürűek az egyes „Landmannschaft”-ok rendezvényei, az egykori mozgalmak tagjai is szívesen jönnek össze, hogy az érettségi találkozókról ne is beszéljünk.

A napokban némi újítás jött létre a baráti találkozók már sablonossá vált sorában: a lugosi 17-es gyalogezred 1949-es év-folyamának zsidó „újoncai” találkozót a Kármel egyik kerthelyiségében. Harminc-négy év után.

Nem egy nemzedék mult el azóta, hanem egy egész világ változott meg. Akik átvészelték a zsidó történelmek leghehangosabb időszakait, elkerültek a földgömb minden részére, de legtöbbször Izraelben él. Egyik kereskedő, a másik kibucnyitk, sofőr, vagy orvos, építkezési vállalkozó, úszómester, tehénész, vagy hivatalnok.

Miután túlesünk a találkozós első izgalmainak az élményén, kezdődnek a visszaemlékezések.

— Emlékeztek Radaku örmesterre? — kérdi Glázer Matyi, aki Braziliából jött „körülnézni” — hogy tudott verni, rugni.

Kiujlnak a már elfelejtettek vélt emlékek szíllipje. Hogyan vásárolták meg az akkori korrupt román hadsereg naposait káplártól, egészen ezredesig, hogy a szatmári Katz milyen ügyesen építette ki özszekeztetéseit az élet-halál felett uralkodó ezredparancsnokokkal, akik fejenként ezer lejért háromheti szabadságot adott.

— És milyen jó fiu volt a Vámos, aki még nem volt kész orvos, de az ambulancián dolgozott és minden zsidó katona rendelkezésére állt.

A beszélgetés minduntalan visszatér a verésre, kegyetlenségre és a nehéz helyzetre, amely osztályrészre volt a zsidó katonának, ha nem volt pénze.

Szinte akaratlanul a mára terelődik a beszélgetés.

— Ki hitte volna akkor — kérdi Bányer Anti, egykori főszakácsunk, jelenleg Kéfar Glückson kibuc tagja —, hogy valamikor lesz zsidó hadsereg, amelyben hasznosíthatjuk a Lugoson tanultakat?

Ettől fogva Izrael hadserege képezi a beszélgetés tárgyát, hiszen a jelenlevők java-része részt vett Izrael egyik-másik, egyesek pedig annak minden háborújában. Lugos, a 17-esek, Raduku törzsozrmester, mintha sosem létezett volna és órákon át más, közös, vagy egyéni dolgok kerülnek elő. Laturun, Szináj, Mittle, Golán, Jeruzsálem és mások.

Miután mindannyiunk kora az 50-60 között mozog, szinte természetes, hogy katonai fiainkról is szó esik.

Egyik elmondja, hogy fia milyen kommandó egységénl szolgált a kifulladászó háboru idején, a másik pedig arról szól, milyen nehezen sikerült a fiának többszáz lejöl között benmaradni a légiaderő selejtezőjében.

Bányer Anti, a szakács, szinte lekiestnylően szól közbe:

— Nekem két fiam szolgál a légiaderőnél, mindkettő százados, olyan bravurokat hajtottak végre, hogy azokról még a feleségemmel sem beszélgettünk. De azért olyan jó, puha fiuk, mint a vaj. Ha elrepülnek a kibuc felett, husz méterrel a lakásom felett huznak el, és a jel, hogy erre jérrátak.

Pedig ezeket nem rugdosta senki, mint bennünk, mondják szinte egyszerre Glanc Majsi és Simon Ernő.

Későre jár már az idő. Hüvös szél fúj a tenger felől és a régi bajtársak szedelőzködnék. Nehezükre esik a bucsuzkodás, akár teljes éjszákán át együtt maradnának nemcsak azért, hogy a 17-esekről beszéljenek, hanem, hogy újra, tizedszer, század-szor is visszatérjenek a szinte hihetetlen csodára, hogy az egykori lugosi bakáknak, a kigunyolt és megtaposott zsidóknak, akik csak konyhai, raktári, vagy zenekari beosztásra lehettek használni — ezekben fiaik másoda katonák —, ha erre szükség van.

Jól esik ez a beszélgetés, mert rehabilitációt, elégtételt nyújt nemcsak a 34 évvel ezelőtli rugásokért, hanem hosszú évszázadok megcsufolásáért.

Ezért rendezük majd meg jövőre is ezt a találkozót, amelyre már most meghívjuk a 17-es zsidó katonák fiait is.

KIÁLLÍTÁS

JERUZSÁLEM
IZRAELI MŰKÉZŐ MŰZEUUM — Douglas Huelber munkái — Slovo Koveren szobrai — Zsidó élet Marokkóban — „Formalakitási bevezető” — Erec-jiszraeli pénz-érmék az i. e. negyedik századból napjainkig — Picasso és környezeté — Az ifjúsági szarmarbani hátk alkotásai — Rendkívüli tárlat: „Csomagolt part” — Christo javaslata a Sydney melletti „Little bay” kiképzésére.
ROCKEFELLER MŰZEUUM: — Beszédese feliratok.
JIPAT (Óváros, Zsidó negyed, Mispel Ládach 45) — Izraeli és külföldi festők munkái.
CAVTA KULTURKUB (Hámelech George u.) — Arnon Elnat festményei és vázlatai (augusztus 13-ig).
DIPLOMAT SZALLÓ — Sydney — Lugasi grafikai munkái (augusztus 10-ig).
KIS KEPTAR (Salmon 27) — Rut és Chanán Gidor művészi szögnyelji szövegei, festményei és egyéb munkái (augusztus 16-ig).
BEJTAN HAOMANIM (Művészek Pavilonja, Smuél Hámádig 12) — A jeruzsálemi festők szervezte új tagjainak kollektív bemutatkozó tárlata.
ICCY (Nemzetközi Ifjúsági Kulturközpont, Emek Refaim 12/a) — Különböztetés nepek gyermekeinek rajzai.
SCHAZT KEPTAR (Schatz 4) — Művészeti portrék: Ghidí More, Arichá, Bezem, Ticho, Litvínorszki, Levánou, Teffer, Simon, Pinchász és Rottmann munkái (augusztus 18-ig).
DAGUS KEPTAR (Abu Tor, Ejn Rogel 11) — Avi Ájas festményei (augusztus 18-ig).
BEJT HAHISZTADRUT — Ráfiel Mosevill festményei.
NORA KEPTAR (Ben Máimon 9) — „Nyári tárlat”.
BEJT MAÁJAN KEPTAR (Ejn Kerem) — Modern „Makondé” szobrok.
MŰVESZTUDIÓ (Ejn Kerem) — Gávril Kóhen festményei.
RINA KEPTAR (Herzl 90/a) — Műgyűjtők kollektív és modern grafikai munkái.
HÁMERKÁZ KEPTAR (Hámécek 4) — Neves izraeli festők alkotásai.
TEL-AVIV
VÁROSI MŰZEUUM — Saul király fasor 29-29)
Jakov Agám Kinetikus munkái — Joan Miro grafikai munkái (meghosszabbítva).
— Modern japán festők lenyomatái — Kiállítás az állandó egyetemtemplomból.
HÉNA RUBINSTEIN PAVILION (Társzát fasor 6) — Simon Avni festményei (augusztus 11-ig meghosszabbítva).
MUZEUM HAAREC — MUZEUM VÁROSI
ÜVEGMŰZEUUM — Európai üvegholmik a renesszánsztól a 19. századig.

ISRAELI KEPTAR (Israels 21) — 64 fiatal izraeli festő kollektív tárlata.
BLATTMANN KEPTAR (Chiszn 5) — Nyári tárlat: ismert izraeli festők munkái.
JODAF KEPTAR (Dizengoff 190) — „Nyári tárlat”. Ismert izraeli festők és szobrászok munkái.
LIM KEPTAR (Beu Jehuda 170) — Feja Kimehi olajfestményei.
MÁBET KEPTAR (Gordon 31) — Eliszáf Barszuk festményei.
ROSENFELD KEPTAR (Dizengoff 137) — Izraeli festőművészek állandó kiállítása.
FÜLÖP-SZIGETI NAGYKÖVETSEG (Hé Bóijjar 14) — Fülöp-szigeti művészek és népművészek.
VÁROSI KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázal Arie 14) — Menáchem Chá-lij festményei (augusztus 9-ig).
STERN KEPTAR (Gordon 22) — Jánkel Adler olajfestményei, akvarelljei gúsalai és vázlatai.
ROOZ KEPTAR (Hásóvá 1) — Nyári tárlat: ismert hazai művészek Itográfiái.
HADASSZA „K” (KLATSKIN) KEPTAR (Frug 33) — „Nyári tárlat”: Izraeli és francia festők és szobrászok munkái.
JUDEA KEPTAR (Ben Jehuda 123) — Hermann Lipót, Fábán, Bálint, Szász Endre és más ismert európai, továbbá izraeli festők munkái.
GALERIA „2” (Jaffa, Óváros, Mázal Dágim 10) — Chájá Schwartz festményei.
REISS-COHEN KEPTAR (Szávjon) — Picasso, Dalí, Chagall, Matisse, Gauguin, Renoir és más nagy mesterek grafikai munkái.
RIEBENFELD KEPTAR (Plaza hotel) — Ismert izraeli festők és szobrászok munkái.
WESTON KEPTAR (Hájarikon 260) — Reggie Weston akvarelljei.
MODERN MŰVESZETI KEPTAR — (Jaffa, Óváros, Mázal Dágim 4) — Festmények és grafikai munkák (kiállítás az állandó gyűjteményből).
MŰVESZET KEPTARA (Alchárizi 9) — Kizárólag papírra festett képek és vázlatok (a képzőművészek szervezte tagjainak állandó kereskedelmi bemutatója).
HAIFA
TENGERESZETI MUZEUM — Állandó kiállítás.
NÉPRAJZI MUZEUM (Arlozorov 19) — Portugál népművészet.
GÖRTÖNETI MUZEUM (Hátisbi 124) — Az ősember harci és vadász szerzőmál — magánszűjtemény).
A HADITENGERESZET ÉS A HÁAPÁLA MUZEUM (Allenby 204)

A haditengerészeti bemutatkozó KIBUC KEPTAR (Dov Hoz 25) — Dov Heller (Nirim) festményei (aug. 13 — szept 8).
BEJT CHAGALL (UNO-fasor 24) — A festők és szobrászok szervezte hawaii helyesportja 18 új tagjának kollektív tárlata (augusztus 6-ig).
B. ZIV KEPTAR (Cárfát út 76) — Tehjá Bít Oren akvarelljei.
RAMÁT GÁN
GALERIA „5” (Rámát Chén, Kármel 5) — Amnon, Eljá és Béri festményei.
PETACH-TIKVA
JAD LEVANIM EMEKHAZ — Bruria Gáás festményei (emléktárlat).
CHOLON
MŰVESZETI MUZEUM (Choma Umedgál 41) — Nica Levin, Burch Schattén és Dávid Chászdáj festményei.
VÁROSI MUZEUM (Rámát Jozsef, Sztruzfa 2) — Ahuva Topp festményei.
RAMÁT HASARON
ORDAN KEPTAR (Szokolov 52) — Ismert izraeli festők munkái.
KFAR SZABA
IFJUSÁGI KULTURKÖZPONT — (Geula u.) — Simon Lévi olajfestményei, akvarelljei és vázlatai.
HERZLIA
SCHLEIFER KEPTAR (Szokolov 31) — Ismert izraeli festők, köztöltük Koszognéi Jozsef, Rodán István, Smuél Katz, Jóchánán Szimon, Avniél, Mula Ben-Chájim és mások munkái.
KÉSZARIA
MŰVESZETI KEPTAR (az Ásatások területén) — Jigál Tumarkin szobrai és vázlatai.
MODERN MŰVESZETI KEPTAR (a Citadellában) — Avri Ocháná olajfestményei (augusztus 18-ig).
KÖZPONTI MŰVESZETI ÉS IRODALMI KEPTAR (az Ásatások területén) — Harry Araten akvarelljei — Niel Goldfine vázlatai (augusztus 26-ig).
EJN HOD
KÖZPONTI KEPTAR — Kollektív plasztikus művészeti tárlat.
CFAT
MŰVESZNEGYED — Sámuel Pálmó olajfestményei, akvarelljei valamint szénvázatai (állandó tárlat).
MŰVESZNEGYED — Jiechák Frenel (Frenkel) estményei (állandó kiállítás).
HÁZAREA
BEJT WILFRID ISRAEL — Jóchánán Ben Jakov (Házorea) retro spektiv tárlata: festmények és szobrok (szeptember 8-ig).
ÁSDOT JAKOV
URI ÉS RÁMI EMEKHAZ — Emlektárlat és jubileumi kiállítás franciáországi zsidó művészek festményei, szobrai, porcellánmunkái és gobelinjei (augusztus 4-ig).

A fesztivál b

Gary

— Közreműködő a Kibucok

Gary Bert...
kája, s karme...
te ismertté...
mostani mon...
tárbutban, a...
kielégítő, elő...
bi jobb meg...
raterejével és...
töri magát m...
dályon. Bevez...
szabadbeli sz...
a terem meg...
rokk-pompái...
m két szelér...
főuri entrády...
A. U. Bosk...
1960-ban a...
tűntették ki...
írta, mikor...
harmóniák...
európai áram...
eni. A töred...
letek sokasá...
Bertini, aki...
tatta, most is...
ta. — Nagy...
tűnt utána A...
bemutatása. E...
egy aszkétik...
fónia nagyme...
Mozart hí...
jubilat”-nak...
van der Sne...
jával der Snel...
mint a „jubil...
jával. Kell...
de éppon en...
radt adósunk...
A Bertini...
Stravinsky 19...
totatlanul le...
volt. Abban...
még nem h...
templomi hag...
mentum és a...
mutakozott...
nak három...
ta, az 1-ben...
gyves feizete...
ban a 150-ik...
latin fordítá...
ében.

Az 1. rész...
tő-fuga, s...
meg a szolár...
től mentete...
Isten dicső...
3-ik tétel, a...
hálaadó ének...
Ives zenekari...
„Laudate do...
háromszor is...
écs templomi...
akárcsak a...
ez csak foko...
tatát.

Egy tanu...
Stravinsky, A...
Anserl hang...
lik, hogy a...
teljes, szenved...
a mű 2-ik té...
külöztük is...
naevban jár...
dorához a...
melvnek ösz...
kellert, hogy...
Nagyon jól...
talmal énekk...
helyét a Rád...
tívi vezetése...
álv.

(Folytatás a...
tackjaik”, tal...
rosszabb, me...
rablóbándák...
hát rács, vagy...
réna-berezend...
keznek ellenül...
Csodás par...
lákkal, hosszú...
utakat, ahol...
nincs, mert fö...
lött, sőt emel...
szelik a város...
modernebb t...
tötták meg. O...
nének ilyen ut...
A város k...
Szokol Bone...
Sikunt épít...
villákkal, park...
Ami a leg...
engem, főleg

ZENEÉLET

A fesztivál bőség-szarujából

Gary Bertini a Rádió-zenekarral

— Közreműködik a Zámir Choral N. Y. és Boston, a Rinát, a Haifai Kamara-kórus és a Kibucok Egyesített Énekara — Szólista Nelly van der Spek (szoprán)

Gary Bertini a jövő embere. Hatalmas dinamizmusa széles látókörű műsor-politika, s karmestri tehetsége máris világszerte ismertette tette nevét. S ha olykor, mint mostani monstre-műsorában a Héjchál Hátárbutban, a kivétel nem is volt egyformán kielégítő, elárulta rátermettségét a későbbi jobb megoldásra. Mert acélos akaraterejével és ambíciójával idővel keresztlíri magát minden stilusbeli probléma-akadályon. Bevezetőül Giovanni Gabrieli 16. századbeli szerző „Canzone”-ját hallottuk, a terem négy részén felállított kórusok barokk-pompájával suározni. Előtte a pódium két szélén felállított rézfúvó-kar (5-5) főúri entrádával szolgált hozzá.

A U. Boskovits „Cantico di málaot”-ját 1960-ban a Filharmonikusok I. díjjal tüntették ki. Abban az átmeneti korban írta, mikor a keleti dallamok, ritmusok, harmóniák sajátos világát a legmodernebb európai áramlatok keretébe akarta beilleszteni. A töredékes feldolgozás a zenekari ötletek sokaságával nyer egységesebb jellegű. Bertini, aki annak idején a művet hemtattta, most is nagy megértéssel tolmácsolta. — Nagyon fölélességes műsor-tölteleknél tűnt utána Anton Bruckner „150. szoltár”-a bemutatása, kórusral és szoprán-szólvál, egy aszkétikusnak érdeketlen műve a szimfónia nagymesterének.

Mozart híres motettáinak „Fuxst-ote, jubilate”-nak szólistája, a holland Nelly van der Spek narókájával, vagy, frizurájával tökéletesebb mozarti képet nyújtott, mint a „jubilate” tündöklős koloratur-áriájával. Kellemes hang és kulturált előadó, de éppen ennek a műnek ragyogásával maradt adósnak.

A Bertini-műsor kimagasló eseménye Igor Stravinsky 1930-ban írt, de mai napig változatlanul lenyűgöző „Zsoltár-szimfónia” volt. Abban a periódusában írta, mikor még nem halt ki lelkesből a pravoszláv templomi hagyomány, de már az ő-testamentum és a görög mitológia varázsa is mutatkozott rajta. „A Zsoltár-szimfónia”-nak három tételét Dávid-zsoltárokról írta, az I.-ben a 38-ik, a 2.-ban a 39-ik egyes fejezeit, az utolsóban teljes egészében a 150-ik zsoltár szövegét dolgozta fel latin fordításban, akárcsak „Oedipus rex”-ében.

Az I. rész ismerős előítélet. A 2-ik két-főző, s arról szól, hogyan hallotta meg a zsoltárénekest az Ur, aki végveszélytől mentette őt meg. Egyik szakaszában Isten dicőitől szóló zsoltárszöveg hangzik el. — A 3-ik tétel, a lesterjedelmesebb, melyet egy hűlőadó ének vezet be: viharos, szenvedélyes zenekari közjáték után a nagy kórus „Laudate dominum”-a, misztikusban halk, háromszor ismétlődően monoton, ő-bizánci templomi ének. Nincs fokozás benne, akárcsak a pravoszláv istentiszteletekben, s ez csak fokozza belső feszültségét és áhítatát.

Egy tanulságos összehasonlításban a Stravinsky, Ansermet, Igor Markevics és Anserel hanglémez-felvételét között, kiemelik, hogy a lenyűgözőbb, nyersebben erőteljes, szenvedélyesebb maga a szerző volt a mű 2-ik tételében. S ha ezt teljesen nélkülözhetik is most Bertini előadásában, úgy azonban járulhatott kissé tartózkodó modorához a sok helyről verbuvált kórus, melynek összefogása minden figyelmét le kellett, hogy kösse.

Nagyon jól hangzott ez az egyesített, hatalmas énekkar, s nagyon jól állta meg a helyét a Rádiózenekar is Bertini szűgesztív vezetése alatt.

KÉT VILÁGHÍRŰ HEGEDŰSÜNK: PERLMAN ÉS ZUKERMAN

— Mozart estje a Héjchál Hátárbutban — Bertini csak Kamara-Együtesét kölcsönözötte ki a két prominens művésznél, ő maga a nézőtérre hallgatta előadásukat, amint a sors kifürkészhetetlen rendeltetése folytán Pinchas Zukerman vonóját nemcsak hegedűjének remek megszólaltatására, hanem a kamara-együtes vezénylésére is használta fel. Már külföldön is megette, épp oly mérsékelt rajongást váltva vele ki, mint nálunk... Főképp nagy önálló számába, Mozartnak nem folytatóságos előadásra szánt, hanem egy lakodalmis ünnepségen részletekben játszott „Haffnerszerenád”-jába tört be fejsejze...

Annál nagyobb élvezetet szerzett a két pompás hegedűs előbb Mozart kevésbé ismert alkalmi, de elragadó ötletekben bővelkedő „Concertone”-jában, K. 190, két hegedű- és zenekarra írva. Kiemelkedő élményt nyújtott Jichák Perlman a G-dur-verseny (K. 216) andalítóan átszemelt, gyönyörűen hangzó és izig-vérig Mozart szemléltet sugárzó előadásával. Mily könyved bájjal szőlt a zárórondó kecses tanc-téma és a törökös tritória, s mennyi kedély sugárzott Perlman játékából!

MUZEUMI KONCERTEK

Az eseményekben gazdag Fesztivál egyik legszebb és legmeghatóbb ötlete a külföldön élő prominens fiatal izraeli művészek „egybegyűjtése”, sorozatos fellépése a Tel Aviv Múzeumban. David Bar-Ilán zongora-estijéről már megemlékeztünk, most, a sorrendet megkerülve a hétfőn délután ott koncertező Daniel Ađni (Haifa, 1951) feltűnő tehetségét eláruló zongora-koncertéről kell megemlékeznem. Feltűnő volt műsora különböző szakaszaiban mutatkozó egymástól roppantul eltérő egységese: ez a külföldön tanult, ott élő és hangversenyző fiatal művész mindenképp roppantul gazdag kedélyvilágával kapott meg. Nyugtalan és szeszélyes volt emellett Beethoven nagy Ász-dur-szonátája, s Brahms nagyon színesen elgondolt Haendel-variációi. Viszont ragyogó színességgel, és sok fantáziával játszott Debussy-darabokat, gazdag, dinamikus árnyalásokkal és technikai fölényvel. Nem kevésbé markáns vonásokkal játszotta Prokofjev 3-ik szonátáját, komoly rátermettséget árulva el a mo-

dernebb zenére. Minden bizonyonnyal kitűnő Bartók-előadó is lehet. Mostani sok kiegyensúlyozatlansága, gatlásai és szervi hibái ellenére is nagyrahatott tehetség benyomását keltette, aki belső, lelki megszárdulása után bizonyára sokat fog még hallatni magáról!

Nem tartom ezzel szemben indokoltnak Pina Salzman zongoraestjének beiktatását a Fesztiválba, — műsora semmiesetre sem indokolta, annak kivételét pedig semiben sem multa felül az általa megszokott friss, kissé felületes, tetszetős sablont. Miután a zeneirodalom sorompóit 50 évre visszamenőleg lezárta műsoraiban, a nagy ritkén ötlesterüen felbukkanó hazai szerzők is idegenek maradtak számára. Főképp, ha oly szerencsétlenül húzza ki a plánetát, mint most Mordecháj Szerer „Sofiloquio” c. darabjának „világ” bemutatóját.

Az egykor oly jelentős hazai szerző a zongorával mit sem tud kezdeni: üres akkordok halmozódnak darabjában, egy-egy híg lírai epizódját megszakítva, — a bal-kéz pedig tanácstalanul ismételteti ugyanazt a szegényes frázist. — S amellet művésznőnk sem adta vissza intencióit: két utolsó tételének jelzése: „agitato” és „energico” —, aminek nyoma sem volt az egyöntetű tempóban és hangerővel játszott előadásban.

Kitűnően játszotta régi műsorszámai közül Liszt h-moll-szonátáját. Milyen kár, hogy Pina fejlődése 10-15 évvel ezelőtt elakadt s nem került sor ilyen nagyvonalú Liszt-előadás folytatására...

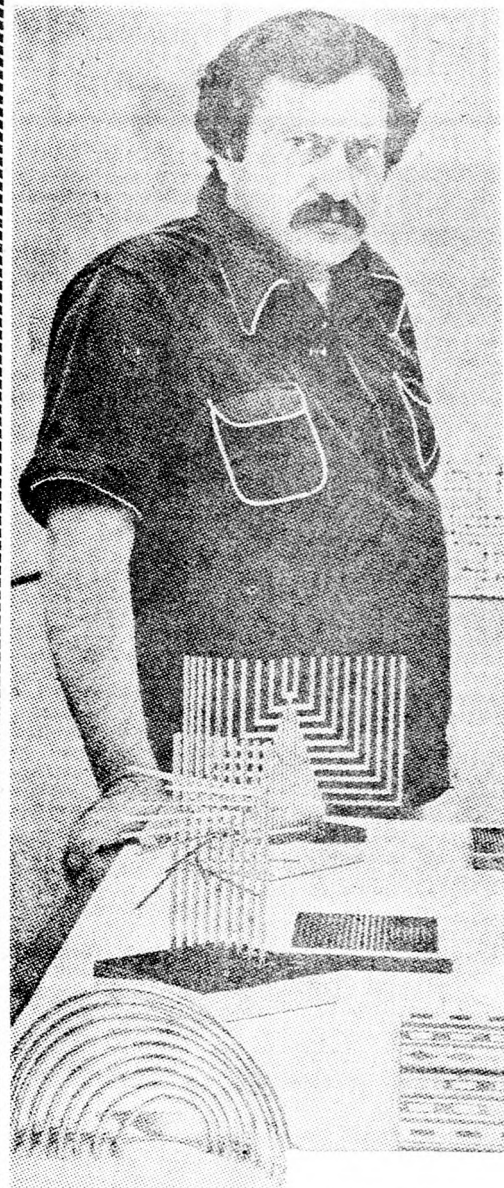
A „régi” Szerer Joszi Civoni, (Tel Aviv, 1939) külföldön élő kitűnő hegedűsnek muzeumi koncertjén neki ajánlott és általa 1955-ben bemutatott szóló-szonátájával volt elsőrendűen képviselve. A két tételből: bevezetés és egy barokk chaconne-ből álló darab merészen modern, erőteljesen felépített, nagy technikai készséget igénylő mű, melyet fiatal vendég-művésznők bravurosán adott elő, s remekelt Bartók szóló-szonátájával is.

A Múzeumban hallhatunk egy kiváló fiatal csellista-tehetséget is: Jehuda Hanani (Jeruzsálem, 1944) koncertjét. 1964-ben Isaac Stern fedezte fel s indította el külföldi útjára, melynek folyamán nagy mestereknél tökéletesítve tudását, a nyugati államokban máris igen jó nevet szerzett magának. Teljes joggal: melegen zengő, salaktalanul tiszta tónusa, mely muzikalitása és — olykor feltűnően Casals hatású eláru-ló előadó-modora ezáltal ott engedte teljes szépségében érvényesülni, hol kísérője és társa, Jonatan Zak nem hengerelte le a zongora teljes masszív súlyával. Így csak a Boccherini-szonátát élvezhetjük maradéktalanul, melyben a zongorára csak alrendelt kísérő szerepe jut. Szerették volna Jehuda Hananit zenekarral is hallani, s reméljük, máskor erre is sor kerül majd.

PATAKI LÁSZLÓ

Jákov Ágám — világmárka

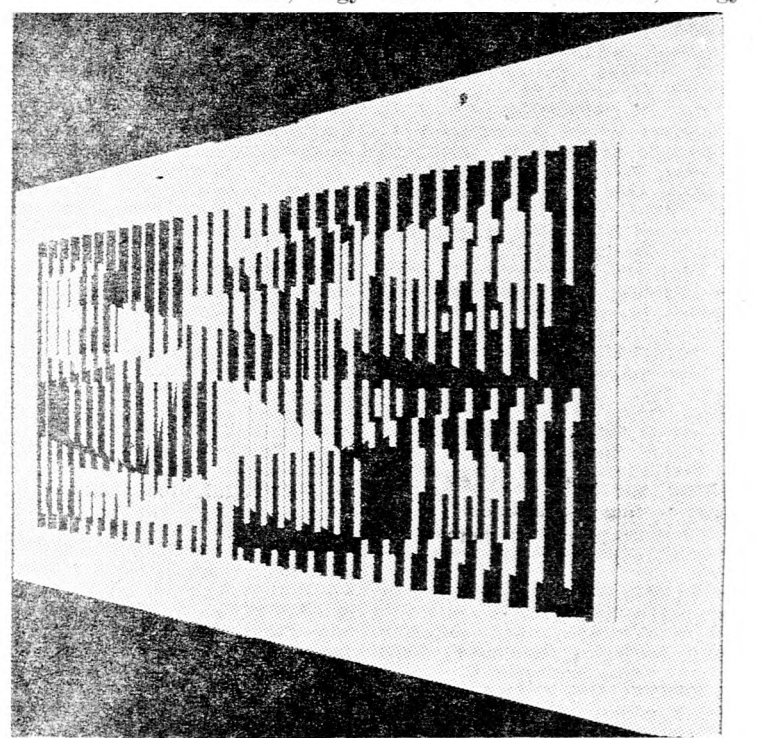
— Tel-Aviv Múzeum, Saul Hámelech fasor —

ÁGAM A SZOBRAI MAKETJEIVEL

HODOLAT

J. S. BACHNÁK

Akkor irtunk először a tel-avivi kiállításról, amikor a ma 45 éves Rison Lecion-i születésű festőművész első kísérletét tette, hogy kilépjen a két-dimenziós képből a harmadik dimenzióba. Emlékszem világosan, nagykomolyan magyarázta, hogy „az a köralku festmény lehet háromdimenziós is” és szemléltetően is megmutatta, amikor egy lapot felemelt a kettős lapú képből. A meglepetés nem maradt el. Azóta Ágám megvalósította elképzeléseit, behozonyította, hogy nagykaliberű alkotó művész és gondolkodó ember. „A 1963-as, Sao Paulóban tartott nemzetközi kiállítás Izraeli képzőművészei magáról a néhány művész között, akik az izraeli színekben futottak”, ott volt Jákov Ágám is, mint festő és szobrász.

Képei és szobrai teljesen új hozták a biennalera: a konvencionális, statikus kifejezés helyett, a mozgást mutatták a térben és időben, az élet sokoldalúságát változatos dinamikus képességet. Amikor egyazon időben párhuzamosan és egymást keresztező vonalak, színek, alakok és kompozíciók együttes játékát, metamorfózisát látjuk a térben. Nincs megállás, az idő örök folyásából nincs kitérés.

A zsiří, hogy kitértesse az eredeti tehetségű és sokoldalú Ágámot, egy rendkívüli díjat létesített, amelynek szövege így szólt: „A Művészeti Kutatásért Járó Nemzetközi Díjat, amely kifejezetten erre az alkalomra jött létre. Jákov Ágám 35 éves művészetnek osztották ki, aki Rison Lecionban, a zsidó nép első pionírjai településén született. Ágám eredeti, kreatív- és gondolkodó képességével bíró művész, aki az idő és a tér problémáit tanulmányozza. A tradicionális, statikus művészeti kifejezéssel szemben, ő a mozgás és a változás festői valóságát ajánlja. Képeit különböző szemszögből lehet nézni és több kompozíciója lekontrollált grafikus elemeket tartalmaz. Ágám lehetőséget nyújt a nézőnek, hogy saját elképzelése szerint fedezze fel műveiben a különböző aspektusokat. Az 1963-as Sao Paulo Biennale kijelenti, hogy ez a nemzetközi díj megmarad a jövőre is, s olyan művész kapja majd meg, aki rendkívüli eredetiséget mutat esztétikai gondolkodásában és művészi kifejezésében”.

A Párizsban élő művész azóta meg jobban kimélyítette művészeti aktivitását, s meggyőződése, hogy a modern technológia 1973.VIII.10 UJ KELET 17

dagítja a ma emberének vizuális és esztétikai tapasztalatát, még jobban elmélyült. Villanykombinációt, gépeket, sőt elektronikus agyat is felhasznál a művészetéhez. Számos kiállítás rendezett az Egyesült Államokban, s európai modern műgyűjtők, galériák, múzeumok versenyeznek munkájáért. Két-három éve hirtelen nálunk is, hogy Pompidou francia államelnök is néhány képét megvásárolta. Azóta azt is megtudtuk, hogy ezen kívül megbízta az izraeli művészt az Elysee Palota egyik hivatalos terme dekorációjának tervezésével.

Ágámnak ezt a kiállítását is a francia kultuszminisztérium rendezte meg a párizsi Modern Művészetek Nemzeti Múzeumban. A kiállítás Jacques Duhamel, volt kultuszminiszter nyitotta meg (ami nagy dolog Párizsban). Ezután a kiállítást átvittek az amsterdami híres Stedelijk Múzeumba, azután a Düsseldorf Kunsthaliban mutatták be, s ennek befejeztével került a Tel Aviv Múzeumba.

Jákov Ágám alapos, precíz művész, s talán egyik nagy kvalitása, hogy a sok technikai, geometriai, kronomatikus elem ellenére, képei és konstrukciói kellemesek és a szemnek, színek és humánusnak tünnek; a szívekhez is szólunk.

Hogy apellál embertársai véleményére, mutatja az is, hogy művészi krédója szerint a mű csak akkor befejezett, amikor a néző aktívan részt vesz annak megtekintésében és saját egyéni felfogásával, érzékével, tehetségével itéli azt meg és fogadja be szíve (mint ahogy a szindarab is csak akkor kész, amikor már a néző elé került).

Egy Ágám képe nem is lehet másként, mint aktív módon élvezni. Ugyanis polifonikus képei — nagyrésztük olajfestmény fára, vagy fémre — színes csíkok, vagy

kockák benyomását keltik, szembenézésből. De ahogy a néző pozícióját változtatja, más és más képek tárnak a szem elé. Játék, derű és harmónia a legtöbb kép.

A fémről — főleg rozsdamentes acélból — készült tablók, vagy a kisebb és nagyobb méretű fémszobrok, meg éppen változtatható formáikat, sőt egyesek zenének, csillingelnek. Főleg itt van a néző aktív szerepe: hozzányúl, megváltoztatja, a kép, vagy a szobor egyes részeit, átcsoportosítja a részek állását, s ez változásba hozza azokat. Fantasztikusnak érdekes mindez és szórakoztató. A gyermekereget, amely szíveivel élvezte a kiállítást, alig lehetett ki-vonszolni a múzeumból, amikor a látogatás véget ért. Ez is igazolja annak az újszerű felfogásnak a helyességét, hogy a szobrászat és a modern mozgó festészet igazi helye nem a lakás, hanem a parkok és a kertek.

Hogy a kinetikus-optikus-polifonikus, etc. képzőművészeti alkotások a jövő művészet-e, vagy hogy egyáltalában művészet és nemcsak technika, ahogy azt sokan látják, nem csak gyünk hivata eldönteni. Ez valóban a „jövő regénye”. Egy azonban bizonyos: mindazon közül a modern irányzatok közül, amelyeket eddig láttunk, Jákov Ágám munkája a legszellemesebb, a legesztétikusabb és a legzadagabb.

Nem lehet nem megemlíteni Ágám fantasztikus és gyönyörködtető találmányát, a muzeum előtti téren elhelyezett kis szökőkút. Minden nap estefelé működésbe hozzák és sokszáz ember bámulja, amíg a muzeumot be nem zárják. Felbugyog a víz a szökőkút közepén és tüzláng-rózsá fut fel belőle a magasba játékos formában, a vízzel egybefonódva, virág, meg kehely alakjában. Hangszóró magyarázza, hogy a két ellenséges hitt elem, a víz és a tűz, íme együttműködnek.

Benézünk a kis kamraszerűségbe, ahonnan irányítják a szökőkút. Egy elektromos agyhöz hasonló kis gépet láttunk — Ágám találmánya — egy technikus onnan irányítja gombnyomással a szökőkút, a tűz és a víz közös játékát.

Íme Ágám, a feltaláló. Fantasztikus. dr. MARTON GIZELLA

NEW YORK 2022

New Yorkban 2022-ben kétségbeesett állapotok uralkodnak, a 40 milliós város lakosságának nagy része a lépcsőházakban és a templomokban alszik. A husz rég elfelejtett luxusikk, egy üveg földi-eprelekvár 150 dollárba kerül, az élet kegyetlen, indulatos és rövid.

Charlton Heston Silent Green című legújabb filmje mutatja be ilyenek New Yorkot. Arra a kérdésre, hogy valóban így látja-e a jövőt, azt válaszolta, kissé túlzás volna állítani, hogy ez a jövő elkerülhetetlen: „Vigasztaló, hogy nem a 2022, hanem az 1973. évnél tartunk. Még megtehetjük a kellő intézkedéseket”.

Heston valamikor történelmi filmjeiről volt ismert, de később számos jelenkori és jövőbeli témájú produkcióban is fellépett, köztük A majmok bolygója. A legelsőben rabolták el őket. Ember az Omega-ról stb. című filmben. A Silent Green

című legújabb filmjét egy regény ihlette. Sikerült meggyőznie az MGM vállalatot, hogy filmre vigye. „A demográfiai válság már akkor is aggasztott és foglalkoztatott, amikor ez a probléma még nem volt divatos”, mondta, s közben emlékeztetett rá, hogy már akkor a családtervezést népszerűsítette. Ő maga mutatott példát: két gyermeke közül az egyik fogadott.

A majmok bolygója is a jövő New Yorkjában játszódott, de mondandójában nem volt olyan meggyőző, mint legújabb műveiben. Heston úgy véli, hogy New York és a többi nagyváros óriási veszélyben van a lakosság állandóan növekvő száma miatt. „Már most észrevehető, hogy az emberek közönyösekké váltak egymás iránt, s ez a helyzet nemcsak New Yorkot jellemzi”, mondta.

A Silent Green című filmben alakította Edward Robinson utolsó szerepét.

MUNKÁCSIKKAŁ CARAGASBAN

(Folytatás a 15-ik oldalról)

tachjaik”, talán még annál is rosszabb, mert ezek szervezett rablóbandák. Minden házban tehát rász, vagy automatikus szíre-na-berendezés van, így védekeznek ellenük.

Csodás parkokat láttam, villákkal, hosszú, kényelmes autókakat, ahol semmi torlóadás nincs, mert föld alatt és föld fölött, sőt emeleti autókút is átsziklik a várost, az útpítés legmodernebb technikáját valósították meg. (Bár nekünk lenének ilyen utaink.)

A város közepén láttam a Szoel Bone nagy cégtábláját. Sikunt épít a társaság, csinos villákkal, parkok közepén.

Ami a legjobban meglepett engem, főleg a régi, Munkácsról,

Szolyváról. Bilkeről elkerült ismerősök és azok leszármazottai részéről az, hogy mennyire „munkácsiaiak” maradtak. Milyen szípen, nagy családi összetartásban élnek. Nincs különbség ott szegény és gazdag rokon között, mindenki szorgalmasan dolgozik — az asszonyok néha még önállóan is üzemelt gyárat vezetnek, a gyermekek mind tanulnak. Szép, tiszta, kulturált lakásokban élnek, és mindemellet szerények.

Csak egy dologra büszkék: hogy Izraelnek sokat tudnak adományozni. Legfőbb beszédtémájuk is az, hogy mikor utaznak újra Izraelbe, merthogy majdnem mind voltak már itt, az biztos.

Es mind nagy szeretettel és csodálattal gondol Izraelre... Eszter Gráber

Zeév Sik fiatalon elhunyt izraeli héber költőről emlékezett meg a budapesti „Nagyvilág”

(Folytatás a 12-ik oldalról)

sajtóba, szélesebb távlatot nyitnak az olvasók előtt, a Fiatal Németország eszméit terjesztik, a magyarsággal való szoros kulturális együttműködés hívei és munkásai”.

Megemlíti a tanulmány Neustadt Adolfot, aki ellen, amint azt a zsidó történetírás részletesen feljegyezte, 1848-ban Pönszonyban, pogromszerűen tüntettek, valamint az ugyancsak poszsonyi Duksz Adolfot, aki különben nemcsak Petőfit, de Eötvös Józsefet is fordította válamint a Bánk Bánt ültette át németre.

Kár, hogy Kiss tanulmányában mellőzi Osztern Rozsát: „Zsidó újságíró és szépirok a magyarországi németnyelvű l-doszaki sajtóban, a „Pester

Lloyd” megalapításáig. 1854-ig” — című 1930-ban megjelent doktori disszertációját. Éppen Petőfi német fordítóira vonatkozóan elméleti szempontból is jelentős megállapításai vannak ennek a disszertációnak.

Kiss József tanulmánya azonban mindenképpen figyelemreméltó, becseletes törekvésű munka, amelyet nálunk is számon kell tartani.

Dr. MARTON LAJOS

SEMMI SEM OLYAN pótolhatatlan, mint az emberi vér — írta a Paris Match. Ellenőrizhetetlenek egyelőre azok a hírek — írta a lap —, hogy amerikai tudósok és francia kutatók most előállítottak volna olyan szintetikus vért, amely holnap esetleg életet menthet.

Ben Áháron kívánságával ellentétben

A Máarách nem javasolja a munkahét közeli lerövidítését

Fokozódik a feszültség a Hisztadrut főtítkára és a Munkapárt vezetői között — Jádlin: Nem vezettem demagógnak Ben Áháront —

Az utóbbi napokban ismét fokozódott a feszültség Jicchák Ben Áháron, a Hisztadrut impulzív főtítkára és a Munkapárt vezetői személyiségei között. Áháron Jádlin pártfőtítkár kénytelen volt nyilatkozatban cáfolni, hogy a munkástanácsok títkáiraival tartott zart találkozóin demagógnak nevezte volna Ben Áháront.

A Hisztadrut főtítkára sem maradt télen és hívei aláírókat gyűjtenek egy felhívásra, amelyben azt követelik, hogy Jicchák Ben Áháron továbbra is a Hisztadrut élén maradjon.

Golda Meír miniszterelnök személyesen avatkozott be abban a bizottságban, amely a Máarách hisztadruti választási programját dolgozza ki és eldönti, hogy a programból kihagy-

üzemekben uralkodó helyzetet." A Golda Meír beavatkozására megváltoztatott szövegben már csak arról van szó, hogy a Máarách „kivizsgálja a lehetőséget” a munkahétnak ilyen fokozatos és szelektív lerövidítésére. Ez tehát

gyakorlatilag a követelés eljövését jelenti.

Feltételezik, hogy a miniszterelnök beavatkozása Pinchász Szápir pénzügyminiszter kívánságára történt, aki — mint ismeretes — élesen ellenzi a munkahét lerövidítésének tervét. Ennek eredményeként Ben Áháron elcsúszott a lehetőségtől, hogy személyes érdemeiként tüntesse fel ezt a forradalmi változást a munkafeltételek terén. Golda Meír egyébként csak a választási

program végleges megszövegezése után dönt arról, hogy részt vesz-e a hisztadruti választási kampányban.

A Munkapárt szakszervezeti osztályának vezetője, Reuven Gévá kijelentette, hogy az üzemi tanácsok títkáiraival legutóbbi gyűlésen hozott határozat, amely követeli Ben Áháron jelölését — a gyűlés jogkörének túllépését jelenti.

Ben Áháron részéről további haragot váltott ki

Jeruchám Mesel helyettes főtítkár nyilatkozata

egy napilapban, amelyben elmagyarázta, hogy ő hogyan képviseli a főtítkári feladat elvégzését. Ezzel egyidőben Avrahám Ofer, a Sikun Ovdím vezérigazgatója és a Munkapárt választási bizottságának elnöke egy napilapnak adott nyilatkozatban élesen bírálta Ben Áháron főtítkár magatartását és négyülséken tett nyilatkozatait.

Jisráel Gálili miniszter, az Achdut Háavódá frakció vezetője helyesen látta, hogy felhívást intézzen társaihoz a pártvezetésben, gyakoroljanak némi tartózkodást és

önmaguk cenzurázzák kijelentéseiket.

Gálili, aki Ben Áháron párt-társa, hangoztatta, hogy a Hisztadrut követők főtítkárát csak a Kneszet-választások után fogják kijelölni.

„SEGITSÉG! MEGHALT A PAPÁM...”

Az amerikai New-Mexico állam rendőrsége két nap óta lázasan kutat egy gyerek után, aki kis rádióállomáson keresztül állandóan ismétli: „Segítetek, meghalt a papám”. A gyerek, hangja szerint, 5 és 10 év közötti korban lehet és csak annyit mondott, hogy Larry-nak hívják. Nyilván nem tudja megmondani lakóhelyét. A rendőrségen kívül több rádió-amatőr is hallgatja az állomást és megállapította hogy a mikrofon állandóan nyitva van, időnként a gyerek hangját hallani, mások csak zörejeiket. Az állomás elemei egyre gyengülnek. Mindaddig nem tudták megállapítani, honnan jön a segélyhívás.

Megkísérlették, hogy a gyermekkel rádióon lépjenek összeköttetésbe, de eredménytelenül. Darlen Ross, aki a californiai Fontana városban lakik, 'elsőnek hallotta a rejtélyes adást. „Siró, kiáltó gyermek hangját hallottam — mondotta. A gyerek teljesen hisztérikus volt és segítségért kiáltott. Azt is mondta, hogy fél...”

MAKARIOSZ TALÁLKOZNI AKAR GRIVASSZAL

Nicosia (UPI, Reuter). — Makariosz érsek, ciprusi államelnök közölte, hogy hajlandó találkozni George Grivász tábornokkal, a ciprusi földalatti mozgalom vezetőjével, hogy tárgyalás után rendezzék nézeteltéréseiket és népszavazás útján döntsek el Ciprus jövőjét. Makariosz érsek Athénben javasolta a találkozót Grivászsal, aki azonban nem reagált a felhívásra.

AZ UJ TRÜKK: LETAGADNI!

Gonén tábornok megakadályozta az egyik katonaszökevény öngyilkosságát

A tábornok felkereste a megtévedt fiatalember szüleit

Smuel Gonén, a déli parancsnokság vezénylő tábornoka, aki három nap előtt a Sante Katerina kolostor közelében elfogott három katonaszökevényt és rábirta őket a tuszk szabadonbocsátására, ugyanakkor megakadályozta az egyik katonaszökevény öngyilkosságát.

Csak utólag tudódott ki, hogy a tábornok és a három fegyveres bandita között lefolyt hosszú tárgyalás alatt, egyikük önmaga felé irányította az elrabolt Uzi géppisztolyt és azzal fenyegetőzött, hogy véget vet életének.

Gonén tábornok ugyanis alaposan „beolvasott” a három fiunak, mire egyikük, a tábornok szavainak hatása alatt, azt mondta, hogy szegénylő tettét és ezek után nem térhet vissza családjához, tehát nem marad más hátra, mint hogy véget vessen életének.

Gonén-Gorodis tábornok lebeszélte öngyilkossági szándékáról és megígérte neki, hogy elkíséri őt szüleihez, és megmagyarázza nekik, hogy mi történt. Ezt az ígéretet Gonén be is tartotta és felkereste a fiatal katonaszökevény szüleit. Ezek most azt remélik, hogy a legendás Gonén tábornok jó utra téríti megtévedt fiukat.

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapám, testvérünk, sógorunk

dr. Dávidovics Mendi 5"1

ügyvéd Szatmár — Tel-Aviv

elhunyának slosimján

AZKARÁT ES SIRKÓAVATÁST

tartunk 1973 augusztus 12-én, vasárnap délután fél 5-kor a kirját-sauli temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

Ezton monduk köszönetet mindazoknak, akik mely gyászunkban résztvették fejezték ki.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apám, fiam, bátyám, rokonunk, barátunk

GROSZ JÓZSEF 5"1

Arad — Kirját Jám

ELSŐEVES AZKARAJÁT

1973 augusztus 12-én, vasárnap délután tartjuk a curlsalmi temetőben.

Külön autóbuzs indul délután 5 órakor a lakástól, Eliezer Kaplán u. 7 szám alól.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

JOSZÉF MAJSE GRÜNWARD 5"1

Hajduböszörmény — Cfat

SIRKÓAVATÁST

1973 augusztus 15-én — 15 אב — szerdán délután 3 órakor tartjuk.

Találkozunk Cfaton a Gán Háirnél.

A CSALÁD

Felejthetetlen drágánk,

GERTNER RACHEL — RÓZSI 5"1

elhunyának slosimján

AZKARÁT ES SIRKÓAVATÁST

tartunk 1973 augusztus 14-én - 14 אב - kedd délután 4.30 órakor a körzeti temetőben (Cholon — Bät-Jám)

Találkozás az új bejáratnál.

Gyászoló férje: GERTNER HERMAN, fia: MOSE, BENJÁMIN, ARJE és a család

Felejthetetlen anyám, nagymamánk, anyósom

FELDMÁR ELIZABET 5"1

Farkasd — Beér-Séva

ÁZKARAJÁT ES SIRKÓAVATÁST

1973 augusztus 13-án, hétfőn délután 4.30-kor tartjuk a beér-sévai temetőben.

Külön autóbuzs indul 4.15-kor a lakás elől.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

Balázs György 5"1

elhunytának második évfordulóján, 1973 augusztus 12-én, vasárnap

AZKARÁT

tartunk a szgulai temetőben, Petách-Tikván.

A CSALÁD

DRÁGA JÓ ANYÁNK

özv. SÁMUEL JENÓNÉ 5"1

szül. Hirsch Blanka

Kolozsvár — Tel-Aviv

AZKARAJÁT ES SIRKÓAVATÁST

ES EDESAPÁNK

SÁMUEL JENÓ 5"1

JAHREZITJEN

1973 augusztus 15-én — 15 אב תשל"ג — szerdán délután 4.30-kor tartjuk a náchlát-jiccháki temetőben.

Találkozás a bejáratnál.

A CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem

KRÉMER CVI BELA 5"1

Torna — Beórotájim

slosimja letelével

AZKARÁT ES SIRKÓAVATÁST

tartunk 1973 augusztus 12-én, vasárnap délelőt 10.30-kor Natanján a sikun vátikimi temetőben.

Mindazoknak, akik a sívá alatt személyesen, vagy írásban résztvették fejezték ki, ezton monduk köszönetet.

KRÉMER FRANCISKA

Megboldogult férjem, édesapánk, nagyapánk

MENDEL ÁVRUM (Adolf) 5"1

Marosújvár — Bné-Brák

elhunyának első évfordulóján 1973 augusztus 14-én — 14 אב — kedden délután 5 órakor

AZKARÁT

tartunk a petách-tikvai temetőben. — Találkozás a bejáratnál (88-as autóbuzs).

A CSALÁD

FELEJTHETETLEN DRÁGÁNK

GERENDÁS JENŐ 5"1

Szatmár — Petách-Tikva

AZKARAJÁT ES SIRKÓAVATÁST

slosimja letelével vasárnap, 1973 augusztus 12-én délután 4.30-kor tartjuk a petách-tikvai temetőben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapánk, testvérünk

JUNGER HERMAN 5"1

(50 éves)

Kolozsvár — Haifa

slosimja letelével

AZKARÁT ES SIRKÓAVATÁST

tartunk 1973 augusztus 12-én, vasárnap délután 4 órakor a haifai új temetőben, Kfár Számir.

Találkozás a temető kapujánál (49-es autóbuzs Sápira utcából).

Gyászoló felesége EVA, Leánya és veje AGI és MUNDI, unokái MÁTI és RONIT, valamint a kiterjedt család

Megboldogult drága feleségem, édesanyám, nagyanyám

MAGDALÉNA LANGBERG 5"1

AZKARAJÁT ES SIRKÓAVATÁST

1973 augusztus 12-én, vasárnap délután 4 órakor tartjuk a Cholon—bät-jámi körzeti temetőben.

Találkozás a főbejáratnál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Dr. KRAUSZ HENRIK

főrabbi. A tudós főrabbi moszani — számszerint negyedik — zraeli látogatásának célja, hogy átadja a Jeruzsálemben élő Löwinger Sámuel professzornak, a tudásitika nagynevű szakértőjének azt a 600 színes fényképfelvételeit, amelyet a kaliforniai Berkeley egyetem megbízásából készítettek Egyiptom fővárosában az ott lévő és „Kairói Kodex” néven ismeretes bibliai kéziratoktól.

A „Kairói Kodex” a próféták nyolc könyvét tartalmazza és azt az időszak után 895-ben Mose Ben Aser készítette Tíbetben.

VEGE A DZSUKOKNAK MINDEN HÁZBAN, ÉTTEREMBEN.

Permetezünk és a garancia egy évre szól.

Telefonhívás: 412693 Tel-Aviv

Az egészségügyi minisztérium 116. sz. engedélyével.

Vágja ki, őrizze meg száikség esetére.

SZÁSZRÉGEN és KÖRNYÉKE!

Felkérjük mindazokat, kiknek hozzátartozóit a szászrégeni gettóból deportálták, közöljék címüket: Hirsch Dávid, Petách-Tikva, Stampfer 21. Tel: 912817 30 napon belül, közgyűlés összehívása céljából, amelynek napirendjén egy emléktábla felállítása lesz.

A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG